

Florjan Jančič

80 LET

PROSTOVOLJNEGA
GASILSKEGA DRUŠTVA
INDUSTRIJSKE CONE KONUS
SLOVENSKE KONJICE

1945—2025

Florjan Jančič

80 LET
PROSTOVOLJNEGA
GASILSKEGA DRUŠTVA
INDUSTRIJSKE CONE KONUS
SLOVENSKE KONJICE
1945—2025

80 LET PROSTOVOLJNEGA GASILSKEGA DRUŠTVA INDUSTRIJSKE CONE KONUS
SLOVENSKE KONJICE 1945–2025

Avtor: Florjan Jančič

Izdajatelj: PGD IC KONUS

Odgovorna oseba založnika: Marko Grilj

Urednik: Blaž Prapótnik

Odbor za zbiranje in pripravo gradiva:

Avgust Hlastec, Florjan Jančič

Fotografije: arhiv PGD IC KONUS

Foto Nareks in avtorjev arhiv

Grafično oblikovanje in tehnično urejanje: Blaž Prapótnik in Rafael Kurnik

Jezikovni pregled, lektoriranje: Urška Stani

Produkcija in izvedba: Epigraf

Naklada: 200 izvodov

Leto izdaje: 2025

Ni za prodajo.

Pravice izdajatelja in avtorja so zadržane
po Zakonu o avtorskih in sorodnih pravicah.

Urednikova opomba:

Slikovno gradivo je objavljeno v kvaliteti,
ki je bila na voljo pri virih in je ponekod
pogojno ustrezna; vendarle je prevagala
zgodovinska dokumentarna vrednost.

ISBN 978-961-07-2814-6

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

614.842(497.41)(091)

JANČIČ, Florjan, 1936-

80 let Prostovoljskega gasilskega društva industrijske cone Konus
Slovenske Konjice : 1945-2025 / Florjan Jančič ; [fotografije arhiv IGD
Konus Foto Nareks in avtorjev arhiv]. - Slovenske Konjice : PGD IC
Konus, 2025

ISBN 978-961-07-2814-6
COBISS.SI-ID 242979075

Vsebina

PREDGOVOR	7
Darko Ratajc: <i>SPOŠTOVANI GASILKE IN GASILCI, CENJENI OBČANKE IN OBČANI!</i>	7
Janko Cerkvenc: <i>SPOŠTOVANI JUBILANTI, GASILKE IN GASILCI PGD IC KONUS!</i>	8
Zvonko Glažar: <i>LETA 1945 NI BILO LAHKO</i>	9
Miro Brezovnik: <i>SPOŠTOVANI JUBILANTI, GASILKE IN GASILCI</i> <i>PGD INDUSTRIJSKE CONE KONUS SLOVENSKE KONJICE</i>	10
Tomaž Pahole: <i>PRIZNANJE IN ČESTITKE OB JUBILEJU</i>	11
Marko Grilj: <i>JUBILEJNO LETO, NAŠ PRAZNIK USPEHOV</i>	12
Tomaž Brumec: <i>80 LET INDUSTRIJSKEGA GASILSKEGA DRUŠTVA</i>	13
INDUSTRIJSKO GASILSTVO V MESTU SLOVENSKE KONJICE	15
PREDSTAVITEV SLOVENSkih KONJIC	16
<i>Misel o našem mestu</i>	16
V OBJEMU JUBILEJEV GASILSTVA IN MESTA 2025	16
<i>Konjice kot letovišče in kraj z dobro kapljico</i>	17
<i>Svežina novega časa, ko skupaj zmoremo več</i>	17
V PREPLETU JUBILEJEV MESTA	17
<i>Jubilejna in praznična leta Slovenskih Konjic</i>	17
UTRIP PONOSA	17
<i>Trg Konjice - Slovenske Konjice, 90 let (1934–2024)</i>	18
<i>V zrcalu jubileja - 70 let mesta Slovenske Konjice (1955–2025)</i>	18
<i>Skupaj zmoremo več</i>	18
GASILSKI JUBILEJI V SLOVENSkih KONJICAH 2025	18
<i>Olimpijski jubilej, 40 let (1985–2025)</i>	18
<i>PGD IC KONUS, 80 let (1945–2025)</i>	19
<i>Preoblikovanje družbene lastnine leta 1991</i>	19
GASILSKA ZVEZA SLOVENSKE KONJICE, 70 LET (1955–2025)	20
<i>Gasilska moč je v strokovnosti, tehniki in množičnosti</i>	20
<i>Preoblikovanje lokalne samouprave in gasilstva leta 1993</i>	20
<i>Digitalna znanja in spretnosti v gasilstvu</i>	20
<i>Muzej gasilstva Dravinjske doline, 25 let (2000–2025)</i>	21
OB IZIDU JUBILEJNE KRONIKE DRUŠTVA 1945–2025	21
<i>Jubilej je pogled nazaj in korak naprej</i>	21
<i>Vztrajnost vodstva in članstva za obstoj društva</i>	21
<i>Prostovoljnost je posebna vrednota v gasilstvu</i>	22
<i>Predstavitev društva širši javnosti</i>	22
<i>Osemdeset let prostovoljstva in gasilskega tovarštva</i>	22
<i>Pogovor s človekom, ki je vse svoje moči in znanje vložil v obstoj PGD IC KONUS Slovenske Konjice</i>	22
I. DEL	
ZGODOVINA RAZVOJA INDUSTRIJSKEGA GASILSTVA	25
1. POGLAVJE	
INDUSTRIJSKA REVOLUCIJA, ZIBELKA INDUSTRIJSKEGA GASILSTVA	26
KRATEK PRELET NEKEGA ČASA	26
<i>Tehnološki napredek - zametek industrijskega gasilstva</i>	26
<i>Prva pravila o gasilstvu - 1881</i>	27
<i>Čas med obema vojnama 1918–1941</i>	27

Čas okupacije 1941–1945	27
Čas socializma 1945–1991	27
Industrijska gasilska društva in nekateri predpisi	28
Preoblikovanje gasilskih enot, 1951	28
NASTANEK REPUBLIKE SLOVENIJE, 1991	28
Industrijska gasilska društva in nova lastninska razmerja, 1992	28
Zbornik 30 let Zakona o gasilstvu, 1994–2024	28
2. POGLAVJE	
SPLOŠNI ORIS ZGODOVINE GASILSTVA	29
Voda in ogenj sta lahko mnogim blagoslov in prekletstvo hkrati.	29
Gasilstvo v času Rimljanov	29
Izum gasilske brizgalne	29
3. POGLAVJE	
VZPONI IN PADCI GASILSTVA V ČASU FEVDALNE DRUŽBE	31
Konec rimskega imperija	31
Novi zametki gasilstva	31
Stara svetila in požari	32
Prva zaprta svetila	32
Nova doba gasilnih naprav	32
4. POGLAVJE	
USTANAVLJANJE PROSTOVOLJNIH GASILSKIH DRUŠTEV	34
Borba za slovensko poveljevanje v gasilstvu	34
Gasilska humanost in solidarnost	34
Novi izumi gasilske tehnike za množično uporabo	35
Slovenski gasilci in Kraljevina SHS 1918–1929	35
Prva slovenska gasilska zveza, 1919–1933	35
Kraljevina Jugoslavija, 1929–1941. Nova organizacija slovenskega gasilstva, 1933	36
Velike spremembe na škodo slovenskih gasilcev	36
Gospod ali tovariš gasilec	36
5. POGLAVJE	
PRAPORI IN GRBI V GASILSTVU SKOZI ČAS	37
GASILSKI PRAPOR	37
Prvi gasilski prapor – 1673	37
Prva pravila o gasilskih praporih – 1933	37
Nova pravila o gasilskih praporih – 1952	38
Novejša spremembe pravil o gasilskem praporu – 2015	38
Gasilski grb skozi čas in spremembe	38
GASILSKA ODLIKOVANJA V ČASU IN PROSTORU	39
Najstarejša evropska gasilska medalja – 1843	39
Odlikovanja avstro-ogrske monarhije – 1905, 1908	39
Kraljevina Jugoslavija, 1918–1941	39
Prva slovenska gasilska odlikovanja – 1930	39
Prva slovenska odlikovanja GZ Kraljevine Jugoslavije – 1935	39
Odlikovanja GZ Dravske banovine Ljubljana – 1936–1941	40
ODLIKOVANJA GZ SFRJ – 1945–1991	40
Odlikovanja GZ Ljudske republike Slovenije v času SFRJ – 1945–1991	40
Odlikovanja GZ Slovenije	40
Društvene spominske medalje	40

6. POGLAVJE	
ZGODOVINA	41
GASILSKA ZAOBLJUBA ALI ZAPRISEGA	41
<i>Kratek pregled zgodovine gasilskih zaobljub oz. svečane izjave.....</i>	<i>41</i>
<i>Kraljevina SHS, 1918–1928</i>	<i>41</i>
<i>Kraljevina Jugoslavija, 1929–1941</i>	<i>41</i>
<i>Čas nemške okupacije, 1941–1945</i>	<i>41</i>
<i>SFRJ, 1945–1991</i>	<i>42</i>
REPUBLIKA SLOVENIJA, 1991	42
<i>Zaključek</i>	<i>42</i>

II. DEL

KULTURNA DEDIŠČINA GASILSTVA OD SVEČANOSTI DO ZGODOVINSKE KRONIKE	43
1. POGLAVJE	
SVEČANI DOGODKI IN DNEVI, SOLIDARNOSTNO POVEZANI Z GASILSTVOM	44
SPOMINSKI IN SVEČANI DOGODKI	44
2. POGLAVJE	
GASILSKO SPOMINSKO OBELEŽJE IN NAČELA ODNOSOV	46
SPOROČILNA MISEL OBELEŽJA	46
NAČELA ODNOSOV V GASILSKI ORGANIZACIJI	47
<i>Etični kodeks slovenskih gasilcev.....</i>	<i>47</i>
<i>Priročnik o gasilskem protokolu.....</i>	<i>47</i>
<i>Zakon o gasilstvu, 1994–2024.....</i>	<i>47</i>
<i>Gasilska himna in koračnica</i>	<i>48</i>
3. POGLAVJE	
SV. FLORJAN IN TRADICIJA GASILSKIH SREČANJ	49
<i>Zavetnik slovenskih gasilcev</i>	<i>49</i>
<i>Čaščenje in zavetništvo.....</i>	<i>49</i>
<i>Razstava Dotik s časom</i>	<i>49</i>
<i>Tradicija gasilskih srečanj.....</i>	<i>50</i>
4. POGLAVJE	
PONATIS DRUŠTVENE KRONIKE PGD IC KONUS 1945–2013	52
IZ ARHIVA: PGD KONUS SLOVENSKE KONJICE V MONOGRAFIJI GASILSTVO NA KONJIŠKEM 1873—2013	52

III. DEL

PRIČEVALCI ČASA	67
1. POGLAVJE	
PRIČEVALCI ČASA SO POKLON SPOMINU NA MINULO DELO V DRUŠTVU	68
KO VRTIMO ČAS NAZAJ, BOGATIMO GASILSKO ZAVEST	68
<i>Spominjali so se</i>	<i>68</i>
2. POGLAVJE	
PONATIS KRONIKE – NAŠIH PRVIH SEDEMDESET LET 1945–2015	71

IV. DEL

ZAPISANO V ŠTEVILKAH IN LISTINAH DRUŠTVENA STATISTIKA IN LETOPISI SKOZI ČAS	99
1. POGLAVJE	
DRUŠTVENA STATISTIKA ZAPRETEKLOST IN PRIHODNOST	100
ORGANI PGD IC KONUS 2023–2028	100
ODLIKOVANJA IN PRIZNANJA, PODELJENA DRUŠTVU 2006–2015	103
DRUŠTVENE PLAKETE IN PRIZNANJA	104
<i>Gasilsko-športne aktivnosti</i>	<i>104</i>
<i>Pregled tekmovalnih rezultatov</i>	<i>105</i>
2015–2024	105
Priznanja GZ Slovenske Konjice članom društva	105
Priznanja GZS članom društva	105
Priznanja poveljstva Civilne zaštite Slovenije	105
Tradicija letnih srečanj članstva z družinskimi partnerji	105
Družabne in športne igre za krepitev kondicije članstva	105
DRUŠTVENA GASILSKA TEHNIKA V UPORABI MED LETOMA 1976 IN 2025	106
IZOBRAŽEVANJE NA PODROČJU PREVENTIVNIH UKREPOV	107
<i>Kratek pogovor s predsednikom PGD IC Konus Markom Griljem</i>	<i>107</i>
MLAJŠE ČLANSTVO V PGD IC KONUS, USTVARJALCI SEDANJOSTI IN PRIHODNOSTI	108
2. POGLAVJE	
LETOPISI - DRUŠTVENE LISTINE	109
ŠTIRIDESET LET DELOVANJA DRUŠTVA 1945–1985	109
OBDOBJE ŠAHOVSKIH TURNIRJEV V OBČINSKI GASILSKI ZVEZI	
SLOVENSKE KONJICE V ORGANIZACIJI PGD IC KONUS	110
SPOŠTOVANE GASILKE IN GASILCI, DRAGI GOSTJE, LEPO POZDRAVLJENI V LETU 2020	110
SPOŠTOVANE ČLANICE IN ČLANI!	111
ČAS EPIDEMIJE COVIDA-19	112
ZAPISNIK VOLILNEGA OBČNEGA ZBORA 18. 2. 2023 V IZVIRNIKU	113
3. POGLAVJE	
MALA GALERIJA SLIK	116
AVTORJEVA SKLEPNA MISEL	124
FLORJAN JANČIČ - BIOGRAFIJA	125
FLORJAN JANČIČ - BIBLIOGRAFIJA	126
VIRI IN LITERATURA	127
SLIKOVNO GRADIVO	127

PREDGOVOR

Spoštovani gasilke in gasilci, cenjeni občanke in občani!

Z velikim ponosom in spoštovanjem v letošnjem letu praznujemo 80-letnico delovanja Prostovoljnega gasilskega društva IC Konus pod okriljem Gasilske zveze Slovenske Konjice. Ta visoki jubilej je dokaz, da so solidarnost, predanost in nesebična pomoč bližnjim vrednote, ki se v naši skupnosti ohranjajo iz roda v rod.

Vaše poslanstvo presega gašenje požarov in reševanje iz naravnih nesreč – ste prvi, ki priskočite na pomoč, ko je to najbolj potrebno. Vaš pogum, predanost in nesebičnost so navdih za vse nas. Gasilci pa niste le varuhi naše varnosti, temveč tudi srce in duša družbenega življenja v krajevni skupnosti in celotni občini. Nepogrešljivi ste pri izvedbah gasilskih tekmovanj in dogodkov v organizaciji GZ Slovenske Konjice ter preventivnih izobraževanjih za javne zavode in podjetja občini.

Darko Ratajc, župan
Občine Slovenske Konjice

Ob 80. obletnici se iskreno zahvaljujem vsem generacijam gasilk in gasilcev, ki so s svojim delom, trdom in srčno-stjo pisali zgodbo PGD IC Konus. Posebna zahvala gre vašim družinam, ki vas pri vašem plemenitem delu nesebično podpirajo in so vpete v obstoj društva.

V imenu Občine Slovenske Konjice vam izražam iskreno priznanje in hvaležnost. Naj vam nikoli ne zmanjka volje, moči in poguma za opravljanje tega plemenitega poslanstva.

Vse najboljše ob 80-letnici in na mnoge prihodnje uspehe!

Darko Ratajc, župan
Občine Slovenske Konjice

Spoštovani jubilanti, gasilke in gasilci

PGD IC KONUS!

Praznovanje obletnic gasilskih organizacij je povezano z ohranjanjem naše tradicije in pomeni tudi zavezo, da pri našem delu spoštujemo vrednote, ki so nam jih podarili naši predhodniki. Z upoštevanjem načel, zapisanih v naših aktih, in s spoštovanjem Kodeksa etike slovenskega gasilstva krepimo našo samobitnost in primerno podobo naše organizacije v družbi. Prepričan sem, da vaše društvo to z odliko počne že vseh osemdeset let. Janko Cerkvénik, predsednik GZ Slovenije

Z zadovoljstvom ugotavljam, da ste kljub pomanjkanju sredstev, opreme in gasilske tehnike v prvih desetletjih delovanja v nadaljevanju okrepili vašo dejavnost in usklajenost in v dobro zaposlenih ter krajanov naredili ogromen napredek pri vašem osnovnem poslanstvu – varovanju ljudi, živali in premoženja.

Prav dobro povezovanje je nujno za krepitev odnosov, dobro komunikacijo in prevzemanje odgovornosti za svoje odločitve, ki jih imate zapisane v pogodbi o izvajanju javne gasilske službe z Občino Slovenske Konjice. Prepričan sem, da so dosedanje pridobitve in prireditve poskrbele, da ste združili krajané in sorodna društva v kraju ter dvignili osebno motiviranost za odgovorno delo.

Zahvaljujem se nekdanjim generacijam in funkcionarjem društva, ki so skrbeli za vaš napredek, in čestitam mlajši generaciji, da je prevzela vodenje društva in zna ceniti delo svojih predhodnikov. Njena največja odlika je, da ustvarja dober medgeneracijski dialog med članstvom in krepí medsebojno spoštovanje in zaupanje.

Vse to vaše društvo in druga društva v Gasilski zvezi Slovenske Konjice in Gasilski regiji Celje zmorejo in se

Janko Cerkvénik,
predsednik GZ Slovenije

zavedajo svoje vloge v družbi, zato meje niso ovira za naše delo, krepita pa jih medsebojna pomoč in solidarnost ob vse pogostejših nesrečah. Vaša prepoznavnost nima omejitev, s svojim zavzetim delom in sodelovanjem dokazujete, da ste spoštovanja vreden partner v sistemu zaščite in reševanja RS.

Vaša vloga in pomen posameznikov, ki so v preteklosti v različnih organih in delovnih telesih sooblikovali delo in dosežke krovne gasilske organizacije, sta neprecenljiva in izražata zavedanje, kako je pomembno izvajati učinkovito vodenje in upravljanje gasilske organizacije, ne glede na njen nivo.

Spoštovani predsednik in poveljnik, člani, vodstvo in organi društva!

Dovolite, da vam čestitam ob vašem praznovanju 80-letnice, se vam še enkrat zahvalim za vaše dolgotrno delo. Za vse prej našteté so zaslužni posamezniki in organi vašega društva, ki čutijo pri vodenju in upravljanju potrebo, da lahko s svojim humanitarnim poslanstvom povezujejo ljudi z različnimi potrebami ter premagujejo vsakodnevne težave in se veselijo številnih skupnih uspehov.

Želim vam prijetno praznovanje, potrebno zdravje in veliko dobre volje v prihodnje.

Na pomoč!

Janko Cerkvénik,
predsednik GZ Slovenije

Leta 1945 ni bilo lahko

Danes, v času izobilja, se niti ne znamo vprašati, kaj šele razumeti, kako je bilo v prvih povojnih letih. Odprte rane vojne- ga nasilja, žalost in revščina v družinah in strah Slovence pred Slovencem. Toda kljub temu so zavedni državljani začutili potrebo po združevanju. Zbrali so voljo in ustanavljali prostovoljna gasilka društva. V tem letu so jih ustanovili 15.

Ustanovitev in razvoj gasilskih dru- štev sta bila pogosto povezana z razvo- jem kraja. Zametki delovanja IC Konus Slovenske Konjice so za razliko o od drugih društev spremljali dejavniki, kot so gospodarske razmere in vizionarska lastnost lastnikov oziroma odgovornih v podjetjih.

Redki so lastniki podjetij, ki danes strateško odlo- čajo tako, da poskrbijo za varnost na delovnem mestu in v ta namen ohranjajo, kaj šele ustanavljajo gasilsko enoto. V podjetju Konus Konex je bilo in je drugače. V družbi se zavedajo, da so delovno mesto, delavec, nemo- tena proizvodnja osnova za dobro poslovanje. Prepričan sem tudi, da so v menedžmentu družbe spoznali, da so gasilci tudi najboljši delavci. Harmonija med prostovolj- nim gasilskim društvom in podjetjem je popolna, korist

Zvonko Glažar, poveljnik
Gasilske zveze Slovenije

imata oba, in tudi lokalna skupnost in naša domovina.

Pred vami je pomembno praznovanje, namenjeno spominu in počastitvi dolge poti. Ne šparajte z besedami hvale. Vaši očetje in šefi v podjetju so naredili veliko delo, začeli so iz nič in vam predali spo- štovanja vredno organizacijo.

Bilten, ki ga prebiramo, v sliki in bese- di opisuje prehojeno pot danes zelo uspe- šnega Prostovoljnega gasilskega društva Industrijske cone Konus. Društvo ste lju- dje – člani, ki ste ohranili načelo svojih dedov: povezati se in pomagati.

Vsem, ki vodite in ste vodili Prostovoljno gasilsko društvo Industrijske cone Konus Slovenske Konjice, ter vsem ostalim članom vse čestitke za vaše delo. Prav tako hvala tistim, ki ste dosedanje zgodovino društva zapisali, kajti s tem ste dali največje priznanje vsem, ki so naredili prve gasilske korake v vašem kraju. Pred 80 leti.

Zvonko Glažar,
poveljnik Gasilske zveze Slovenije

Spoštovani jubilanti, gasilke in gasilci Prostovoljnega gasilskega društva Industrijske cone Konus Slovenske Konjice

Gasilstvo v Sloveniji ima bogato tradicijo in zgodovino. To dokazuje tudi v Prostovoljnem gasilskem društvu Industrijske cone Konus Slovenske Konjice, saj letos obeležujete 80. obletnico vašega obstoja, razvoja in delovanja.

Predstavljate pomemben steber varnosti in požarne zaščite v enem izmed najpomembnejših industrijskih območij v regiji. Že od svoje ustanovitve leta 1945 delujete kot specializirano industrijsko gasilsko društvo, ki s strokovnostjo, zanesljivostjo in predanostjo zagotavlja visoko raven zaščite zaposlenih, premoženja ter okolja v Industrijski coni Konus.

Društvo s svojo dejavnostjo pokrivata širok spekter nalog – od operativnega delovanja ob intervencijah, preventivnih pregledov in svetovanja do rednega usposabljanja zaposlenih v podjetjih in članov društva. PGD IC Konus s tem pomembno prispevate k dvigu zavesti o požarni varnosti in hkrati krepite povezovanje med gospodarstvom in prostovoljstvom, kar predstavlja ključen element sodobne civilne zaščite.

Vrednote, kot so humanost, prizadevnost, nesebična pomoč, hrabrost in požrtvovalnost, so odlike, ki jih zelo uspešno nadgrajujete od svojih predhodnikov.

Vsa leta ste se trudili in prenašali znanje iz generacij v generacijo, hkrati pa niste pozabili delati velikih korakov na področjih usposabljanja članstva, opreme in gasilske tehnike. Vaše delo in zlasti vrednote gasilstva so pomembne, tako za celoten razvoj gasilstva v Slovenskih Konjicah kot tudi za samo lokalno skupnost in občino, v katero ste aktivno vključeni. Poleg gasilskih nalog pa člani vašega društva skrbijo za povezanost ljudi in družabni utrip v kraju.

Naloge, ki jih opravljate pri svojem delovanju, so povezane s posebno opremo in usposobljenostjo vaših operativnih gasilcev, kar pomeni velik finančni delež, hkrati pa sistemi zahtevajo boljše pripravljenost, saj se

Miro Brezovnik,
predsednik Komisije za
industrijsko gasilstvo
GZ Slovenije

dogodki, ki terjajo izvajanje te dejavnosti, dogajajo vsakodnevno in so vse pogostejši. Od hitrosti in strokovnosti posredovanja je nemalokrat odvisno človeško življenje.

Zaradi vsega tega ste prepoznani vse do nivoja naše krovne organizacije, Gasilske zveze Slovenije.

Vaše operativno znanje se vidi v hitrih in učinkovitih posredovanjih, tako ob različnih požarih, reševanju ljudi in premoženja v celotni industrijski coni. Glede na geografsko lego, reliefne značilnosti in podnebne razmere se vse pogosteje vključujete v reševanje ob hujših neurjih in poplavih. Tu dokazujete, da imate ustrezno

kadrovsko strukturo, tehniko, predvsem pa člane, ki so poleg gasilskega znanja in veščin usposobljeni še za vse druge vrste posredovanj.

Delo v društvu se nikoli ne konča in v prihodnje vas čaka še veliko drznih izzivov.

S ponosom se lahko ozrete na preteklost in odgovorno lahko gledate v prihodnost.

Dovolite mi, da ob tem visokem in okroglem jubileju čestitam vašemu društvu in vsem vašim članom za visok jubilej, 80-letnico delovanja društva.

Vsem, ki ste in še vedno soustvarjate zgodbo PGD IC Konus, iskrena hvala.

Skupaj pišemo zgodovino, ki presega posameznike – zgodovino, ki nas povezuje in krepi.

»V službi ljudstva – na pomoč!«

Miro Brezovnik,
*predsednik Komisije za industrijsko gasilstvo GZ
Slovenije*

Priznanje in čestitke ob jubileju

80 let prostovoljnega dela je dolga doba, na katero se lahko s ponosom in spoštovanjem ozremo. V letošnjem letu praznovanj v naši Gasilski zvezi Slovenske Konjice svojih 80 let delovanja praznuje vaše Prostovoljno gasilsko društvo Industrijske cone Konus. To je doba, ki jo organizirano preživi le dejavnost, ki ni v družbi nobenega sistema, temveč v službi človeka in njegovih potreb. Na bogato tradicijo gasilstva v naši državi smo Slovenci lahko zelo ponosni. Skozi vsa ta leta, za katera lahko trdimo, da so bila viharja, je bilo mogoče obstati le z vztrajnostjo, iskreno pripadnostjo svojemu poslanstvu in veliko mero složnosti. Spremembe političnih sistemov, nastanek nove države in številne reforme organiziranosti in financiranja požarne varnosti so velik uspeh. Kot največji uspeh si štejemo, kako smo skupaj z občino našli način, kako vas vključiti v javno gasilsko službo ter vas financirati.

Za gasilce alarm ne pomeni samo napoved nesreče, pomeni predvsem hitro in učinkovito akcijo. Gasilstvo je poslanstvo! Veseli me, da tako to jemljete tudi člani Prostovoljnega gasilskega društva Industrijske cone Konus.

Prav je, da se včasih vprašamo, kakšni ljudje so gasilci. Odgovor je preprost! To so običajni ljudje, ki jim ni mar, ali je zunaj sonce, dež, sneg, žled ali ogenj, ali je to dan ali noč, ali je to navaden dan, nedelja ali praznik,

Tomaž Pahole, predsednik
GZ Slovenske Konjice

ali pa morajo opustiti načrtovane osebne aktivnosti. To so ljudje, ki jim je mar za sočloveka, njegovo varnost, varnost njegovega imetja in imetja družbe. To so ljudje, ki v nesreči prinašajo rešitev in upanje, so svetel žarek, ki posije takrat, ko ga najbolj potrebujemo. Dokler bomo imeli ob sebi take ljudi, bo tudi vse hudo postalo lažje.

Zavedati se moramo, da se delovanje vašega društva ne odraža samo na operativnem področju, ampak odigrava pomembno vlogo na področju družbene in družabne dejavnosti, saj ste zelo aktivni na vseh področjih Gasilske zveze Slovenske Konjice.

Poklicani ste, da skrbite za javno in zasebno dobro. Spoštujte drug drugega in ljudi okoli sebe, ker boste tako lažje sodelovali med seboj in pomagali vsem, ki so vaše pomoči potrebni.

Lahko rečem le hvala za vse, kar ste in boste storili za višjo stopnjo varnosti vseh v industrijski coni, občini in širše. Hvala vam tudi za vaš prispevek pri našem skupnem delu, iskrene čestitke in veliko uspehov tudi v prihodnje, saj so od njih odvisni razvoj, trdnost in uspešnost naše gasilske organizacije.

Na pomoč!

Tomaž Pahole,
predsednik GZ Slovenske Konjice

Jubilejno leto, naš praznik uspehov

Prostovoljno gasilsko društvo Industrijske cone Konus neprekinjeno deluje že 80 let. V primerjavi s prvim prostovoljnim gasilskim društvom v Sloveniji in vsemi ostalimi društvi v Gasilski zvezi Slovenske Konjice se to ne zdi veliko, vendar je moralo naše gasilsko društvo v tem času preko veliko mejnikov, ki so nas v našem delovanju in poslanstvu še ojačali.

Podatek, da smo 8. najstarejše industrijsko društvo v Sloveniji in edini v Gasilski regiji Celje, govori o zgodbah, s katerimi so se soočale predhodne generacije. Že ustanovitev društva v letu 1945, v obubožani in od vojne uničeni pokrajini ter industriji ni bila enostavna, vendar potrebna.

V 7 letih vodenja društva, najprej kot podpredsednik in zadnja 4 leta kot predsednik, sem bil soočen z veliko manj izzivi kot prejšnje generacije. V veliko pomoč so mi bile zapuščina in urejene razmere, ki so mi jih zapustili predhodniki in na osnovi katerih smo nadaljevali naše poslanstvo.

V društvu smo v zadnjih letih podali več poudarka na gasilске dejavnosti, kjer je najpomembnejša skrb za preventivo.

Do sedaj je naša izobraževanja zaključilo že več kot 1000 tečajnikov, verjamemo pa da bo v naslednjih letih ta številka še veliko večja.

Z veseljem ugotavljam, da imamo v društvu mlajšo generacijo, ki zelo dobro sodeluje s starejšo in prevzema vse bolj odgovorno delo v društvu. Naši starejši gasilci še sodelujejo pri intervencijah in s prenosom svojih izkušenj zelo dobro vplivajo na razvoj mlajše generacije. Ko pišem o mlajši generaciji, ne pišem o pionirjih in mladincih, na katerih sloni prihodnost večine prostovoljnih gasilskih društev. Kot industrijsko društvo jih nimamo. Z veseljem pa ugotavljam, da je veliko novih članov pripravljenih iti skozi celotni sistem izobraževanja za gasilca pripravnika in operativnega gasilca ter še naprej. Tega ne delajo ljudje pri 18. letih, kot je to navada drugje, ampak si naši novi člani poleg družin in svojih obveznosti najdejo čas za ta izobraževanja.

Največji problem industrijskih gasilskih društev niso

Marko Grilj, predsednik
PGD IC Konus

sredstva za delovanje, kot je bilo to včasih, ampak članstvo. Na tem področju smo zelo aktivni, saj imamo kar dvakrat več operativnih članov, kot to zahteva naša kategorija, vključujemo in opremljamo pa tudi pripadnike drugih društev kot pomožne operativne člane. V veliko zadovoljstvo mi je, da je med našimi operativnimi člani zelo veliko število članic.

Kot zelo pomembno dejstvo štejem tudi našo odprtost za vsa izobraževanja. Vse člane spodbujamo, da gredo na čim več izobraževanj v okviru Gasilске zveze Slovenije. To nam omogoča veliko boljše pripravljenost na intervencijah, zagotavlja večjo varnost in usposobljenost operativcev pri izvajanju najrazličnejših nalog.

V letu 2025 smo pridobili tudi novo operativno gasilsko vozilo, narejeno po naših željah. Verjamemo, da bo njegova uporaba postala temelj vseh novih intervencij, ki se jih bomo lotili.

Tako bomo tudi naprej nadaljevali z izobraževanjem, vključevanjem novih operativnih članov (naših ali pridruženih), bogatim društvnim življenjem in druženjem znotraj društva in z ostalimi gasilskimi društvi.

Velika zahvala gre občini in vsem podjetjem v našem požarnem okolišu za podporo in razumevanje naših potreb, največja zahvala pa vsem našim članom, ki s svojo nesebičnostjo in pripravljenostjo na pomoč v vsaki situaciji kažejo pravi duh gasilstva in odražajo vrednote Gasilске zveze Slovenije in s tem krepijo ugled vseh njenih članov ter me navdajajo s ponosom, da sem lahko predsednik tega društva.

Ob zaključku se zahvaljujem častnemu članu društva in avtorju naše jubilejne kronike Florjanu Jančiču za nadgradnjo ohranjanja naše snovne in nesnovne dediščine društva.

Prav tako velika hvala vsem, ki ste prispevali uvodne misli pri izidu kronike in ob jubileju društvu izrekli čestitke ter dobre želje.

Marko Grilj,
predsednik PGD IC Konus

80 let industrijskega gasilskega društva

Spoštovani člani, prijatelji in vsi, ki prebirate ta zbornik. Danes je poseben dan za naše gasilsko društvo, saj skupaj obeležujemo izjemen jubilej – 80 let Prostovoljnega gasilskega društva Industrijske cone Konus. To je čas, ki ga lahko gledamo skozi prizmo predanosti, poguma, požrtvovalnosti in solidarnosti. A hkrati je tudi priložnost, da se spomnimo vseh tistih, ki so s svojo vmeno in trudom pomagali soustvariti zgodovino tega društva, ter tistih, ki še danes, vsak dan znova, neizmerno prispevajo k naši skupni varnosti. Ko pogledamo 80 let nazaj, se spomnimo začetkov, ko so zaposleni podjetja Konus začeli svoje delo, s ciljem zaščititi svoje bližnje in svojo skupnost. V tem času smo preživeli številne izzive: požare, poplave, nesreče in vedno nudili pomoč, varnost in podporo tistim v stiski. V teh letih smo postali več kot le društvo, postali smo srce naše industrijske cone, nosilci vrednot, ki so pomembne za vsakogar od nas. Hvaležni smo za vse, ki so hodili po naših stopinjah in skozi dolga leta gradili temelje našega društva. Danes smo ponosni na vse, kar smo dosegli, pa tudi na vse izzive, ki nas čakajo v prihodnosti. Pomembno je tudi, da kot prostovoljno društvo delujemo v duhu skupnosti, povezani, enotni in pripravljeni sodelovati z drugimi. Ne bi mogli doseči tega, kar smo danes, brez podpore naših članov, donatorjev in vseh,

Tomaž Brumec, poveljnik
PGD IC Konus

ki nas podpirate na različnih področjih. Ob tej priložnosti se iskreno zahvaljujem vsakemu posamezniku, ki je pripomogel k tem 80 letom uspešnega delovanja. Vendar pa 80 let ni le priložnost za praznovanje, temveč tudi za refleksijo in pogled naprej. Naša naloga ni le ohranjanje tradicije, ampak tudi zagotavljanje, da naše društvo ostaja v koraku s časom. Tako v smislu opreme, usposabljanja in tehnologije kot tudi v skrbi za nove generacije gasilcev, ki bodo prevzeli našo odgovornost v prihodnosti.

Za zaključek bi želel poudariti, da kljub vsem izzivom, ki nas čakajo, lahko z gotovostjo rečem, da bo gasilsko dru-

štvo Industrijske cone Konus še naprej ostalo trdno na svojih temeljih. Z močjo solidarnosti in predanosti bomo še naprej delovali v skupno dobro, da bomo zagotavljali varnost in zaščito vsem, ki nas potrebujejo. Hvala vsem, ki ste del naše zgodbe. In obljubimo, da bomo tudi v prihodnje stali ob vas, pripravljeni pomagati in služiti naši skupnosti.

Iskrene čestitke ob 80-letnici našega društva in naj bo pred nami še mnogo uspešnih let!

Tomaž Brumec,
poveljnik PGD IC Konus

Industrijsko gasilstvo v mestu Slovenske Konjice

SLOVENSKE KONJICE

V OBJEMU JUBILEJEV GASILSTVA IN MESTA 2025

PREDSTAVITEV

SLOVENSКИH KONJIC

»Malo je mest v naši domovini, ki bi s svojo lego in prelepo okolico bilo prikupnejše od Slovenskih Konjic. Ležijo ob sončnem južnem pobočju Pohorja in pod nekoliko senčnato severno stranjo Konjiške gore.«

(Jože Novak, Turistična predstavitev Konjic, PGD Slovenske Konjice, 1973)

Misel o našem mestu

Konjičani naredite pobeg iz vsakdana na območje dobrega počutja. Stopite na pravljico zmajsko Konjiško goro in skozi sončne žarke pogledajte na obsijane griče vinorodnih Škalc ter ravnino, ki popelje pogled do obzorij zelenih pobočjih na vzhodu. Na stopnicah ob Starem gradu še storite korak navzgor in v svoji intimi objemite svoje mesto. Osrečeni v stvarstvu vsakdanosti, z mehkobnim pogledom pobožajmo svoj dom in dolino Dravinjsko z Bočem lenobnim, ki vam zastira obzorja. V tišini gozdov je to neponovljiv trenutek užitka lepote srečanja z mestom, okolico in samim seboj.

Vsaka pot se začne s prvim korakom, le doživetja na njej ohranjajo čar poti.

In na stezi v dolino, v utrip mesta in v nova doživetja se nas v zanesenosti nenadoma dotakne svet okoli nas. Z razlogom se prebudijo naša hotenja, kako naprej tlakovati poti v svojem mestu za boljši jutri.

Življenje ni le, kar vidimo in čutimo, temveč tudi,

kako duhovno ter kulturno skupaj s krajem rastemo, čeprav je po stari modrosti vsak svoje sreče kovač.

Kdor ni prestopil praga tujega, tudi domotožja nima. Naši predniki so zapustili neponovljiva besedila o lepoti svojega bivanja pod Konjiško goro.

Njim in nam je dovoljeno sanjarjenje o prelesti svojega kraja.

Konjiška svetovljanka baronica Adelma von Vay je o domačem kraju zapisala: »Opoldne sončni žarki obsijejo bližnje hribe s prijetnim zlatim leskom, ob sončnem zahodu se odenejo v škrlatni sijaj, na večer pa celoten prizor prekrije modro-siva senčnata tančica.« (Knjiga Na valovih duha, str. 53)

Utrinek

»Naj tukaj vsak najde svoj prostor za rast in uspeh.«
(Darko Ratajc, Revija Zrcalo, 2024)

Pogled na Kalinov kip, v ospredju Darko Ratajc in predsednica Republike Slovenije, dr. Nataša Pirc Musar, 2022

Čas stopnjuje razvoj mesta, ki zaokrožuje 50 ulic in še Stari ter Mestni trg. Razgibano lepoto mestnega življenja dopolnjujeta parka Trebnik in Prevrat. Duhovni utrip starega in novega časa so številne skulpture in pomniki konjiške kulturne zgodovine. V objemu žlahtnih zgodb našega kraja najdemo še druga kulturna ali duhovna doživetja, ki povezujejo naša življenja z mestom bivanja.

Konjice kot letovišče in kraj z dobro kapljico

Konjice, kraj, ki je že od leta 1932 na turističnem zemljevidu javnosti predstavljen kot letovišče.

Izpred tega časa je zanimiv zapis v kroniki Konjiške župnije (1862): »Od 24. aprila do 1. maja so bili škof Anton Martin Slomšek v Konjicah, in izvrstna voda in zdrava sapa jim je tako dobro teknila, da so močni in zadovoljni domov se vrnili.«

Avstrijski nadvojvoda Janez je na vinski karti med kraje z dobro kapljico zapisal tudi Konjice. Leta 1994 je bilo za prvo slovensko viteško vino proglašeno prav vino iz vinorodnih Škalc.

Svežina novega časa, ko skupaj zmoremo več

Slovenske Konjice so gimnazijsko mesto, mesto mladih in novih idej. Gospodarski, kulturni in športni utrip bogatijo dušo mesta z očarljivim naravnim okoljem v vseh letnih časih.

Med nekoč in sedaj se vije reka življenja, ko so eni rodovi sejali, da bi naslednji boljše živeli.

Dr. Janez Drnovšek je na obisku ob 860-letnici Slovenskih Konjic zapisal: »To ni le mesto cvetja in vina, temveč tudi mesto z zgodovino in dušo.«

Obisk mesta: dr. Janez Drnovšek, takratni predsednik Republike Slovenije, in Janez Jazbec, župan Občine Slovenske Konjice, 2006

V PREPLETU JUBILEJEV MESTA

Jubilejna in praznična leta Slovenskih Konjic

Ko se Dravinjska dolina zaokrožuje ob podolskem delu Konjiške gore, kjer se iz ribnika izliva potok Ribnica in s svojim tihim žuborenjem po Starem trgu hiti v Dravinjo, so predniki nižje pod cerkvijo sv. Jurija zasnovali prihodnost kraja in sedanjega mesta Slovenske Konjice.

Utrip ponosa

Stari trg – Slovenske Konjice ob koncu 19. st.

Ko zavrtimo čas nazaj, se skozi odprta vrata zgodovine ponudi vpogled v obdobja od prve omembe kraja leta 1146 in kasnejšega položaja srednjeveškega trga (1251) do razglasitve Slovenskih Konjic za mesto leta 1955.

To so razburljivi mejniki in koraki razvoja našega kraja, odkar ga pod nebesnim svodom omenja zgodovina. Mi smo jo nasledili. Z domoljubjem in odprtega duha njegov razvoj nadgrajujemo v slovenski besedi ter navedah.

V prepletanju jubilejev je za sedanje mesto zanimiv zgodovinski dogodek, ko je 29. maja 1934 takratna oblast Dravske banovine Ljubljana odločila, da se trgu Konjice doda pridevnik slovenske. Razlog je bil v podobnosti imena Konjic v pokrajini Bosni. Kraj Konjic v BIH je sedaj v prijateljski navezi z mestom Slovenske Konjice.

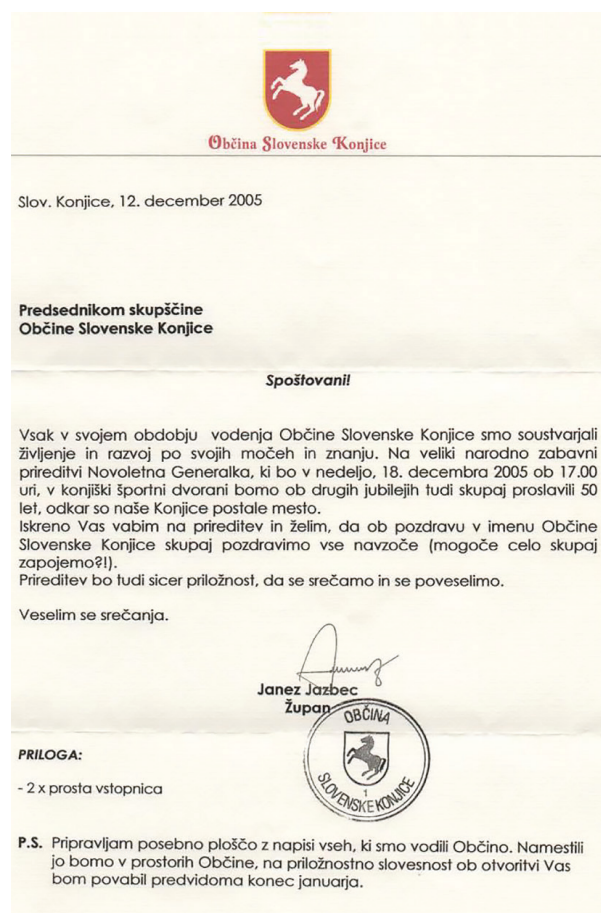
Trg Konjice – Slovenske Konjice, 90 let (1934–2024)

Tehnična rešitev s pridevnikom slovenske je za Slovenske Konjice v sedanjem globalnem svetu in članstvu Slovenije v Evropski uniji kar dobrodošla. Mesto ima namreč tradicijo prijateljskih vezi s številnimi mesti v državah Evropske unije in kot turistični kraj z okolico uživa spoštovanje obiskovalcev.

V zrcalu jubileja – 70 let mesta Slovenske Konjice (1955–2025)

Jubilej, ki krasi naš kraj z bogato kulturno, gospodarsko in turistično dediščino, je svetla stran življenja v mestu, ki mu je bil naziv mesta podeljen 30. junija 1955. leta. Pomen tega dogodka je poudarjen v prazniku Občine Slovenske Konjice, ki ga praznujemo od 30. junija 1995.

Prireditev jubileja 50 let mesta je potekala 18. decembra 2005 v športni dvorani z vsebinsko bogatim programom kulture in spominov. Širši javnosti sta poročala časopisa Večer in Novice, ki so objavile utrinek srečanja

Faksimile: Povabilo župana

nekdanjih predsednikov in županov konjiške občine na jubileju.

Javno obeležiti 70. jubilej je spoznanje in potrditev, da gre mesto z gospodarskim in kulturnim napredkom v korak z drugimi komunalnimi ter okoljevarstvenimi potrebami za življenje v mestu.

Skupaj zmoremo več

Mnogo novega je mesto kot skupnost v preteklosti zmoglo, posebno v letu 1994, ko je ujelo razvojni korak v dobrobit življenja meščanov. Seveda so težave v vseh časovnih obdobjih trkale na mestna vrata. A če so težave skupne, so tudi rešitve skupne.

Tudi prijateljske vezi z drugimi mesti izven Slovenije bogatijo življenje mesta, kajti ko spoznaš druge, spoznaš sebe. Zato svoje mesto kot svoj dom kjerkoli in kadarkoli najlepše predstavljamo.

Kdor je decembra 2024 gledal TV-oddajo Mestne promenade, v kateri so blestele Konjice do neba, je lahko ponosen na svoj kraj. Mnogi smo to že od nekdaj.

V zgodovino mesta niso položeni le omenjeni jubileji, saj nas povezujejo tudi vse drobne niti življenja iz napredka kulture in šolstva, gospodarstva, znanosti in športa ter drugih družbenih dejavnosti, ki prav tako obeležujejo jubileje v letu 2025.

GASILSKI JUBILEJI V SLOVENSKIH KONJICAH 2025

Oris Slovenskih Konjic, kjer delujejo gasilski jublanti, je le časovni prelet. Pri tem se posebej javnosti izpostavlja življenjsko vrednoto varnosti, ki jo občanom zagotavlja gasilska organizacija. Zaupanje ljudi v gasilstvo je dolgotrajna pot, na kateri se gradijo medsebojna solidarnost, tovarštvo in pogumna dejanja.

Predsednica Republike Slovenije dr. Nataša Pirc Musar je na obisku Bele krajine v pogovoru izjavila: »Gasilci poosebljajo neprecenljive vrednote za slovensko družbo.« (Gasilec, 2024)

Olimpijski jubilej, 40 let (1985–2025)

Slovenske Konjice so s tekmovalno ekipo konjiških gasilcev prvič nastopilo na olimpijskih tekmovalnih prireditvah v Avstriji že leta 1985.

1984. je desetina postala državni prvak SFRJ v gasil-

Na olimpijadi v Berlinu 1993. V ospredju zastavonoša slovenske zastave Alojz Hlastec, PGD Slovenske Konjice.

sko-športnih disciplinah in je na olimpijadi nastopila v njenem imenu. To so bili prvi uspešni tekmovalni koraki v mednarodnem merilu predstavnikov našega mesta.

Po nastanku Republike Slovenije leta 1991 je prišlo do prenove Gasilske zveze Slovenije. GZ Slovenije bila 1992 sprejeta v Mednarodno gasilsko organizacijo CTIF. S tem so bili pridobljeni pogoji za nastope na gasilskih olimpijadah. Tekmovalna desetina PGD Slovenske Konjice je v razpisanih tekmovalnih gasilsko-športnih disciplinah na ravni GZ Slovenije izpolnila pogoje za nastop na olimpijadi v Berlinu leta 1993.

V letu 2005 je tekmovalna desetina PGD Slovenske Konjice izpolnila pogoje za nastop na gasilski olimpijadi v Varaždinu.

Z vseh treh olimpijad se je desetina vrnila z zlatim odličjem. Tako je nastala konjiška zlata gasilska desetina.

Življenje nosi vrsto presenečenj, s katerimi nam vrača, kar smo vanj vložili. Solidarnost mesta Slovenske Konjice z gasilci je postala stvarnost in hkrati odličnost zgodovinskega ponosa. Koraki prostovoljstva v minulem času postajajo dokaz neizmerne predanosti in sposobnosti predstavitve mesta in domovine v svetu.

PGD IC KONUS, 80 let (1945–2025)

Naravne danosti in gospodarske osnove Slovenskih Konjic so s pridnimi rokami prinesle napredek mesta. Prva zasnova usnjarske industrijske proizvodnje in nove prometne povezave kraja so prelomnica splošnega napredka mesta. Razcvet proizvodnih, trgovskih in kulturnih dobrin je prinesel naraščanje prebivalstva v takratnem trgu.

Nastajajoča večja industrijska podjetja v mestu, kot so lesnopredelovalna in usnjarska, so delovala s požarno ogroženo tehnologijo. Preventivni ukrep je bil ustanovitev industrijskih gasilskih društev v požarnem okolišu podjetij. Leta 1945 smo dobili prva gasilska industrijska društva v Konusu in LIPU. Strokovno in tehnično opremljena sta društvi preventivno uspešno delovali.

Preoblikovanje družbene lastnine leta 1991

Pomembnost gasilcev v industriji je vedno v koraku s tehnološkim razvojem in obsežnostjo možnih požarnih ter drugih premoženjskih škod.

Z nastankom RS in novih lastninskih odnosov so

Savo Grilj, predsednik PGD IC Konus med pozdravnim nagovorom, 2010

se v temeljih porušile osnove delovanja industrijskih gasilskih društev. V tem času je ugasnilo tudi IGD LIP Slovenske Konjice.

Podjetje Konus je skupaj z gasilskim domom leta 1991 postalo last Slovenske razvojne investicijske družbe. S tem so nastale neslutene težave za Industrijsko gasilsko društvo Konus, saj je ostalo brez gasilskega doma. Predsednik društva Savo Grilj je v težkih pogojih prevzel odgovornost za obstoj društva. Kasnejše izkušnje in sedanje stanje požarne varnosti v Industrijski coni Konus so pravilnost takšne odločitve potrdili. Šteje se, da je to osebna zasluga predsednika društva in podjetnika Sava Grilja.

GASILSKA ZVEZA SLOVENSKE KONJICE, 70 LET (1955–2025)

Gasilska moč je v strokovnosti, tehniki in množičnosti

V razvoju občin je v letu 1955 prišlo do velikih sprememb. Ustanovljene so bile velike občine, tako imenovane komune. Tudi slovenska gasilska organizacija se je preoblikovala od takratnih okrajnih gasilskih zvez in sektorjev v občinske gasilske zveze.

Občinska gasilska zveza Slovenske Konjice je bila ustanovljena na zboru delegatov gasilskih društev 29. maja 1955. leta. Takšno temeljno organiziranje je trajalo vse do leta 1994.

Sprejem gasilske lestve, Mestni trg, 2024

Preoblikovanje lokalne samouprave in gasilstva leta 1993

Z nastankom samostojne Republike Slovenije in preoblikovanjem lokalne samouprave je v letu 1994 prišlo do delitve Občinske gasilske zveze Slovenske Konjice. 26. maja 1994 sta nastali Gasilska zveza Zreče - Vitanje in Gasilska zveza Slovenske Konjice, ki je obdržala kontinuiteto delovanja iz leta 1955.

Prav iz te organizacijske delitve GZ Slovenske Konjice obeležuje 70. jubilej obstoja in delovanja. S tem se konjiška zveza uvršča med 43 starejših gasilskih zvez Gasilske zveze Slovenije, ki kot krovna organizacija povezuje 120 gasilskih zvez.

Digitalna znanja in spretnosti v gasilstvu

Gasilske zveze v Sloveniji imajo skupaj z organi občin pomembno vlogo pri razvoju požarnega varstva oziroma lokalne javne gasilske službe. Naloge so opredeljene z Zakonom o gasilstvu. Izvajanje zakonskih določil je tudi načrtovanje tehnične in osebne opremljenosti, strokovnega usposabljanja članstva ter delovnih pogojev gasilskih društev.

V svetu visoke gasilske tehnike in komuniciranja postajajo digitalna znanja in spretnosti del strokovne sposobnosti delovanja javne gasilske službe. Tehnološki napredek in digitalizacija prinašata popolno preobrazbo gasilstva, kot je v našem kolektivnem spominu.

Jubilej GZ Slovenske Konjice obeležuje visoka operativna sposobnost gasilskih društev s sodobno gasilsko tehniko.

Muzej gasilstva Dravinjske doline, 25 let (2000–2025)

Muzej je kot studenec, iz katerega nikoli ne pride prazno vedro. Je učna ura spoznavanja časa, ki ga ni več.

Po poti lastnih korenin je v Muzeju gasilstva Dravinjske doline ohranjena gasilska dediščina z več kot 1200 eksponatov v 14 posebnih in 4 splošnih muzejskih zbirkah. Številnost zbirk presega lokalni pomen muzeja – največji muzej v lasti kakšnega slovenskega gasilskega društva.

Preglednost snovne in nesnovne gasilske dediščine v muzeju je podpora izobraževanju gasilske zgodovine in hkrati vzgoja mladih o vrednotah gasilskega prostovoljstva.

Prostovoljno gasilstvo ima v dolgi zgodovini izjemno povezovalno in edinstveno vlogo v slovenski družbi. S takšno ugotovitvijo je Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije vpisalo slovensko prostovoljno gasilstvo na seznam nesnovne kulturne dediščine.

Ministrica za kulturo dr. Asta Vrečko je ob svečanem dogodku gasilcem čestitala in izjavila, da je »izjemno vesela in ponosna, da se je prostovoljno gasilstvo vpisalo na seznam nesnovne kulturne dediščine«. (Gasilec 11/12, 2024)

To je izjemni napredek in priznanje slovenskemu gasilstvu.

Muzej je v času obstoja imel pričakovan obisk ter postal splošna učna ura zgodovine slovenskega gasilstva. Obisk so mu namenili državniki in drugi visoki gostje iz gasilskega in javnega življenja.

Utrinek iz Muzeja gasilstva Dravinjske doline

Edinstveno slovensko spominsko obeležje, kot zahvala pokojnemu članstvu na konjiškem pokopališču, je prav tako del muzeja.

Ob 25. jubileju delovanja smo ustvarjalci muzeja ponosni, da je le-ta pomemben del kulturne in turistične ponudbe Slovenskih Konjic.

OB IZIDU JUBILEJNE KRONIKE DRUŠTVA 1945–2025

Jubilej je pogled nazaj in korak naprej

Odločitev vodstva PGD IC KONUS, da ob 80-letnici obstoja društva v novi društveni kroniki s ponatisom združi dosedanje pisne vire z novejšo društveno zgodovino. To je pridobitev orisa celotne zgodovinske poti društva od ustanovitve do leta 2025.

Kronika vsebuje ponatis gradiva za obdobji 1945–2013 in 1945–2015. Takšen pogled nazaj je tudi korak naprej.

Zgradba gradiva jubilejne kronike temelji na sestavljanju podrobnosti iz gasilskega življenja in dediščine, v zavesti utrjevanja spomina novim gasilskim rodovom o preteklosti društva. Društvo ostaja kot živ organizem z dušo in imeni članic ter članov.

Kronika poleg pisane besede predstavlja vrsto slikovnih utrinkov iz društvenega življenja, širše zgodovine gasilstva in iz razvoja mesta Slovenske Konjice.

Vztrajnost vodstva in članstva za obstoj društva

Čas med letoma 1992 in 1997 je zgodovinsko obdobje posebnega pomena za društvo. Dosedanje odločitve vodstva društva so bile na meji nemogoče je mogoče. Preobrazba družbene lastnine v omenjenih letih je bila zagotovo mejnik nadaljnjega obstoja društva.

Predsednik društva Savo Grilj in župan Janez Jazbec sta za požarno varnost Slovenskih Konjic, zlasti industrijske cone, sklenila v letu 1997 za društvo zgodovinski sporazum o opravljanju javne gasilske službe. Takšna modra odločitev v kritičnem obdobju delovanja in obstoja društva je za požarno varnost premišljena in zgodovinsko dobra.

Tako se tradicija gasilstva v Konusu iz leta 1945 nadaljuje.

Ob zaključku svečanosti v prostorih bivše upravne stavbe Konus, 2005

Prostovoljnost je posebna vrednota v gasilstvu

Nekateri misleci zapisujejo, da ljubezen in prostovoljstvo spreminjata življenje človeka v neverjetno lepo to in toplino odnosov do drugih. Prostovoljcu lastna vest narekuje spodbujanje in iskanje drugih ljudi, da najdejo smisel in navdih, da sledijo humanemu delu.

Med plemenitost prostovoljstva se šteje tudi vsebinski prispevek k obstoju PGD IC KONUS, v času lastninskih in družbenih sprememb.

Operativci v uniformah za intervencijo

Predstavitev društva širši javnosti

Ob visokem jubileju društva je zamisel o predstavitvi društva širši javnosti pravi korak.

Nosilec dogajanj v kroniki je človek – gasilec, prostovoljec in reševalec. Na takšnem spoznanju teče rdeča nit skozi vso vsebino kronike. Časovna zaporedja bralcu omogočajo spremljanje zgodovinskega razvoja društva v navezavi spreminjajočih se državnih in družbenih sistemov.

Kronika je obogatena z orisom splošne zgodovine gasilstva z vsemi značilnostmi gasilske dediščine in novejšimi dogodki. Dodan je tudi prelet razvojne podobe Slovenskih Konjic, kjer društvo deluje.

Osemdeset let prostovoljstva in gasilskega tovarštva

Jubilejno leto je čas zahvale članstvu za krepitev priпадnosti društvu ter utrjevanje tovarštva v njem in med gasilskimi društvii. Prav tako je praznovanje spomin na dosedanje gasilske rodove in priložnost javne zahvale vodstvu Občine Slovenske Konjice ter vodstvu GZ Slovenske Konjice za ustvarjalno sodelovanje pri delovanju društva.

Prostovoljstvu prijazno mesto Slovenske Konjice, 2018

Pogovor s človekom, ki je vse svoje moči in znanje vložil v obstoj PGD IC KONUS Slovenske Konjice

Savo Grilj je bil predsednik PGD IC KONUS štirideset let. V zavedanju pomena in odgovornosti gasilskega društva za industrijski požarni okoliš, ki zajema del mestnega jedra Slovenskih Konjic, je to nalogo opravljal z največjo družbeno zavzetostjo in odgovornostjo do okolja.

Kot višji gasilski častnik organizacijske smeri II. st. je med drugim prejemnik visokega gasilskega odlikovanja za posebne zasluge. Vse svoje sile je v času funkcije predsednika društva vlagal v obstanek in razvoj gasilstva v Konusu.

V jubilejnem letu 2025 se je ob 80. obletnici društva odzval na vprašanja in obujal spomine iz tega obdobja.

Prostovoljnost v gasilstvu pomeni odrekanje in žrtvovanje prostega časa. Kakšni spomini vas vežejo na ta čas?

V svet gasilstva sem vstopil kot član IGD KONUS leta 1981. Želel sem biti aktiven gasilec in član društva. Takratno podjetje Kombinat Konus je v celoti zajemalo današnjo industrijsko cono. Zato je požarna varnost v proizvodnji bila posebnega pomena, kar se je odražalo tudi v odnosu podjetja do gasilskega društva. Namreč, možnost ogromnih škod zaradi požarov je bila vedno prisotna. Kombinat je leta 1971 zgradil gasilski dom, saj je društvo že imelo svojo tradicijo in osnovne kadrovske ter tehnične pogoje delovanja, kar se je obrestovalo leta 1977 ob večjem požaru v proizvodnji.

Kot aktivni član društva in višji gasilski častnik sem v letu 1981 bil izvoljen za predsednika društva. Večjih težav nismo imeli, zato so aktivnosti društva potekale po sprejetih programih in v okviru finančnih sredstev.

Kakšne so vaše izkušnje dolgoletnega vodenja gasilskega društva. Med gasilci je znano, da ste društvo vodili 40 let, kar je izjemna doba odgovornega dela ...

To obdobje je bilo zelo razgibano. Iz nekoč dokaj urejenega stanja smo prišli za društvo po letu 1992 v negotov čas prelomnih mejnikov in odločitev.

To je bil času spreminjanja lastninskih odnos celotnega podjetja Konus, ko so novi lastniki proizvodnih delov Konusa imeli svoje razvojne skrbi in gasilstvo v to ni bilo vključeno.

Nedoločen položaj društva je trajal vse od leta 1992 do 1997.

Savo Grilj, častni predsednik PGD IC KONUS, predsednik društva 1981–2021

Prav zato sem se kot gasilec in poznavalec požarnih razmer in kot lastnik podjetja Konus Konex skupaj s članstvom društva, ki je bilo zaposleno v industrijski coni, odločil rešiti društvo pred ukinitvijo. Za to odločitev še danes stojim in mi ni žal vloženega truda in denarja.

Za slovenske razmere je ta odločitev več kot nenavadna, saj so industrijska gasilska društva v večjem številu po Sloveniji ugašala.

Kaj se je dogajalo v Sloveniji z industrijskim gasilstvom v preobrazbi lastništva, smo v našem društvu vedeli. Saj smo imeli pred vrati primer konjiškega podjetja LIP in njegovega društva, ki je hkrati s podjetjem šlo v stečaj. Zavedali pa smo se tudi kot gasilci in hkrati zaposleni, da je lahko naš socialni položaj čez noč ogrožen z večjim požarom.

Članstvo društva smo usposabljali za ukrepanje na delovnih mestih za začetne požare, ki so bili vedno prisotni. Prav tako smo bili prepričani, vsaj jaz osebno, da bo tehnološki razvoj v industrijski coni prinesel drugačen odnos do požarnega varstva in družbe kot celote, kar se je leta 1994 začelo dogajati z Zakonom o gasilstvu.

S kakšnimi ukrepi ste preveslali to krizno obdobje 1992–1997, saj je vendar društvo navzven delovalo po utečenem programu? Povezanost društva v konjiški gasilski zvezi in z drugimi društvi je delovala.

Na to vprašanje težko dosledno odgovarjam, ker smo ukrepe za delovanje društva izvajali po starem načelu znajdi se, kar pomeni, da je vztrajnost vodstva in članstva društva za obstoj društva bila neomajna, kakor tudi moja, kot lastnika podjetja Konus Konex.

Člani društva smo za plačilo društvu čistili vozne poti v celotni coni, z gasilskim avtom delali usluge in še druge vrste samopomoči. Lastnik gasilskega doma Konus Konex je pokrival stroške delovanja doma in še kaj dodatno. Zahvaliti sem moram in povedati, da so nam v krizi nekatere družbe v coni tudi finančno pomagale.

V tem letu društvo praznuje 80. jubilej delovanja. Kako po štiridesetih let vodenja gledate na društvo danes? Znano je, da ste za društvo skrbeli zelo posebno in osebno.

Za društvo sem resnično zelo osebno skrbel, vendar v javnem interesu, saj druge izbire ni bilo. Sedaj, v novejšem obdobju, se to dokazuje skozi status društva in njegovo vključevanje v javno gasilsko službo.

Že prej sem omenil, da je čas med letoma 1992 in 1997 zgodovinsko obdobje posebnega pomena za društvo. Odločitve so bile na meji nemogoče je mogoče. Preobrazba družbene lastnine v omenjenih letih je bila mejnik obstoja društva. In tukaj je bil vir naše gasilske moči.

Vendar pa je za nas zelo pomemben izid Zakona o gasilstvu v letu 1994. Z županom Janezom Jazbecem sva skupaj z gasilsko zvezo in drugimi dejavniki ocenila, da je za požarno varnost Slovenskih Konjic in njihovega industrijskega jedra Konus izjemnega varnostnega pomena prisotnost gasilcev.

Občina in društvo sta leta 1997 podpisala pogodbo o opravljanju javne gasilske službe. Društvo se je preoblikovalo v nov status in se vključilo v program javne gasilske službe in v finančni načrt financiranja njegovih nalog.

Posebej moram omeniti Konus Konex, ki je lastnik gasilskega doma, da ima društvo trajno pogodbo za brezplačni najem in da je bilo podjetje v kriznem času glavni finančni podpornik društva.

Tradicija gasilstva v Konusu ni več vprašanje časa.

Kakšen občutek vas spremlja v času, ko ste častni predsednik in mlajši kadri vodijo društvo? Ste nove kadre pripravljali za prevzem odgovornih društvenih funkcij?

Živim v prepričanju in dobrem počutju, da smo kar nekaj let strokovno pripravljali kandidata za predsednika in poveljnika društva. Zraven tega pa tudi finančno stabilnost, opremljenost društva in ekipni duh članstva.

Prav zato jubilej društva pričakujem v osebnem zadovoljstvu.

Savo Grilj (12. 7. 1946, Miren pri Novi Gorici), dipl. inž. kemijske tehnologije

V Kombinatoru Konus Slovenske Konjice se je zaposlil leta 1971.

V podjetju je deloval na vodilnih delovnih mestih, kot direktor tehnične konfekcije, in 1980 prevzel delovno mesto direktorja družbe Konus Konex.

Po preoblikovanju družbeno-gospodarskega sistema v Sloveniji je postal v letu 1996 solastnik družbe Konus Konex in kasneje njen lastnik.

Kot podjetnik in predsednik IPGD IC Konus je ves čas finančno podpiral razvoj društva.

I. DEL

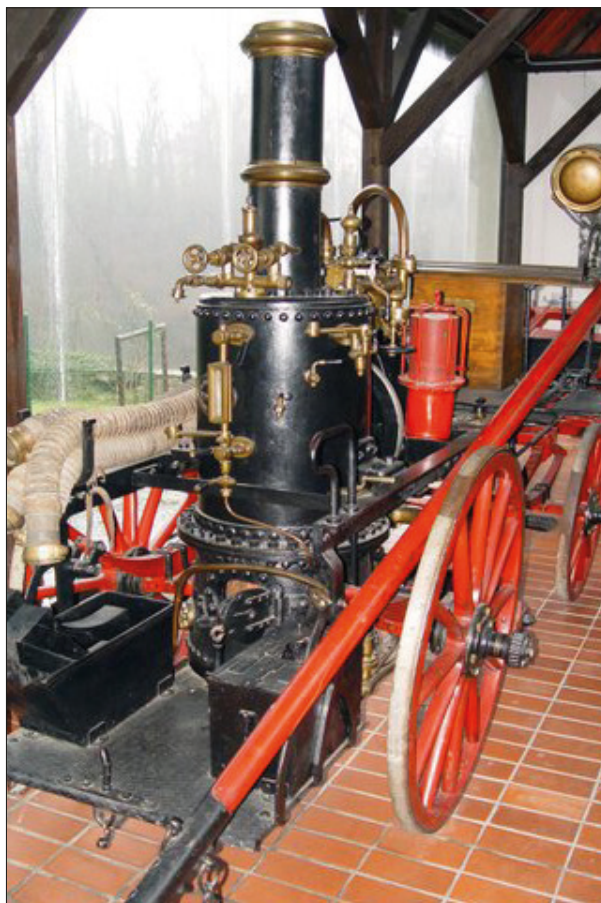
ZGODOVINA RAZVOJA INDUSTRIJSKEGA GASILSTVA

1. poglavje

INDUSTRIJSKA REVOLUCIJA,
ZIBELKA INDUSTRIJSKEGA GASILSTVA**KRATEK PRELET NEKEGA ČASA**

Industrijska revolucija je prinesla prehod iz ročnega dela v strojno proizvodnjo. Človeštvo se na pragu izumov parnih strojev ni zaustavilo. Najdba nafte kot pogonskega vira in izum motorjev na njen pogon sta parne stroje kmalu zamenjala. Od prve polovice 19. st. so storjeni veliki razvojni koraki. Industrializacija je začela tudi na Slovenskem spreminjati svet in miselnost ljudi.

Parna brizgalna na vozu na konjsko vprego, 1908, eksponat v Slovenskem gasilskem muzeju dr. Branka Božiča Metlika

S hitrim razvojem tehnologije, ki je preraščala obrtništvo, se je povečevalo tveganje požarov v nastajajoči industriji. Tudi v slovenskem gospodarskem prostoru se je v določenem času občutno spreminjal svet. To je čas prehoda iz fevdalnih odnosov, ki so temeljili na zemljiških lastninskih razmerjih, v kapitalistični industrijski razvoj.

Pomlad narodov je odpravila fevdalizem. V nadaljevanju, v procesu velikih gospodarskih, družbenih in političnih sprememb je 1867 nastalo avstro-ogrsko cesarstvo – cesarstvo je z novimi razvojnimi programi – gradnjo železnic in cest – slovenski prostor gospodarsko močno spremenilo. Kmečko prebivalstvo se je zmanjševalo in naraščalo delavstvo v slovenskih industrijskih središčih.

Tehnološki napredek – zametek industrijskega gasilstva

Lastniki v večjih tovarnah z zahtevnejšimi ali rizičnimi tehnološkimi proizvodnimi postopki so uvajali protipožarne ukrepe. Požarna preventiva je postajala ekonomsko upravičena z izobraževanjem gasilskih znanj zaposlenih.

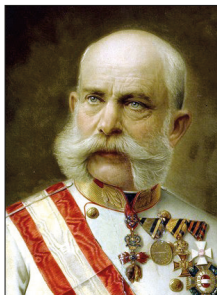
V razvoj in tehnološki napredek zgodovine šteje tudi izum gasilnikov. Današnja ugotovitev, da je z gasilniki življenje varnejše, je vsekakor dolga. Največji razvojni preskok tega področja je nastal po letu 1900. Na tržišču so se pojavili gasilniki na peno, prah in CO₂, kar je za potrebe požarne varnosti bila zgodovinska prelomnica.

Z ustanavljanjem požarnih skupin ali straž v tovarnah smo dobili zametke industrijskega gasilstva še pred letom 1868, ko je izšel Zakon društvih v avstro-ogrski monarhiji. Pred tem časom je v zahodnem delu Evrope, v Franciji in Nemčiji, ta proces potekal veliko hitreje kot v takratni monarhiji.

Slovinci smo bili zvesti podaniki stare Avstrije, saj je Vojvodina Kranjska leta 1883 izdala spominsko medaljo z napisom »V veseli spomin šest stoletne zveze Vojvodine Kranjske z Avstrijo 1283–1883«. Prav zato je naš razvoj bil okvirjen v interese stare Avstrije in kasnejše monarhije.

Franc Jožef,

avstrijski cesar in madžarski kralj, nam je vladal 68 let (1848–1916). Njegova naklonjenost gasilstvu je prišla z izdajo prvega gasilskega odlikovanja leta 1905.

Franc Jožef, avstrijski cesar in madžarski kralj

Po letu 1869, po prvi ustanovitvi gasilskega društva na Slovenskem, v Metliki, zasledimo ustanavljanje industrijskih gasilskih društev po tovarnah.

Med njimi so Tekstilna tovarna Prebold (1873), Papirnica Vevče (1878), Rudnik Trbovlje (1881) Tovarna kemičnih izdelkov Hrastnik (1905), Papir Radeče (1908) ...

Razvoj industrijskega gasilstva je bil v tovarnah, saj so požari močno ogrožali njihovo dejavnost. Usposobljenost in opremljenost društva je bila v programu lastnika tovarne, saj v tem času še ni bilo pravil o industrijskih gasilskih društvih.

Prva pravila o gasilstvu – 1881

Prva pravila prostovoljnega gasilstva so izšla 15. 9. 1881 (Postava, zadevajoča red o požarni policiji in o gasilskih stražah), podpisal jih je cesar Franc Jožef I.

Pravila so podrobno opredeljevala naloge občin in požarne straže – gasilskih društev. Določila so predpisovala tudi kazni, ki so jih lahko izrekli župani in načelniki požarnih straž. Stalnost in vrednost pravil se kaže skozi čas uporabe, tj. vse do konca prve svetovne vojne.

Čas med obema vojnama 1918–1941

Prva zakonska omemba industrijskega gasilstva je v Zakonu o organizaciji gasilstva Kraljevine Jugoslavije, ki je izšel 15. 7. 1933 z ukazom kralja Aleksandra I.

V 27. členu zakon opredeljuje: »Minister za telesno vzgojo naroda odredi sporazumno z resornimi ministri, katera industrijska podjetja in zavodi naj imajo gasilsko četo.«

Po zakonu so namreč gasilci spadali pod ministrstvo za telesno vzgojo naroda. Kasnejši državni režimi so gasilce selili po različnih ministrstvih.

Čas okupacije 1941–1945

Tudi med vojno so delovale gasilske enote po tovarnah, kot je to odločila okupatorska oblast ali na pobudo lastnika tovarne.

Tako kot drugi lastniki tovarn je tudi lastnik Tovarne usnja Alfred Laurich (Lavrič) v Slovenskih Konjicah v letu 1943 ustanovil gasilsko enoto. V tovarni je v tem času bilo zaposlenih okrog 200 ljudi. Gasilska enota je štela sedem članov. Opremljena je bila z brizgalno znamke Rosenbauer in gasilniki na vodno peno.

Do konca vojne v tovarni ni bilo večjih težav s požarno varnostjo in drugimi nesrečami.

Prav na dan zmage, 9. maja 1945, pa so Kozaki, kot del umikajoče okupatorske nemške vojske, v tovarni povzročili požare in drugo razdejanje. Bili so nasilni in za seboj pustili človeške žrtve. Takrat so tudi konjiškimi gasilcem zaplenili vozilo in drugi inventar.

Čas socializma 1945–1991

Industrijsko gasilstvo in novo lastništvo podjetij in ustanov

Po sprejetju Zakona o določitvi podjetij splošnega državnega pomena leta 1946 je Tovarna usnja Laurich postala državna lastnina.

Že v juniju 1945 je novo vodstvo Tovarne usnja Slovenske Konjice sprejelo osnove petletnega planskega gospodarstva.

Med drugim je bil sprejet tudi sklep o ustanovitvi Industrijske gasilske enote Tovarne usnja Slovenske Konjice.

Čeprav je požarna varnost bila osnovna naloga enote, je njeno delo po vsebini delovanja bilo usmerjeno tudi na fizično varovanje državne lastnine. Takšno sklepanje izhaja iz kadrovske sestave enote, v katero so bili vključeni predvsem industrijski miličniki in vratarji.

Ustanovitev gasilske enote v letu 1945 se šteje za začetek industrijskega gasilstva v Tovarni usnja Slovenske Konjice. Tovarna je v letu 1947 skrajšala ime v Konus Slovenske Konjice.

Industrijska gasilska društva in nekateri predpisi

Zakon o prostovoljnih gasilskih društvih, ki ga je sprejela Ljudska skupščina LR Slovenije 19. maja 1948 je v 3. točki 1. člena predpisal:

»... da morajo prostovoljna gasilska društva organizacijsko in tehnično sodelovati z industrijsko-zavodskimi gasilskimi enotami«.

Iz gradiva ustanovne skupščine Gasilske zveze LR Slovenije 2. oktobra 1949 je razviden podatek, da je:

- leta 1940 delovalo 966 prostovoljnih gasilskih čet in v letu 1949 že 1.019,
- leta 1940 je delovalo 7 industrijskih gasilskih enot in v letu 1949 že 382.

Naslednji podatki so bili leta 1958 objavljeni na 4. kongresu, in sicer:

- leta 1955 je delovalo 147 PIGD s 5.870 člani,
- leta 1956 je delovalo 155 PIGD s 6.202 članoma,
- leta 1965 je delovalo 165 PIGD s 6.445 člani.
- Porast števila PIGD in članstva je postal temelj požarne varnosti v slovenskem gospodarstvu.

Preoblikovanje gasilskih enot, 1951

Po sprejetju Zakona o prostovoljnih gasilskih društvih leta 1951 se je Industrijska gasilska enota Konus preoblikovala v Industrijsko prostovoljno gasilsko društvo Konus.

NASTANEK REPUBLIKE SLOVENIJE, 1991

Industrijska gasilska društva in nova lastninska razmerja, 1992

Z novo zakonodajo je podjetje Konus pristalo v lastništvu Slovenske razvojne investicijske družbe, ki je podjetje v postopku privatizirala.

Po letu 1992 se je zaradi novih lastninskih odnosov v podjetju pričelo krizno obdobje obstoja društva. V veliko zadovoljstvo strokovne in druge javnosti, ki se je ukvarjala s požarno varnostjo in gasilstvom, je bilo sprejetje Zakona o gasilstvu v letu 1994. Prav zato je v letu 2024 bila v Celju svečana obeležba jubileja 30 let od sprejetja zakona.

Po zakonu je prostovoljno gasilstvo opredeljeno kot javna služba, ki jo opravljajo gasilske enote v javnem interesu.

Glede na območje delovanja so enote teritorialne, industrijske v gospodarskih družbah.

Skozi dolga zgodovinska obdobja so državne oblasti pomembnost gasilstva v industriji prepuščale lastnikom tovarn in kasneje v ozaveščenost organom vodenja podjetij.

Zakon o gasilstvu v 5. točki 11.a člena opredeljuje:

»V opravljanje javne gasilske službe v skladu s tem zakonom se lahko na podlagi odločitve pristojnega občinskega organa in pogodbe o opravljanju javne gasilske službe vključi tudi industrijska gasilska enota.«

Zaradi požarnovarnostnih razmer je društvo v letu 1997 dobilo nov status, in sicer: **PGD IC KONUS Slovenske Konjice – Prostovoljno gasilsko društvo Industrijske cone Konus.**

PGD IC KONUS sedaj opravlja javno gasilsko službo z obojestransko obveznostjo izpolnjevanja pogodbenih pogojev z Občino Slovenske Konjice. Takšen status društva je omogočila analiza stanja požarnega varstva v Slovenskih Konjicah in modrost občinskih organov in gasilskega poveljstva občine v skladu z Zakonom o gasilstvu.

Zbornik 30 let Zakona o gasilstvu, 1994–2024

Urejenost, ki jo prinaša Zakon o gasilstvu, je tudi Komisija za industrijsko gasilstvo pri GZ Slovenije. V industriji se gasilci največkrat povezujejo v PIGD. Po znanih podatkih v Sloveniji aktivno deluje 35 prostovoljnih industrijskih društev. PGD IC Konus se uvršča po času delovanja na 8. mesto industrijskih društev na Slovenskem.

Vsekakor je komisija dobra delovna oblika povezovanja in izmenjava izkušenj med društvi.

Faksimile: Zbornik 30 let Zakona o gasilstvu, 1994–2024

2. poglavje

SPLOŠNI ORIS ZGODOVINE GASILSTVA

Voda in ogenj sta lahko mnogim blagoslov in prekletstvo hkrati.

Industrijska revolucija je prinesla prehod iz ročnega dela v strojno proizvodnjo. Človeštvo se na pragu izumov parnih strojev ni zaustavilo. Najdba nafte kot pogonskega vira in izum motorjev na njen pogon sta parne stroje kmalu zamenjala. Od prve polovice 19. st. so storjeni veliki razvojni koraki. Industrializacija je začela tudi na Slovenskem spreminjati svet in miselnost ljudi.

Srečanje človeštva z ognjem, kot prijateljem in sovražnikom hkrati, sega daleč v njegovo zgodovino. Prav zato je predstavitev razvoja požarnega varstva in gasilstva v različnih časovnih obdobjih ter družbenih ureditvah nujna za razumevanje zgodovine gasilstva.

imenovala virgiles in bila deljena na kohorte in naprej na manjše enote kot del rimske legije. V požarni straži je delovalo več tisoč gasilcev, ki so v Rimu in drugih mestih predstavljali silno moč.

Organizirano gasilstvo so v prvem stoletju našega štetja poznala vsa večja rimska mesta na današnjem slovenskem ozemlju, kot so Ljubljana (Emona), Ptuj (Petovio) in Celje (Celeia).

Ceste takratnega rimskega cesarstva so potekale tudi po ozemlju Dravinjske doline, kar dokazujejo najdeni obcestni kamni – miljniki – na območju Stranic ter vzdani miljniki in epitafi na župnišču straniške cerkve.

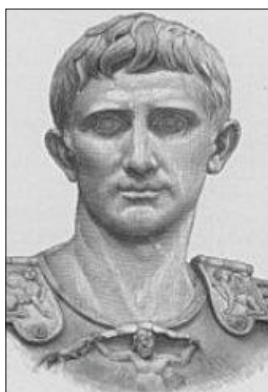
Takšno močno vojaško organizirano požarno stražo je uvedel cesar Avgust (s pravim imenom Gaj Julij Cezar Oktavijan), ki ima izjemne zasluge za razvoj takratnega gasilstva.

Gasilstvo v času Rimljanov

Od ustanovitve Rima ob reki Tiberi v letu 753 pred našim štetjem do razpada rimskega cesarstva v letu 476 našega štetja je gasilstvo doživelo izjemen tehnični in organizacijski napredek.

Rimljani so razvili organizacijo gasilske službe kot množično vojaško organizacijo na visoki ravni.

Državno gasilstvo je po pisnih virih bilo organizirano po vojaških enotah, ki so se po številu gasilcev različno imenovali. Organizirana požarna straža se je

Cesar Avgust, zaslužen za razvoj gasilstva.

Izum gasilske brizgalne

Po znanih pisnih virih sega zgodovina gasilstva v čas starih ljudstev na ozemljih azijskega kontinenta, kar izpričuje zapis na papirusu, najden v Egiptu še pred našim štetjem.

Prav tako pisni viri navajajo prvi napredek gasilnega orodja v času 2. stoletja pred našim štetjem, ko je grški izumitelj Ktesibilis v Aleksandriji izdelal nekakšno gasilsko črpalko, ki je bila bolj naprava za dvigovanje vode.

To napravo je »posodobil« prav tako grški izumitelj Heron tako, da je dajala vodni curek.

Brez dobrega orodja in naprav rimska gasilska organizacija ne bi bila učinkovita. Takratni strokovnjaki so izpopolnili brizgalno tako, da so Heronovi napravi dodali veternik, ki je pod tlakom dajal neprekinjen vodni curek. [1]

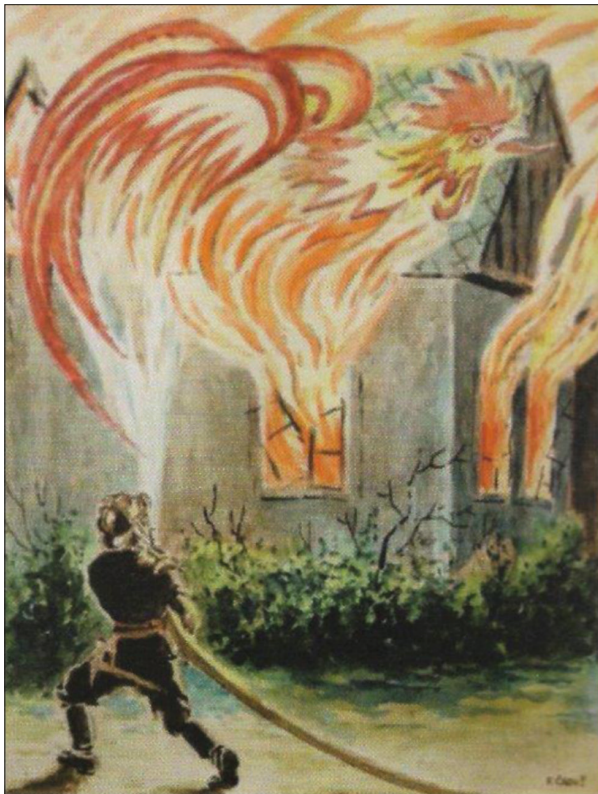
[1] Op. ur.: V literaturi o zgodovini gasilstva pogosto zasledimo zapise, ki črpalko napačno povezujejo s Heronovo bučo, čeprav je bistvo slednje pretvarjanje energije v gibanje in jo štejemo za predhodnico parnega stroja, kjer gre v osnovi za pogonski agregat. Heronova buča služi tudi kot didaktični pripomoček, ki dokazuje, da je tlak v tekočini v vseh smereh enak.

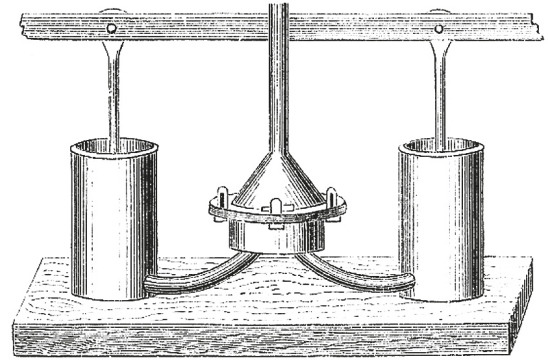
Heron iz Aleksandrije, eden najbolj znanih izumiteljev starega sveta. Njegov izum je v času Rimljanov uporabljen za izdelovanje požarnih črpalk.

To je bila iznajdba tisočletja. Takrat je rimsko gasilstvo postalo operativno za gašenje požarov.

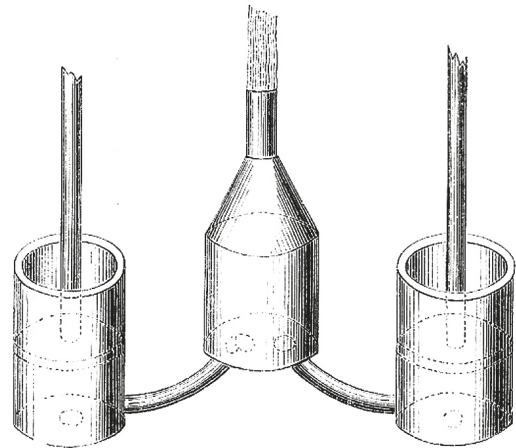
Rimljani so bili torej v zgodovini prvi veliki mojstri organizirane gasilske službe z uporabno brizgalno.

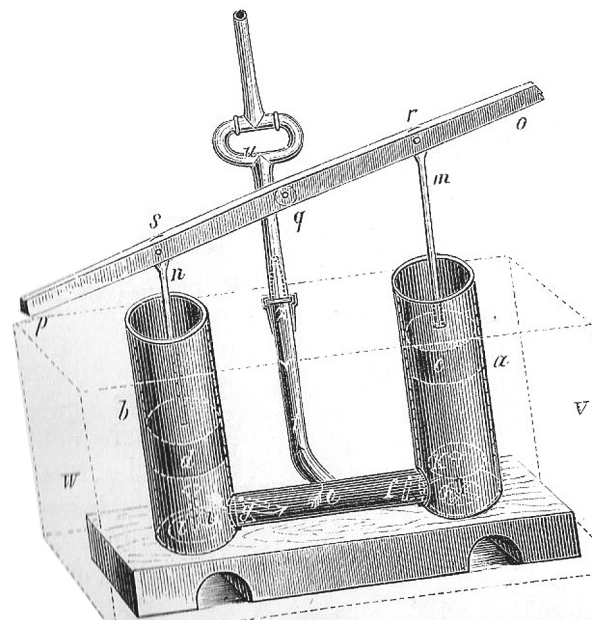
Gasilec v boju z ognjem – rdečim petelinom

Ktesibilisova brizgalna 1

Ktesibilisova brizgalna 2

Heronova brizgalna

3. poglavje

VZPONI IN PADCI GASILSTVA V ČASU FEVDALNE DRUŽBE

Konec rimskega imperija

Po propadu rimskega imperija je prišlo do velikega preseljevanja narodov na evropski celini. Nastajajoča fevdalna družba je bila razdrobljena na grajsko in kasneje na mestno življenje. Bogastvo in oblast sta se merila po lastništvu ozemlja in številu prebivalstva, kar je vse skupaj predstavljalo glavno tržno blago in povezavo med vladajočo kasto.

Z vdorom Atila in njegovih Hunov iz Azije ter poprej še z rušenjem Rima s strani vandalskih ljudstev Evrope je bil konec organiziranega rimskega gasilstva v tem delu Evrope.

Novi zametki gasilstva

Vseeno pa se zgodovina gasilstva ni iztekla, nastala je le praznina pisane besede za nekaj stoletij. Šele v 9. stoletju, v času vladavine cesarja Karla Velikega, zasledimo nove začetke pisnih virov o nočnih požarnih stražah po posameznih evropskih mestih.

Srednjeveška družba je doživljala vse večje požare. Gorela so predvsem naselja in mesta, grajska gospoda je bila varna za svojimi zidovi. To je bil čas odprtih ognjišč in svetil, ki so bila stalni preteči vir požarov.

Za zgodovino gasilstva in požarnega varstva na slovenskem ozemlju so pomembni požarni redi, ki predstavljajo začetno zavedanje cesarske oblasti o požarni nevarnosti v mestih in na podeželju.

Za Slovence je pomemben požarni red Postava sa volo ognja v mejstih inu tergih na Kranjskim v nemškem in slovenskem jeziku, ki je začel veljati 28. 1. 1795. S požarnim redom je oblast določila, kako je treba ravnati, da do ognja ne pride, in kako je v primeru požara glede obveznosti stanov in ostalih prebivalcev.

Cesar Karel Veliki

Zbirka svetil v Muzeju gasilstva Dravinjske doline

Stara svetila in požari

V daljšem obdobju so največjo nevarnost za požare predstavljala odprta svetila in ognjišča.

Oblast je z odredbami točno opredeljevala, kako ravnati z odprtim ognjem za razsvetljavo. Kar je pomenilo, kako uporabljati trske, sveče, bakle, oljenke in druge pripomočke. Prav tako je bilo opredeljeno, kako se sme kuriti na prostem.

Prva zaprta svetila

S pridobivanjem petroleja v Ameriki in izumom petrolejke kot zaprtega svetila je svetilka štrurmanca v svet svetil prinesla velike spremembe v požarnem varstvu in gasilstvu. Svetilka se je razširila po celem svetu in je v uporabi še danes.

Z razvojem gasilnega orodja se je pojavila organiziranost nočnih straž ali čuvajev, zavedajoč se, da je ogenj živa stvar, ki pred sabo vse požira in spreminja v pepel.

Čuvaji so ponoči skrbeli za pogasitev odprtih ognjev v strnjenih naseljih, saj so bili požari v srednjem veku najštevilčnejši.

Nova doba gasilnih naprav

V začetku 15. stoletja je prišlo do velikega napredka na področju gasilske tehnike in orodja.

Zasluzeno priznanje ima zlasti Nizozemec Jan van der Heyden, ki je v letu 1672 skonstruiral brizgalno z veternikom in ji dodal tlačne in sesalne cevi.

To je bilo na področju gasilstva revolucionarno in pionirsko dejanje za napredek gasilske tehnike. Brizgalna iz rimskih časov se je v vihuri zgodovinskih sprememb namreč izgubila.

Temelj brizgaln je bil dotlej ročni pogon in ročni prenos. S postavitvijo brizgaln na kolesa na samohodno vleko ali konjsko vprego se je v gasilstvu premaknil čas za nekaj stoletij naprej.

Za kraje na sedanjem slovenskem ozemlju je pomemben požarni red v slovenskem jeziku **Ognj gasitni navod ali naredbanje ognj gasiti**, ki je bil sprejet 18. 5. 1825.

Požarni red, ki ga je izdala avstrijska cesarska oblast, je določal, da morajo v mestih in trgih nočni čuvaji na ogenj paziti ter ga naznanjati z rogom ali zvonom. Požarni red ima zanimivo določilo, da »morajo hišni posestniki v dveh letih zamenjati lesene dimnike z zidanimi, sicer se bodo zamenjali na posestnikove stroške«.

Jan van der Heyden

Opremljen za vse izzive

Nočnega stražarja je bilo na ulici lahko prepoznati. Izstopal je zaradi svojega dolgega plašča, težkih visokih čevljev, svetilke in strah zbujajočega orožja.

HELEBARDA je vzbujala strah in je bila najpomembnejši del opreme nočnega stražarja. Z njo je bil lahko uspešen v boju iz bližine, uporabil pa jo je lahko tudi, če je moral koga potegniti s konja.

KLOBUK je bil praviloma narejen iz klobučevine. Pogosto je bil trikoten in ni bil koristen, saj ni pokrival stražarjevih ušes.

SVETILKA je stražarju pomagala pri orientaciji v temi. Večinoma je to bila voščena sveča v lesenem ali kovinskem ogrodju in stranicami iz gladkega stekla.

POVRŠNIK je stražarja grel v mrzlih zimskih nočeh. Običajno je imel velik ovratnik in je bil večinoma črne ali temno modre barve z bleščečimi gumbi.

USNjeni ČEVLJI, namazani z mastjo, so kljubovali snegu in dežju. V Zürichu so stražarji nosili bele nogavice, ki so bile v močnem kontrastu s temnimi čevlji.

ZVONEC je stražar uporabljal, ko je moral dati znamenje za preplah ali naznaniti svojo prisotnost. Nekateri stražarji so namesto tega trobili v rog.

Srednjeveški nočni čuvaj
(History, št. 80/2018)

4. poglavje

USTANAVLJANJE PROSTOVOLJNIH GASILSKIH DRUŠTEV

Požarnimi redi so predvsem vsebovali obveznosti in ravnanja takratne cehovske gasilske službe. Cehi so sestavljali rokodelci in njihovi zaposleni. Vsi ti so morali izpolnjevati obveznosti iz požarnega reda glede požarov v trgih in mestih.

V tem času je za namerne požare požigalca čakala stroga kazen, smrt v ognju ali linčanje.

Z razvojem industrije in tehnološkega napredka cehovska organizacija ni bila več v stanju operativno delovati. Zato so nastajali pogoji za prostovoljno gasilstvo.

Leta 1867 je nastala avstro-ogrska monarhija s parlamentom, ki je že v letu 1868 sprejel dva pomembna zakona, in sicer:

Zakon o političnih pravicah in združevanjih ljudi in Zakon o društvih.

To predstavlja zakonski začetek ustanavljanja gasilskih društev ali takratnih požarnih bramb in drugih oblik združevanja ljudi na slovenskih tleh.

Po ustanovitvi prve požarne brambe v Metliki 18. septembra 1869 je njihovo število na slovenskem ozemlju hitro naraščalo.

Borba za slovensko poveljevanje v gasilstvu

V času avstro-ogrske monarhije so se slovenski gasilci morali trdno boriti, da bi domači jezik imel v gasilskem društvu večjo veljavo od nemškega. To potrjujejo listine, zapisi in objavljeni članki.

Gasilski pozdrav **NA POMOČ** je v letu 1880 v gasilske vrste uvedel Ignacij Merher, prav tako v letu 1888 tudi poveljevanje v slovenskem jeziku. To je storil na gasilskem shodu v Ljubljani, za kar je imel težave z oblastjo. Ko je izdal **Vadnik za slovensko poveljevanje je zapisal:**

Ignacij Merher
je uvedel pozdrav na pomoč.

»Čemu bi se mučil slovenski gasilec z nerazumljivo nemščino, čemu bi slovensko poučevali, nemško pa ukazali storiti, ko nam tega ni treba!«

Gasilska humanost in solidarnost

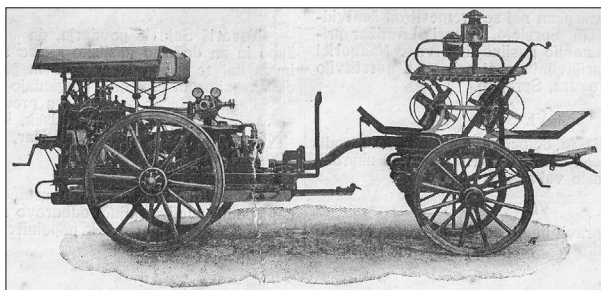
V združitvi ciljev obrambe pred požari in pomoči nesrečnikom so nastajala prostovoljna gasilska društva zlasti v deželah srednje Evrope.

Slovenci, ki smo že takrat spadali v evropski prostor, smo se hitro vključili v nove družbeno-politične razmere, ki jih je prinesel napredek v proizvodnji in novi miselnosti ljudi o pomoči sočloveku. Takšno ugotovitev zgodovinsko dokazuje ustanavljanje gasilskih društev od leta 1869 do 1893, ko je bilo na slovenskih tleh ustanovljenih že 184 požarnih bramb in 8 deželnih gasilskih zvez.

Novi izumi gasilske tehnike za množično uporabo

Po izumu parne brizgalne je največji napredek za gasilstvo prišel z izumom bencinskomotorne brizgalne tovarne Rosenbauer v Linzu leta 1909.

Že v letu 1920 so pričeli z izdelavo avtomobilskih in motornih brizgaln.

»Bencinmotorna brizgalna« na vprego, 1909

Gasilska tehnika je dobila nesluten razvoj po letu 1920 z izdelavo motornih brizgaln. Tako je nova tehnologija tehniko na ročni pogon počasi poslala v muzejske depoje.

Slovenski gasilci in Kraljevina SHS 1918–1929

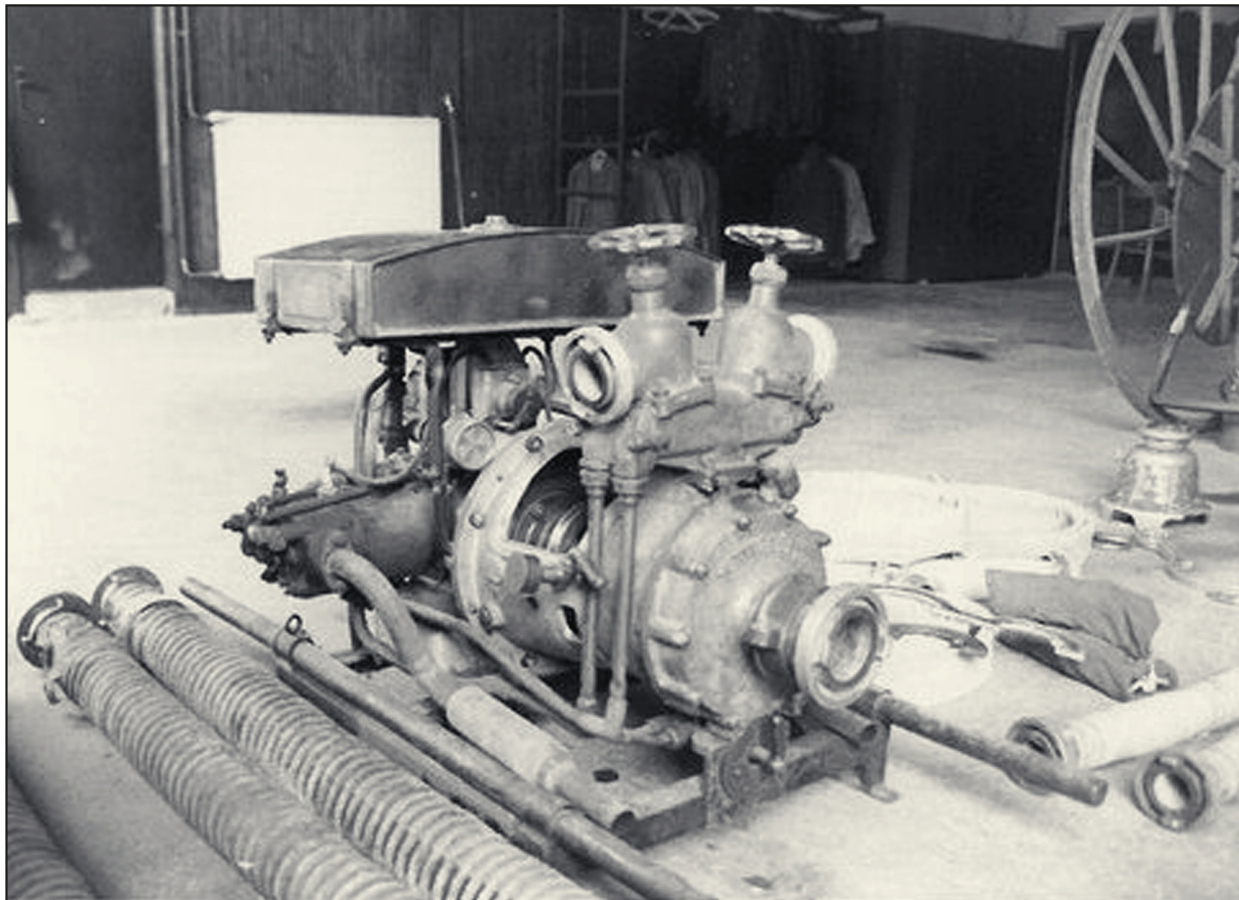
Slovenski narod in slovenski gasilci so bili na skupni poti v novo državo. Že 1. decembra 1918 je prišlo do »ujedinjenja troimenega naroda«. Ustanovljena je bila Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki je obstajala vse do leta 1929, ko se preimenovala v Kraljevino Jugoslavijo. Prvi kralj je bil Peter Karađorđević, ki je umrl 1921. leta, nasledil ga sin Aleksander I.

Prva slovenska gasilska zveza, 1919–1933

Takoj po »ujedinjenju« so slovenski gasilci začeli ureničevati staro idejo enotne organiziranosti, saj je bilo gasilstvo na Slovenskem v avstro-ogrski monarhiji razdrobljeno na deželne gasilske zveze.

Prav zato je že **1. julija 1919 v Ljubljani bil sklican prvi občni zbor Jugoslovanske gasilske zajednice Ljubljana (JGZ).**

Na zboru, ki naj bi pokrival slovensko ozemlje, so ukinili stare deželne gasilske zveze, bilo jih sedem, in

Eksponat iz Muzeja gasilstva Dravinjske doline: brizgalna Rosenbauer na motorni pogon, 1920

sprejeli nova pravila in izvolili odbor, v katerem so bili samo Slovenci. Predstavnikov nemško usmerjenih zvez in društev na slovenskem ozemlju na zbor ni bilo. Šele leta 1933 so se po zakonu morali združiti v Gasilsko zvezo Dravske banovine.

Eno od osnovnih načel programa Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana, sprejetih 1919 leta, je bilo:

»Gasilca ne dela bleščeči kroj, temveč čut ljubezni do človeka, čut ljubezni do svojega bližnjega, čut ljubezni do naroda in do svoje domovine.«

Ustanovitelj in prvi starosta vseslovenske gasilske organizacije je bil Fran Barle. Bil je tudi urednik revije Gasilec.

V gasilskih društvih so takrat gasilci delovali v duhu gesla **Bogu na čast, bližnjemu na pomoč**.

Fran Barle, prvi predsednik JGZ

Kraljevina Jugoslavija, 1929–1941 Nova organizacija slovenskega gasilstva, 1933

Zaradi večletnih nacionalnih trenj in gospodarski težavi je kralj Aleksander I. uvedel leta 1929 diktaturo. Razpustil je vlado in prevzel vso oblast v državi.

Kraljevino SHS je 3. 10. 1929 preimenoval v Kraljevino Jugoslavijo.

Vse pridobitve prve slovenske gasilske organizacije, ki se je imenovala Jugoslovanka gasilska zajednica Ljubljana in je predhodnica GZ Slovenije, je leta 1933 ukinil **Zakon o organizaciji gasilstva Kraljevine Jugoslavije**.

Prišlo je do ustanovitve Gasilske zajednice Dravske banovine v Ljubljani.

Velike spremembe na škodo slovenskih gasilcev

Zakon je preimenoval gasilska društva v gasilske čete. Uveljavljena so bila tudi nova pravila za delovanje gasilskih čet. Načelnik kot dotedanji upravni vodja društva je bil preimenovan v predsednika čete oziroma kasneje v predsednika društva.

Nov gasilski zakon je v gasilska pravila vnesel veliko besed iz srbohrvaškega jezikovnega področja. Gasilski pozdrav na pomoč je postal pomoz bog. Sprejet je bil tudi nov gasilski znak – grb.

Poveljevanje je bilo v vojaškem izrazoslovju, in tako, kot je prej nemščina kvarila slovenski jezik in poveljevanje v gasilstvu, ga je sedaj srbohrvaščina.

Slovenski gasilci so bili organizirani v Gasilsko zajednico Dravske banovine s sedežem v Ljubljani. Banovinska gasilska zveza je povezovala na novo nastale gasilske župe, ki so vključevale gasilska društva. Konjiški srez (okraj) ni imel svoje gasilske župe, ker ni bilo dovolj društev. Prav zato so bila vsa društva konjiškega sreza povezana v Gasilsko župo sreza Celje.

Gospod ali tovariš gasilec

Velik napredek v odnosih in razmerjih med gasilskim članstvom je prišel v letu 1937. Na skupščini Gasilske zveze Dravske banovine v Ljubljani je bil 27. aprila 1937 sprejet sklep:

»Slovenski gasilci se med seboj nazivajo tovariš in odpravi se nazivanje gospod.«

5. poglavje

PRAPORI IN GRBI V GASILSTVU SKOZI ČAS

GASILSKI PRAPOR

V zgodovinskem razvoju so bili prapori tako kot grbi izraz nekakšnih hotenj človeške družbe ustvarjati različnost ali enakost v družbi. Zato ne bo odveč dodati nekaj misli, ki širijo naša obzorja o simboliki in svetosti praporov in zastav nekoč in danes.

Društveni prapori so bogastvo naše kulturne dediščine in so nasledstvo vojaških in plemiških praporov ter cerkvenih bander. Zgodovinski viri nas poučujejo o časti in hrabrosti, ki se je oklepala prapora ali zastave. Slovenci smo svojo narodno zastavo treh barv dobili v letu 1848.

Razvoj praporov in zastav preučuje veda o zastavoslovju ali veksikologija. V zgodovinskem spominu so zastave ter prapori znak pripadnosti. Že od rimskih časov dalje se je v spopadih zanje tudi umiralo.

Pisni viri navajajo, da je gasilska brigada v Berchtesgadnu že leta 1673 na svoj prapor pripela lik sv. Florjana, kar je bil kasneje verjetno vzgled v gasilstvu.

Med znanimi slovenskimi ohranjenimi prapori so tudi prapor Gasilskega društva Metlika iz leta 1875 in Gasilskega društva (Guštanj) Ravne na Koroškem iz leta 1897.

Ravenski prapor, 1897

Prvi gasilski prapor – 1673

Metliški prapor, 1875

Prva pravila o gasilskih praporih – 1933

Prava pravila so bila sprejeta leta 1933/34, ko je v Kraljevini Jugoslaviji bil sprejet Zakon o gasilstvu. Določila so do podrobnosti urejevala to področje. Gasilskim društvom je bila odvzeta samostojnost pri različnih odločanjih po načelu nadrejenosti in podrejenosti gasilskih organov.

Nova pravila o gasilskih praporih – 1952

V letu 1952 je Gasilska zveza SRS sprejela nova Pravila o enotnih gasilskih praporih. Pravila so imela omejitev cerkvene simbolike na praporih. Tako je lik sv. Florjana šel v pravno pozabo. V tem času je v gasilskih društvih prišlo do množičnega razvijanja vseh vrst praporov – veteranskih, mladinskih in društvenih.

Praporščak – društveni prapor PGD IC Konus

Novejše spremembe pravil o gasilskem praporu – 2015

Po letu 1991 so bila sprejeta pravila za prenovljeno slovensko gasilsko organizacija. V letu 2015 je bil sprejet Priročnik o gasilskem protokolu, ki na novo ureja status prapora.

V tem letu je bil tudi sv. Florjan razglašen za zaveznika slovenskih gasilcev z vsebinsko razlago o uporabi njegovega lika.

Oris zgodovinske poti nastajanja prapora, njegovega pomena in simbola pripadnosti v gasilstvu ne posega v določila Priročnika o gasilskem protokolu, ki ureja ravnanje z gasilskim praporom.

Gasilski grb skozi čas in spremembe

V zgodovini so grbi predstavljali vzajemno spoštovanje in razlikovanje. Tudi v sedanjem času se z njimi v družbi simbolno označuje pripadnost ali zunanja prepoznavnost s poudarkom dejavnosti. Tako je pomen grbov še vedno prisoten na vseh ravneh družbenega življenja.

Veda o grbih (heraldika) opredeljuje grbe kot stalno

Gasilski grb – stara Avstrija (1865)

oznako, izraženo z likovnimi sredstvi.

Sledi grbov segajo v 12. st. Tudi grb takratnih Konjic, sedaj Slovenskih Konjic, je že znan okoli leta 1571.

Slovensko gasilstvo se je v več kot 150 letih razvoja vključevalo v uporabo različnih grbov. V predpisani izvedbi jih je v različnih časovnih obdobjih tudi javno uporabljalo po sprejetih pravilih.

V času stare Avstrije so gasilci na slovenskem ozemlju uporabljali avstrijski gasilski grb. V nemškem jeziku je razumeti igro štirih **F** **č** **r** **k**, da gre za prostovoljno gasilstvo (Freiwillige Feuerwer).

Za prvi slovenski gasilski grb štejemo grb, ki ga je sprejela Jugoslovanska gasilska zaveznica Ljubljana, ustanovljena na občnem zboru 1. julija 1919. v Ljubljani.

Prvi slovenski gasilski grb (1919)

Grb je likovno izrazito gasilskega pomena, brez dodanih okrasov, kar je lastnost starih grbov. Slovenski gasilci so svoj grb uporabljali do leta 1933, ko je izšel Zakon o organizaciji gasilstva Kraljevine Jugoslavije.

S sprejetjem omenjenega zakona je prenehala delovati Jugoslovanska gasilska zajednica Ljubljana, z njo pa tudi vse pridobitve te organizacije. Nov gasilski grb je bil enoten za celotno gasilstvo Kraljevine Jugoslavije.

Za slovensko gasilstvo je pomemben osrednji del grba, ki predstavlja tri simbole narodov, in sicer srbski beli križ s štirimi ognjili, hrvaški znak v obliki rdeče-bele šahovnice in slovenski grb v obliki ščitnika – polmeseca s tremi zvezdami celjskih knezov.

Gasilski grb Kraljevine Jugoslavije (1933–1941)

Po letu 1945 so se gasilski grbi v celoti menjali.

Gasilski grb Gasilske zveze Slovenije, do 1991

Grb Gasilske zveze SFR Jugoslavije

GASILSKA ODLIKOVANJA V ČASU IN PROSTORU

Odličja, kot pravimo medaljam in odlikovanjem v vsakdanjem življenju, imajo v gasilstvu bogato zgodovino. Podeljevali so jih za hrabra in častna dejanja gasilcev, njihovo prostovoljno delo in pomoč v stiskah ter nesrečah ljudi.

Najstarejša evropska gasilska medalja – 1843

V zgodovini gasilskih odlikovanj velja za najstarejšo gasilsko medaljo medalja iz leta 1843, ki jo je izdalo svobodno mesto Hamburg v Nemčiji. Šteje za prvo medaljo na traku.

Medalja na traku za pomoč pri požaru, 1843

Odlikovanja avstro-ogrske monarhije – 1905, 1908

Slovenski gasilci so v času avstro-ogrske monarhije prejeli posebej za gasilce izdano odlikovanje cesarja Franca Jožefa I.

Odlikovanje se je imenovalo častna medalja za 25-letno zaslužno delovanje na področju gasilstva in reševanja.

Gasilci so jo imenovali častna svetinja in je veljala za avstrijski del monarhije.

Cesar Franc Jožef I. je ob 60-letnici vladanja izdal spominsko medaljo, imenovano jubilejni križ za civilne uslužbenke, ki so jo podeljevali tudi gasilcem.

Obe odličji sta bili podeljeni tudi konjiškim gasilcem, hrani ju Muzej gasilstva Dravinjske doline.

Jubilejni križec – 1908

Kraljevina Jugoslavija, 1918–1941

Prva slovenska gasilska odlikovanja – 1930

Jugoslovanska gasilska zveza Ljubljana je po I. svetovni vojni združevala skoraj vsa slovenska gasilska društva.

Leta 1930 je izdala prvi slovenski gasilski odlikovanji, in sicer medaljo **za gasilske zasluge**, ki jo hrani Muzej gasilstva Dravinjske doline, in priznanje na traku slovenske trobojnice, odlikovanje ali **častni znak JGZ Ljubljana**.

Prva gasilska odlikovanja GZ Kraljevine Jugoslavije – 1935

Gasilska zveza Kraljevine Jugoslavije je leta 1935 izdala prvo odlikovanje, to je bil **častni križec v treh stopnjah**. To odlikovanje so prejeli le visoki gasilski funkcionarji. Ostalim gasilcem so bila namenjena odlikovanja gasilskih zvez banovin, ki jih bilo v kraljevini devet. Slovenijo je pokrivala Dravska banovina s sedežem Ljubljani.

Pred banovinskimi odlikovanji so se gasilcem vse do leta 1933 podeljevala državna srbska odlikovanja, ki so zajemala široka področja dejavnosti. Gasilci so največkrat prejeli **medaljo za civilne zasluge in red sv. Save**, ki je bil iz leta 1883 namenjen pravoslavni cerkvi.

Leta 1931 sta bili obe vrsti odličij podeljeni 7 konjiškim gasilcem.

Izročil jim jih je konjiški glavar in vladni svetnik Dragotin Trstenjak.

Red sv. Save hrani Muzej gasilstva Dravinjske doline.

Odlikovanja GZ Dravske banovine Ljubljana – 1936–1941

Križec za požrtvovalnost, 1933

Z ustanovitvijo Gasilske zveze Dravske banovine Ljubljana so se slovenska odlikovanja JGZ Ljubljana umaknila iz podeljevanja.

GZ Dravske banovine je leta 1936 sprejela nova odlikovanja: **križec za požrtvovalnost, zlati križec za zasluge in medaljo za dolgoletno službo**. Hrani jih Muzej gasilstva Dravinjske doline.

ODLIKOVANJA GZ SFRJ – 1945–1991

GZ Jugoslavije je zelo pozno izdala prva odlikovanja. 1963. so izšla prva odlikovanja na zaponko. Nova odlikovanja na traku so izšla leta 1968.

Medalji na belem in rdečem traku hrani Muzej gasilstva Dravinjske doline.

Odlikovanja GZ Ljudske republike Slovenije v času SFRJ – 1945–1991

Prvo odlikovanje je izšlo leta 1952 pod imenom PRIZNANJE. Kasneje je izšla še vrsta drugih.

Odlikovanja GZ Slovenije

Leta 1992 je Gasilska zveza Slovenije postala članica CTIF. Gasilski in državni simboli so se v temeljih spremenili.

Izredni kongres GZS je 26. 11. 1994 sprejel Pravilnik o priznanjih in odlikovanjih v slovenski gasilski organizaciji. Odlikovanja, podeljena po dotakratnih predpisih, lahko prejemnik nosi. Leta 1994 so izšla prva nova slovenska gasilska odlikovanja.

Društvene spominske medalje

V duhu prizadevanj, da bi za pridnost in požrtvovalnost nagradili svoje članstvo, se je tudi vodstvo PGD IC KONUS odločilo, da vstopi v sodobni čas izdajanja jubilejnih medalj društva.

Že v letu 1995 je društvo ob 50-letnici izdalo spominsko značko, 60-letnico pa ponovno obeležilo s spominsko značko. Značke sporočajo, da se je društvo preimenovalo iz IGD v PIGD.

Prvo jubilejno medaljo je društvo predstavilo na zboru članov 21. januarja 2015 in jo tudi podelilo članstvu in drugim.

Spominska medalja – 70 let, 2015

Spominska medalja, 2025

6. poglavje

ZGODOVINA

GASILSKA ZAOBLJUBA ALI ZAPRISEGA

V prostovoljnem gasilstvu je že od nekdaj gasilska zaobljuba, ustna ali pisna, bila sestavni del vstopa v humani svet človeške dejavnosti.

Zaprisege ali svečane izjave, kot jih imenujemo, so bile vedno obvezen del sprejema prostovoljca. Vsebinsko so se razlikovale, komu je prostovoljec namenil gasilsko zvestobo, ali vladarju ali svojemu ljudstvu.

Kratek pregled zgodovine gasilskih zaobljub oz. svečane izjave

Za časa avstro-ogrske monarhije je bila gasilska zaobljuba praviloma v nemškem jeziku in v prirejenem besedilu po deželnih gasilskih zvezah. Gasilski pozdrav je bil na zdravje – Gut heil in geslo: Vse za vero, dom in cesarja.

Grb avstro-ogrske monarhije

Kraljevina SHS, 1918–1928

Na začetku nove državne tvorbe so se najprej organizirali gasilci v Sloveniji in na Hrvaškem. Kasneje so po državi nastajale posamezne gasilske zveze, vendar na državni ravni ni bilo gasilske organizacije.

Slovenski gasilski pozdrav na pomoč in geslo Bogu v čast, bližnjemu na pomoč so sloven-

Grb Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, 1918-1928

ski gasilci uporabljali vse od konca I. svetovne vojne, ko je bila 19. 7. 1919 ustanovljena Jugoslovanska gasilska zveza Ljubljana, in do leta 1933, ko je izšel Zakon o gasilstvu Kraljevine Jugoslavije.

Kraljevina Jugoslavija, 1929–1941

V Kraljevini Jugoslaviji je bila gasilska zaprisega – zakletva v enotnem besedilu za celo državo in je veljala od 1933 do 1941. Zakletva je bila vsebinsko namenjena kralju in domovini. Slovenski gasilci so v tem obdobju morali uporabljati gasilski pozdrav pomoz Bog in geslo Z vero v Boga, za kralja in domovino.

Grb Kraljevine Jugoslavije, 1930

Po nasilni smrti kralja Aleksandra so gasilci morali v vsaki gasilski četi ponovno podpisati zakletvo novemu kralju Petru I.

Čas nemške okupacije, 1941–1945

Med II. svetovno vojno so gasilci na ozemlju, okupiranem od Nemcev, uporabljali splošni nemški pozdrav Sieg Heil/živela zmaga.

SFRJ, 1945–1991

Z nastankom nove Jugoslavije je leta 1956 bila sprejeta zakletva v enotnem besedilu.

Splošni poveljni pozdrav je veljal tudi za gasilstvo, in sicer: smrt fašizmu – svoboda narodu. Slovenski gasilski kongresi so utrjevali slovensko gasilsko dušo in organizacijo ter vrnili gasilski pozdrav na pomoč in geslo V službi ljudstva – na pomoč.

Grb SFR Jugoslavije

Grb Ljudske republike Slovenije, 1946–1991

Zaključek

Naj ne bo odveč ponoviti, da so slovenski gasilci v težkih časih 19. in 20. stoletja bili vedno na braniku ohranjanja slovenstva, maternega jezika in domoljubja. Z oblikovanjem slovenskega gasilskega izrazoslovja in poveljevanja se je začela iz slovenskega gasilstva najprej umikati nemščina, kasneje srbohrvaščina.

Slovensko prostovoljno gasilstvo je preživel pet državnih režimov in se v samostojni Republiki Sloveniji ponovno organiziralo na novih temeljih.

In tako še naprej ostajamo zvesti geslu Ne bojte se za pomoč, mi bomo dan in noč!

(Oton Župančič, slogan na praporu kamniških gasilcev iz leta 1919)

Republika Slovenija, 1991

Grb Republike Slovenije, 1991

V letu 1993 je prišlo do preoblikovanja Gasilske zveze Slovenije. Uveljavila sta se gasilski pozdrav na pomoč in svečana izjava za novospregate članice in člane, kar je v skladu z Etičnim kodeksom slovenskih gasilcev iz leta 2006.

II. DEL

KULTURNA DEDIŠČINA GASILSTVA OD SVEČANOSTI DO ZGODOVINSKE KRONIKE

1. poglavje

SVEČANI DOGODKI IN DNEVI, SOLIDARNOSTNO POVEZANI Z GASILSTVOM

SPOMINSKI IN SVEČANI DOGODKI

5. december – dan prostovoljstva

Dan prostovoljstva praznujemo v Republiki Sloveniji vsako leto 5. decembra, kot javno sporočilo zahvale prostovoljcem in humanitarnim delavcem.

Prostovoljstvo je v slovenski družbi opredeljeno kot družbena brezplačna aktivnost posameznikov, ki s svojim delom prispevajo k razvoju solidarne in humane družbe. Čeprav je delo častno, so potrebna posebna znanja in veščine. Prostovoljstvo ima poseben pomen za razvoj vsake družbe in svoja etična načela. Slovenska filantropija je Občini Slovenske Konjice za leto 2018 podelila naziv prostovoljstvu prijazno mesto.

Ob opredelitvi prostovoljstva, ki je v državnem interesu, je Gasilski zvezi Slovenije podeljen status humanitarne organizacije. S tem je GZ Slovenije postala del Slovenske filantropije.

1. marec – dan Civilne zaščite

Tako kot gasilska organizacija tudi Civilna zaščita (CZ) predstavlja v državi in sodobnem svetu temeljno vrednoto življenjske varnosti v okolju, kjer živimo in delujemo. Civilna zaščita ima visok družbeni pomen.

V silah CZ sodelujejo tudi operativne gasilske enote, kot ene najbolj množičnih in usposobljenih reševalcev.

4. maj – dan gasilskega zavetnika

Gasilska zveza Slovenije je 29. septembra 2015 razglasila svetnika Florjana za uradnega zavetnika slovenskih gasilcev.

Oblika čaščenja in uporaba lika sv. Florjana nista predpisani in se smiselno uporabljata v sredinah, ki sledijo krajevnim navadam in običajem. Lik zavetnika se lahko uporablja na predmetih, zgradbah, priznanjih ali

odlikovanjih, praporih in drugih upodobitvah, ki predstavljajo in krepijo zunanjo podobo gasilske organizacije.

8. junij – mednarodni dan gasilstva

Gasilska zveza Slovenija je prav tako pristopila k razglasitvi 8. junija za mednarodni dan gasilca v slovenski gasilski organizaciji. Ob tem je takratni predsednik Republike Slovenije Borut Pahor gasilski reviji Gasilec podelil odlikovanje red za zasluge Republike Slovenije.

9. avgust – Dan gasilstva - dan solidarnosti

Ko smo se v letu 2004 ob 18.09 soočili z naravno ujmo s točo večjih razsežnosti nad Dravinjsko dolino, se je moč solidarnosti med prebivalci in gasilci izkazala kot posebna vrednota medsosedske pomoči. Prav tako tudi odločni pristop Civilne zaščite, gasilske organizacije in Občine Slovenske Konjice v program reševanja in nudenja pomoči v nastali naravni ujmi.

Praznik ni pomemben samo po svoji vsebini, temveč tudi formalno; svet Občine Slovenske Konjice, Gasilska zveza in poveljstvo Civilne zaščite Občine Slovenske Konjice so sprejeli v letu 2005 skupni sklep o proglasitvi gasilskega občinskega praznika Dan gasilca - dan solidarnosti.

Skupnemu spoznanju o pomenu solidarnosti v največji naravni ujmi s točo se je v letu 2006 odkrila spominska plošča na gasilskem domu v Slovenskih Konjicah.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE
REPUBLIC OF SLOVENIA
MINISTRY OF HEALTH

Štefanova 5, SI-1000 Ljubljana
T: +386 (0)1 400 60 01, F: +386 (0)1 478 60 58
www.mz.gov.si, gp.mz@gov.si

Številka: 5005-6/2006-2

Datum: 9.8.2010

Ministrstvo za zdravje izdaja na podlagi prvega odstavka 26. člena in v povezavi s 23. členom Zakona o humanitarnih organizacijah (ZHO) Uradni list RS, št. 98-4367/2003 na vlogo GASILSKE ZVEZE SLOVENIJE, Tržaška 221, Ljubljana, v postopku pridobitve statusa humanitarne organizacije, naslednjo

ODLOČBO

1. GASILSKI ZVEZI SLOVENIJE se podeli status humanitarne organizacije.
2. GASILSKA ZVEZA SLOVENIJE se z dnem pravnomočnosti te odločbe kot splošna dobrodelna organizacija vpiše v razvid humanitarnih organizacij pri Ministrstvu za zdravje pod zaporedno številko: HO-SD-2010-1
3. V tem postopku niso nastali stroški postopka.

Obrazložitev:

GASILSKA ZVEZA SLOVENIJE je na podlagi 24. člena Zakona o humanitarnih organizacijah (ZHO) Uradni list RS, št. 98-4367/2003 z vlogo z dne: 6. aprila 2010, predlagala ministru za zdravje, da ji podeli status humanitarne organizacije. Vlogi je priložila dokazila o tem, da je organizacija najmanj eno leto pred vložitvijo vloge opravljala humanitarno dejavnost (letno poročilo o delu za preteklo leto; podatki o programih in storitvah, ki jih je organizacija izvajala v preteklem letu, in potrdilo oziroma akt, ki izkazuje datum ustanovitve organizacije, dokazilo o vpisu v register društev in temeljni akt, dokazila o izpolnjevanju meril, ki jih določa Zakon o humanitarnih organizacijah (15. do 21. člen) ter program dela.

Društvo je opredelilo poslanstvo in program dejavnosti kot splošno dobrodelno organizacijo.

Skladno z navedenim je Ministrstvo za zdravje na podlagi dokazil, ki jih je društvo priložilo vlogi ugotovilo, da vloga obsega vse, kar je potrebno, da se lahko obravnava.

2. poglavje

GASILSKO SPOMINSKO OBELEŽJE IN NAČELA ODNOSOV

Gasilsko spominsko obeležje, postavljeno na javnem pokopališču v Slovenskih Konjicah, so postavila PGD Slovenskih Konjic, Tepanj in Konusa. Obeležje je izjemen znak izpovedi spoštovanja do svojih preminulih gasilskih sotovarišev od leta 1873, odkar na Konjiškem deluje gasilska organizacija.

Gasilsko spominsko obeležje, 2012

SPOROČILNA MISEL OBELEŽJA

Gasilsko spominsko obeležje je bilo postavljeno 9. 8. 2012 ob prazniku Dan gasilca - dan solidarnosti. Odkritje sta opravila Miran Gorinšek, takratni župan Občine Slovenske Konjice, in Florjan Jančič, častni predsednik PGD Slovenske Konjice, ki je zasnoval sporočilno misel obeležja.

Spominski venec so položili predsedniki društev:

Andrej Tomažič, Slovenske Konjice, Matej Ljubič, Tepanje, in Savo Grilj, Konus.

Slovesnosti sta prisostvovala tudi predsednik GZ Slovenije Toni Koren in častni predsednik GZ Slovenije Ernest Eöry.

Skrb za vzdrževanje obeležja je urejena z meddruštvenim protokolom.

Poveljniki prižigajo sveče

Delegacije treh društev ob dnevu spomina na mrtve, 2014

NAČELA ODNOSOV V GASILSKI ORGANIZACIJI

Seznanjanje članstva z besedili Etičnega kodeksa slovenskih gasilcev, gasilske himne, Priročnika o gasilskem protokolu in drugih gasilskih pravil je naša skupna dolžnost.

Etični kodeks slovenskih gasilcev

Kodeks etike je bil sprejet leta 2006. V njem so temeljna načela, kot so: humanost, strokovnost, ugled, tovarišstvo in moralna odgovornost za spoštovanje in izvajanje teh načel.

KODEKS ETIKE SLOVENSKEGA PROSTOVOLJNEGA GASILSTVA

Kodeks etike slovenskega prostovoljnega gasilstva ni zbirka predpisov, temveč hrbtenica pokončnosti, ki je značilna za odnose dobrih ljudi, povezanih na področju humanitarne gasilske dejavnosti. Bistvo etike je: enakopravno sodelovati, graditi in ustvarjati, ne škoditi drugim in vse opravljati kulturno, z znanjem in spoštovanjem.

Kodeks etike prostovoljnega gasilstva vsebuje načela, v katerih ureja medsebojne odnose, odnose med prostovoljnimi in poklicnimi gasilci in drugimi, s katerimi se prostovoljni gasilci srečujemo pri opravljanju javne gasilske službe.

Kodeks temelji na etiki demokratične družbe, načelu humanosti in pravnem redu Republike Slovenije.

Besedilo kodeksa

Priročnik o gasilskem protokolu

Z njegovimi določili se želi odpraviti vse dileme in nejasnosti, s katerimi se v gasilski organizaciji srečujejo organizatorji raznih dogodkov in prireditev.

V njem so razločna pravila gasilske olike in omike,

Naslovna stran Priročnika o gasilskem protokolu, 2021

kako ohranjati ugled slovenske gasilske organizacije.

Priročniki o gasilskem protokolu je bil sprejet leta 2021.

»S spoštovanjem se gradi zaupanje.« »Branil bom ugled gasilske organizacije in želim, da tako delate tudi vi,« je na junijskem posvetu 2024 o uporabi priročnika v praksi dejal avtor Janko Cerkenik, predsednik GZ Slovenije.

Zakon o gasilstvu, 1994–2024

Trideset let Zakona o gasilstvu, kot pravnega temelja slovenskega gasilstva, in začetek javne gasilske službe

S slovesnostjo v Celju (12. oktobra 2024 je bil obeležen jubilej »30 let Zakona o gasilstvu, ki ga je priredila Gasilska zveza Slovenije. Izjemno protokolarno in na visoki ravni je prireditev sovpadala s počastitvijo meseca požarne varnosti ter s predajo v uporabo posebnega preventivnega gasilskega vozila za izobraževanje.

Utrinek:

»Preventivno vozilo je ponos GZS, ker je plod naše ideje o poslanstvu vozila z učnim programom,« je o šoli na kolesih povedal poveljnik GZ Slovenije Zvonko Glažar. (Večer, 15. 10. 2024)

Zgodovinski pomen Zakona o gasilstvu iz leta 1994 je začetek nove dobe za razvoj slovenskega gasilstva.

Dejstva:

Gasilstvo je obvezna lokalna javna služba, katere trajno in nemoteno opravljanje zagotavljajo občine in država. Dejavnosti gasilskih enot se financirajo iz proračuna Republike Slovenije in občin.

Takšne stabilni urejenosti delovanja gasilstva slovenska gasilska organizacija pred tem zakonom ni bila nikoli deležna.

»V gasilski zgodovini je bilo veliko vzponov in padcev, ki so bili posledica prilagajanja organiziranosti in financiranja vsakokratnim družbenim razmeram,« je zapisal Janko Cerkenik, predsednik GZ Slovenije v zborniku 30 let Zakona o gasilstvu.

V duhu in po črki navedenega zakona se je IGD Konus v letu 1997 preoblikovalo v PGD IC Konus za opravljanje javne gasilske službe.

Gasilska himna in koračnica**Gasilska himna**

Himno je uradno razglasil XII. gasilski kongres leta 1993 v Slovenj Gradcu. Himno razumemo kot hvalnico. Njen napев in vsebina izražata pripadnost državi, narodu, organizaciji ali društvu.

Besedilo pesmi Gasilska je napisal Edvard Roessner, uglasbil pa Ivan Krpač starejši, oba iz Šmartnega pri Slovenj Gradcu.

*V vrste gasilcev naj stopi vsak,
da čuvamo ljudsko imetje.
Požar nam sovražnik edini je vsak,
ko čuvamo naše imetje.
Zbrani smo v vrste tovariši vsi,
ponoči, podnevi na straži.
Vsi smo za enega, eden za vse,
sklicani v zbor vsi tovarši!
Na pomoč! Na pomoč! Na pomoč!*

*Fantje, dekleta, žene, moške
pridružijo vsi naj se četi,
da bomo sposobni in močni dovolj,
pomagati vsak'mu v nesreči.
Zbrani smo v vrste tovariši vsi,
ponoči, podnevi na straži.
Vsi smo za enega, eden za vse,
sklicani v zbor vsi tovarši.
Na pomoč! Na pomoč! Na pomoč!*

Gasilska koračnica

Slovenski gasilci smo v letu 2024 dobili tudi svojo koračnico.

Na gasilskem plenumu 20. maja 2024 v Ormožu je bil sprejet sklep, da je uradna gasilska koračnica **Gasilska moč**.

3. poglavje

SV. FLORJAN IN TRADICIJA GASILSKIH SREČANJ

Zavetnik slovenskih gasilcev

Rimski vojščak Florjan, rojen v 3. st., menda leta 270 v manjšem kraju pri Dunaju. Bil je krščansko vzgojen ter postal častnik rimske vojske. Služboval je v Lorchu v Zgornji Avstriji. V tem času je vladal rimski cesar Dioklecijan, ki je neusmiljeno preganjal krščanske vernike.

Njegovi legionarji so zaprli 40 vojakov, ki so se opredelili za krščansko vero. Od vseh so zahtevali, da se odpovedo svoji veri. Rimskega služabnika Florjana so še posebej mučili, vendar se svoji krščanski veri ni odpovedal. Vsi so umrli mučeniške smrti. Do Florjana so bili še posebej kruti, saj so mu okoli vratu privezali mlinski kamen ter ga utopili v reki Enns. Vse to naj bi se zgodilo 4. maja 304. leta.

Čaščenje in zavetništvo

Čaščenje mučenca in svetnika Florjana kot zavetnika pred povodnjo in požari se je pričelo v krščanskem delu Evrope v 15. st., po vsej verjetnosti zato, ker je našel smrt v vodi, s katero se gasi ogenj.

V zgodovini so po dostopnih virih prvi uporabili lik sv. Florjana na svojem praporu gasilci Berchtesgadna okoli leta 1673.

Že Primož Trubar je o njem pisal, da je svetnik, ki »ima ogenj čez«. Zato so ga kmečki ljudje zelo častili, da jih obvaruje pred ognjem. K njegovi priljubljenosti je gotovo pripomogel njegov lik z golido vode v rokah, ki gasi gorečo hišo pred seboj.

Tudi Slovenske Konjice so obogatene s podobami sv. Florjana, s freskami na starih trških hišah in kipom iz

leta 1750 v Starem trgu nad potokom Ribnica. Takratni trg Konjice je prizadelo več požarov; 4. julija 1787 je bil zadnji veliki požar v trgu Konjice.

Razstava Dotik s časom

Ob 1700-letnici njegove smrti je bila leta 2004 v Muzeju gasilstva Dravinjske doline velika spominska razstava, ki je po svojem obsegu in namenu prebudila slovensko javnost z izjemnim obiskom.

Pri zgodovinski predstavitvi legende o sv. Florjanu je potrebno omeniti, da je njegovo čaščenje med gasilci v bivši SFRJ, po letu 1946, bilo umaknjeno iz javnega gasilskega življenja vse do leta 1991.

Podoba sv. Florjana je ponovno zaživela in se vrača med gasilce kot njihov zavetnik.

Konjiška razstava je vsekakor bila spodbuda, da so stekle priprave za uradno priznanje sv. Florjana kot zavetnika slovenskih gasilcev. Postopek priznanja se je pričel 15. 4. 2005 z ustanovitvijo delovne skupine.

V Slovenskih Konjicah, kjer se je 6. 3. 2006, sestala

Otroci na razstavi Dotik s časom

delovna skupina v sestavi: Vili Tomat, Jože Brlec, Florjan Jančič in Ernest Eöry, predsednik GZS, kot vodja skupine.

Vodstvo Gasilske zveze Slovenije je 29. 9. 2015 sprejelo sklep, s katerim je sv. Florjana razglasilo za zavetnika slovenskih gasilcev. Tako smo slovenski gasilci vstopili v evropski prostor, ko se 4. maja s prireditvami oziroma srečanji poklonimo godovniku in svojemu zavetniku.

Tradicija gasilskih srečanj

Srečanje članic in članov PGD Tepanje, Slovenske Konjice in Konus ob godu gasilskega zavetnika postaja tradicija. To je javna prireditev, ko se članstvo treh društev zbere pri spomeniku sv. Florjana na Starem trgu. Po pozdravnih besedah, zbrani v ešalon, nadaljujejo s korakom v cerkev sv. Jurija, kjer prisostvujejo Florjanovi sv. maši.

Daritev sv. maše vedno opravi arhidiakon Jože Vogrin, ki v župnijskem domu poskrbi za prijetno gasilsko druženje.

Pri spomeniku sv. Florjana. Na sliki: prvi z desne Konrad Hohler, nekdanji predsednik PGD Tepanje, Savo Grilj, predsednik PGD IC Konus, Florjan Jančič, predsednik PGD Slovenske Konjice, in Stane Kokalj, nekdanji predsednik LIP Slovenske Konjice.

Pred župnijskim domom, skupaj z gostiteljem arhidiakonom Jožetom Vogrincem, 2024

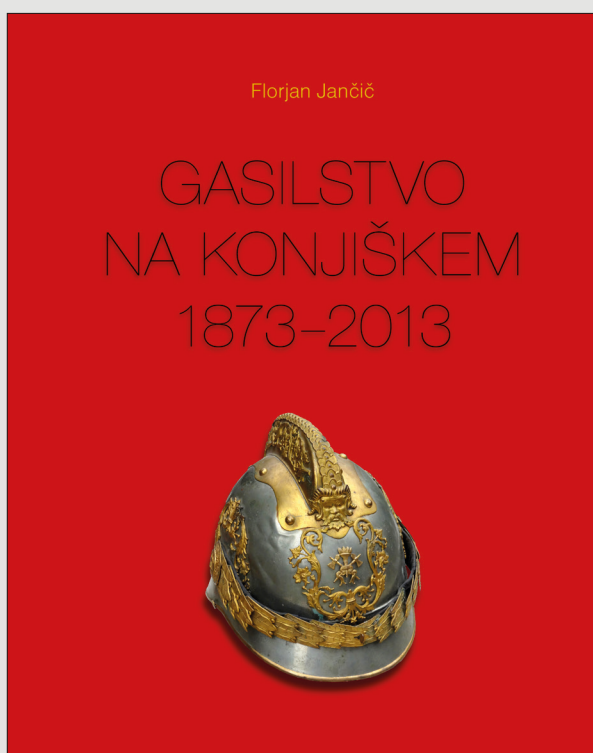
Čelo gasilskega ešalona, ki prihaja na skupno srečanje ob Florjanovi maši. Ešalon vodi Avguštin Hlastec, PGD IC Konus, 2024

4. poglavje

PONATIS DRUŠTVENE KRONIKE
PGD IC KONUS
1945–2013

Prva društvena kronika PGD IC KONUS je sestavni del vseh kronik gasilskih društev, povezanih v GZ Slovenske Konjice. Kronike društev so bile objavljene v Zborniku Gasilstvo na Konjiškem 1873–2013.

Zbornik je izšel kot počastitev jubileja 140 let organiziranega gasilstva na Konjiškem in v ponos sedanjim in v zahvalo minulim gasilskim rodovom v Dravinjski dolini.

Iz arhiva:**PGD KONUS Slovenske Konjice v monografiji
Gasilstvo na Konjiškem 1873—2013**

Naslovnica Faksimile monografije *Gasilstvo na Konjiškem 1873–2013*

PROSTOVOLJNO
GASILSKO DRUŠTVO
INDUSTRIJSKE CONE KONUS
SLOVENSKE KONJICE

DRUŠTVENA KRONIKA
1945–2013

Uvodne misli predsednika društva ob izidu društvene kronike

Vsak član se ob vstopu v društvo poleg strokovnega usposabljanja in vaj gasilskih veščin postopoma seznaja tudi z zgodovino društva. Prav življenjska pot društva in tudi članov, sotovarišev, je mnogim spodbuda za delo in ponos za članstvo.

Spodbujanje občutka pripadnosti društvu in humanitarnim dejanjem je glavna lastnost, ki vzdržuje vzdušje skupnega prostovoljnega dela, tovarištva in končno tudi društvene zavesti in discipline. Tudi medsebojno spoštovanje med člani in članicami je vez, ki se največkrat izraža v društvenih aktivnostih in v gasilsko-športnih disciplinah.

V uvodnih mislih niso le temelji razvoja društva, temveč uspešna ali neuspešna zgodovinska pot društva. Prav zato se kot predsednik PGD IC Konus veselim ob izidu kronike, ki v zgodovinskem zaporedju za javnost prinaša oris zgodovine našega društva z vsemi razvojnimi padci in vzponi.

Današnje razmere, ko društvo opravlja javno gasilsko službo, so neprimerljive z obdobjem velikih naporov za sam obstoj društva. Spremembe, ki so nastale leta 1991 in kasneje z družbeno-politično in pravno ureditvijo Republike Slovenije ter z novimi lastninskimi odnosi, so društvu odvzele osnovo za obstoj. Nastal je veliki prepad, ki ga ni bilo mogoče preskočiti čez noč.

Kot predsednik industrijskega gasilskega društva od leta 1981 sem s pridobljenimi izkušnjami razumel stare in nove razmere.

Z ustvarjanjem novih pogojev delovanja društva znotraj pravil javne gasilske službe in s trojnim pisnim dogovorom z Občino Slovenske Konjice in Gasilsko zvezo Slovenske Konjice v letu 1997 je društvo preoblikovalo svoj status; postalo je Prostovoljno gasilsko društvo industrijske cone Konus oz. PGD IC Konus Slovenske Konjice.

To je bila druga zgodovinska prelomnica za prvo v letu 1992, ko se je pojavilo vprašanje o obstanku obstoja društva in njegovega statusa znotraj programa požarnega varstva občine Slovenske Konjice.

Kronike društev niso le v zaporedju predstavljene zapiši dogodkov, listin in slikovno gradivo, temveč je iz njene vsebine mogoče prepoznati moralno moč društva in prispevke posameznih članov pri razvoju društva. Kronika kot društvena zgodovina je tudi pismeni vir mlajšim gasilskim rodovom o delu svojih prednikov in sprejeti dediščini.

Društveno kroniko s ponosom spremljamo v javno objavo.

Predsednik PGD IC Konus,
Savo Grilj

Ob jubileju 140 let gasilstva na Konjiškem se PGD IC Konus s svojo društveno kroniko vključuje v jubilejni zbornik Gasilstvo na Konjiškem 1873–2013.

Oris zgodovine društva izkazuje uspešno in hkrati trnovo razvojno pot skozi čas, ki je utemeljila sedanjost in prihodnost društva.

KORENINE DRUŠTVA V INDUSTRIJSKEM RAZVOJU SLOVENSkih KONJIC

Ustanovitev in razvoj gasilskih društev sta največkrat povezana z razvojem skupnih dejavnikov kraja. Iz zgodovinskih orisov o ustanovitvah društev lahko ugotovimo, da so slednje povezane z izrednimi krajevnimi dogodki, predvsem požari, pa tudi z napredno mislečimi krajanji.

Zgodovinsko pot PGD IC Konus Slovenske Konjice so, za razliko od drugih društev, spremljali dejavniki, kot so gospodarske razmere, družbeno-politične spremembe, predvsem pa trdna volja za obstoj in delovanje v industrijskem središču, kjer se začnejo tudi korenine društev.

Bogata tradicija usnjarstva – prag novega življenja v kraju

Od vseh industrijskih panog ima v Slovenskih Konjicah najdaljšo tradicijo industrije prav usnjarstvo.

Delo v usnjarni, 1968

Temelji nove industrije so bili v dobro razviti usnjarški obrti že v 19. stoletju in celo prej. Več let pred I. svetovno vojno je v menjavi lastništev začel pot v Slovenskih Konjicah tovarnar Lovrenc Lavrič. Napredek tehnologije in možnosti zaposlovanja je kraju prinesel prvi industrijski obrat. O usnjarstvu v domačem kraju v sedanjih časih malo govorimo, čeprav je usnjarška obrt delovala skoraj tri stoletja. Industrijski način obdelovanja usnja se je v letu 1979 prenehal z ukinitvijo obrata usnjarne. Tako je po 85 letih industrijskega usnjarstva v kraju prišlo do novih proizvodnih programov, saj je tovarna Konus prerasla v industrijski kemični kombinat.

I.

KORENINE GASILSTVA V MEDVOJNEM ČASU 1941–1945

Življenje je varnejše zavoljo izkušenj

Delo v proizvodnji in nevarnosti pred požari so izkušnemu tovarnarju Lavriču, ki je pred II. svetovno vojno zaposloval preko 200 delavcev, narekovala, da je **v letu 1943 ustanovil gasilsko enoto**.

Po znanih podatkih so enoto sestavljali delavci iz proizvodnih oddelkov. Enota je štela sedem članov, katerih glavna naloga je bila **skrb, da so bili vodni sodi polni vode, zaboji za pesek napolnjeni in ostalo orodje dostopno v primeru požara**. Tukaj so bili tudi prvi gasilniki na vodno peno.

Gasilna enota je bila opremljena z brizgalno Rosenbauer in potrebnimi cevmi. Za vodenje gasilske enote je bil zadolžen Jure Šlegel, za strojnika pri brizgalni pa se je usposobil Rudi Gorenjak, ki je po vojni postal tudi prvi predsednik ustanovljenega Industrijskega gasilskega društva Konus.

Gasilsko društvo z dediščino

Čeprav v Tovarni usnja Slovenske Konjice v času II. svetovne vojne ni bilo požarov, je konec vojne tovarno prizadelo razdejanje umikajoče se sovražne vojske. Tovarna je po vojni z ukrepi oblasti postala državna lastnina.

II.

**ČAS NOVE JUGOSLAVIJE
1945–1991**

V pogojih poveljnega časa obnove gospodarskega in družbenega življenja nove države Jugoslavije je v **mesecu oktobru, leta 1945, v Tovarni usnja Slovenske Konjice bila ustanovljena industrijska gasilska enota, ki so jo sestavljali predvsem miličniki, v tovarni zaposleni kot čuvaji.**

Prvi gasilski dom za njihovo opremo je bil v istem objektu kot tovarniške garaže ob desnem bregu reke Dravinje, kjer danes stoji Purgova skulptura Za dve ptici, pred mostom iz smeri Stari trg–Mestni trg. PGD Tepanje hrani fotografijo svoje veteranske desetine pred tem domom.

Takoj po vojni je bilo gasilstvo v industriji ter javnih zavodih organizirano na osnovi poklicnih miličnikov in gasilcev miličnikov. Celotno gasilstvo je bilo podrejeno organom ministrstva za notranje zadeve oziroma odboru Osvobodilne fronte (OF). Ta organizacija v praksi ni bila uspešna.

Temelji organizacije slovenskega gasilstva so bili položeni z **Zakonom o prostovoljnem gasilstvu, ki ga je 19. maja 1948 sprejela Skupščina Ljudske republike Slovenije.**

Takoj za tem so stekle priprave za ustanovitev Gasilske zveze Ljudske republike Slovenije. **Prvi kongres nove gasilske zveze se je zgodil 2. oktobra 1949 v Ljubljani.** Prvi predsednik je postal Matevž Hace, poveljnik pa Miran Špicar.

Pred sprejetjem Zakona o gasilstvu so se gasilci združevali v prostovoljne gasilske čete in v industrijske gasilske enote. Po sprejetju Zakona o gasilstvu se čete preoblikujejo v prostovoljna gasilska društva, industrijske gasilske enote pa v industrijska gasilska društva.

Industrijsko gasilsko društvo Tovarne usnja Slovenske Konjice je prav tako nastalo s preoblikovanjem takratne industrijske gasilske enote. **Kot Industrijsko gasilsko društvo (IGD) Konus se omenja od 1. julija 1951.** Ustanovitev IGD Konus navaja **brošura KONUS 1874–1974.**

Društvo nadaljuje zgodovinsko pot od ustanovitve industrijske gasilske enote v letu 1945.

Naziv IGD Konus je bil prevzet kasneje, ko si Tovarna usnja Slovenske Konjice leta 1947 doda skrajšano ime Konus in prevzame nov blagovni znak podjetja.

Rudi Gorenjak (1912–2007)
prvi predsednik

Franc Černec (1908–1993)
prvi poveljnik

Po evidenci gasilskih častnikov z dne 9. 5. 1953, gasilskega sektorja Slovenske Konjice, okraja Celje – okolica, je Franc Černec imel naziv gasilskega častnika in je bil tudi poveljnik IGD Konus.

Tradicija gasilstva v tovarni in začetna oprema kot dediščina preteklih časov je društvu v novih pogojih dala polet. Članstvo je naraščalo, vključevale so se tudi ženske, kar je razvidno iz matične knjige. Društvo je imelo čedalje več strokovnega kadra, prav tako so se v društvo včlanjevali vodilni delavci podjetja, kar je programom požarnega varstva in delovanju društva dalo nove razvojne možnosti.

Prvi gasilski prapor – ponos članstva

Razvitje društvenega prapora je vedno spremljala velika slovesnost. Botrom prapora se je tradicionalno izkazovala posebna pozornost pri sprejemu prapora v društvu. Prapor, društvena zastava, je skozi zgodovino postal simbol ponosa pri javnih nastopih, zato sta bila z imenovanjem v praporščaka članu društva izkazana zaupanje in spoštovanje.

Slovesno razvitje prvega prapora IGD Konus se je, po ohranjenem slikovnem gradivu, zgodilo v mesecu avgustu 1952. Razvitju so prisostvovali direktor podjetja Franc Zavasnik s sodelavci, predstavniki Gasilskega sektorja Slovenske Konjice in sosednja gasilska društva. Razvitje prapora IGD Konus spada v čas prvih poveljnih praporov.

Pridobitev nove tehnike in preventivno delo

Delovanje društva je bilo usmerjeno v izobraževanje članov, preventivno aktivnost na delovnih mestih in seznanjanje z nevarnostmi za požare v proizvodnji. Takšen program je podpiralo in tudi zahtevalo vodstvo podjetja. **Pridobivanje praktičnega znanja so vaje in še enkrat vaje, ki jim modrost pravi, da so mati znanja.** Takojšnja intervencija na delovnem mestu v primeru požara ali druge nesreče je pravo znanje gasilca, člana društva in kolektiva.

Društvo je v letu 1962 za večjo operativnost nabavilo 800-litrsko motorno brizgalno Rosenbauer s prikolico. V začetku leta 1967 je podjetje Konus nabavilo dve 800-litrski motorni brizgalni Rosenbauer, in sicer je eno izročilo PGD Slovenske Konjice kot pomoč njihovi opre- mi, drugo pa so uporabili za potrebe IGD Konus. S pridobitvijo nove brizgalne sta se društvu utrdila položaj in vloga v požarni varnosti podjetja.

Krst dveh novih motornih brizgalnih Rosenbauer je opravil direktor podjetja Konus Drago Perc, 1967

V obdobju dvajsetih let, od 1962–1982, ko sta bila predsednika društva Franjo Ulčnik (1962–1974) in Miroslav Pesko (1974–1982), je društvo nabavilo sledečo gasilsko tehniko:

IGD Konus, 1968.

Med gosti društva v prvi vrsti sedijo: drugi z leve Franc Sabljčič, sekretar Občinskega komiteja Zveze komunistov Slovenije, tretji z leve Anton Kolarič, predsednik Gasilske zveze Slovenske Konjice, četrti Florjan Jančič, predsednik občine Slovenske Konjice, peti Drago Perc, glavni direktor podjetja Konus, šesti Franjo Ulčnik, predsednik Gasilskega društva Konus, sedmi Jure Pokorn, direktor tehničnega sektorja podjetja Konus, osmi Anton Obrul, sekretar podjetja Konus in deveti Franc Tavčar, vodja investicij v podjetju Konus.

Prejem motorne brizgalne Magirus: Miro Pesko predsednik društva in Jure Pokorn, generalni direktor podjetja Konus, 1977.

- leta 1972 kombi IMV, orodno vozilo,
 - leta 1977 800-litrsko motorno brizgalno Magirus,
 - leta 1980 450-litrsko motorno brizgalno Rotax,
 - leta 1982 kombi Renault Traffic GVM.
- Gasilski vozili IMV in Renault Traffic je društvo odprodalo oziroma zamenjalo za nova vozila.

Gradnja gasilskega doma, 1971

Z uvajanjem službe varstva pri delu in programov požarnega varstva v takratnih delovnih organizacijah je vodstvo delovne organizacije Konus sklenilo zgraditi gasilski dom za potrebe lastnega industrijskega gasilskega društva in služb varstva pri delu.

Gasilski dom je bil zgrajen po visokih merilih arhitekture in funkcionalnih potrebah gasilske ter službe varstva pri delu, ki sta do sedaj delovali v starih gasilskih prostorih ob desnem bregu reke Dravinje, pred mostom iz smeri Stari trg-Mestni trg. Gasilski dom, ki je bil last podjetja Konus, je v celoti zadovoljil potrebe delovanja Industrijskega gasilskega društva Konus.

Društveni prapor, 1978

V letu 1978 je bil nabavljen in razvit drugi društveni prapor, ki so ga uporabljali ob svečanostih. Prapor iz leta 1952, ki je dočakal častitljivih 50 let, je kot muzejska vrednost in eksponat shranjen v vitrini v društvenih prostorih. Prapor društva predstavlja zunanji simbol in pripadnost društvu, posebno na javnih nastopih v ešalonih praporščakov, na društvenih slovesnostih in letnih skupščinah društva, ki nikoli ne potekajo brez njega.

Predsedniki IGD in PGD IC Konus v obdobju 1945–2013

- Rudi Gorenjak, 1945–1962
- Franjo Ulčnik, 1962–1974
- Miroslav Pesko, 1974–1982
- Savo Grilj, 1981–

Rudi Gorenjak,
1945–1962

Franjo Ulčnik,
1962–1974

Miroslav Pesko,
1974–1982

Savo Grilj,
1981–

Obrat Ekstramultus, delo v proizvodnji, 1974

Predsedniki društva opravljajo odgovorno javno funkcijo in so za svoje delo odgovorni društvu in pred zakonom. Njihovo delovanje v skladu z društvenim statutom ter dobrimi tovariškimi odnosi z ostalimi društvi in znotraj svojega daje gasilcem ugled in spoštovanje.

Gasilsko društvo Konus je znano po tem, da je svoje okrogle obletnice delovanja in obstoja slovesno praznovalo skupaj z drugimi, se s poročili o delu obrnilo v preteklost ter sprejelo nove načrte dela. Leta 1985 je z veliko prireditvijo in tekmovanjem gasilskih desetih proslavilo 40 let obstoja.

V polpreteklem času delovanja se je društvo s svojim delom aktivno vključevalo v požarnovarnostne ukrepe v podjetju. S strokovno usposobljenim članstvom je veliko prispevalo k varnosti pred požari na celotnem tovarniškem področju, posebej v času uvajanja novih proizvodnih programov. Vsekakor so se zgodili večji mejniki, posebej ko se je podjetje z novo tehnologijo preobrazilo iz usnjarske tovarne v kemični kombinat. Tudi društvo in članstvo je s tem prevzemalo nove naloge, pri požarnih in drugih nevarnostih na delovnih mestih so potrebovali dopolnitve znanja iz klasične gasilske strokovnosti v specialnosti. V tej navezi društvo-podjetje je bilo veliko medsebojnega sodelovanja, saj so člani za prostovoljno delo bili tudi stimulirani. Gasilska pridnost je bila usmerjena v prihodnost, na obzorju katere so se že kazale spremembe tudi za društvo.

III.

DELOVANJE DRUŠTVA V SAMOSTOJNI REPUBLIKI SLOVENIJI 1991–2013

Razpad države SFR Jugoslavije je prinesel desetdnevno vojno za osamosvojitev Slovenije. Tako kot se je slovensko gasilstvo postavilo državi v obrambo, je tudi članstvo IGD Konus imelo načrt v primeru sovražnega delovanja na izjemno pomembne gospodarske in proizvodne objekte v Sloveniji, med katere je spadalo tudi podjetje Konus.

Delo društva se je, tako kot delovni proces, v novih razmerah nadaljevalo. Proizvodnjo je bilo z vidika požarnega varstva treba še vedno spremljati. Vseeno je začelo prihajati do sprememb tako na gospodarskem kot na družbenem področju. Lastninjenje delov podjetja in v letu 1992 še nedorečena gasilska zakonodaja sta prinesla ukinjanje mnogih industrijskih društev: v konjiškem gospodarstvu je bilo prvo IGD LIP Slovenske Konjice.

Slavnostni govornik Savo Grič, predsednik društva, pred podelitvijo pokalov, 1985

Poveljniki IGD in PGD IC Konus v obdobju 1945–2013

- Franc Černec, 1945–1963
- Franc Jelenko, 1963–1976
- Franc Krajnc, 1976–2003
- Janko Adamič, 2003–2008
- Branko Arbeiter, 2013–

Franc Černec
1945–1963

Franc Jelenko
1963–1976

Franc Krajnc
1976–2003

Janko Adamič
2003–2008

Branko Arbeiter
2013–

Društvo je izdalo spominsko
značko ob 50. obletnici, 1995

Živahnije obdobje za slovensko gasilstvo je prišlo v letu 1993. V Slovenj Gradcu je potekal XII. Kongres Gasilske zveze Slovenije. Istega leta je bil sprejet Zakon o gasilstvu, ki je podrobneje uredil organizacijo slovenskega gasilstva. Zakon je določil tudi izvedbo lastninskega preoblikovanja družbene lastnine v gasilsko.

Po tem zakonu je IGD Konus postalo lastnik društvene gasilske tehnike, gasilske opreme in poslovnega inventarja.

Gasilski dom je v letu 1991 skupaj s podjetjem Konus po novi zakonodaji postal last Slovenske razvojne investicijske družbe kot državne institucije.

Status društva in njegova prihodnost sta bila vse bolj pod udarom novih razmer gospodarske krize in lastniških odnosov. Visoko število zaposlenih v podjetju, med njimi tudi člani društva, so ostali brez dela.

V težkih pogojih je odgovornost za prihodnost društva nase prevzel predsednik Savo Grilj, ki je v to funkcijo bil izvoljen že leta 1981. Njegova vizija je, da je društvo z usposobljenim članstvom za preventivno in intervencijsko ukrepanje na delovnih mestih v vsakdanjem življenju in v proizvodnji nujno potrebno. Resničnost povedanega se je potrdila kasneje pri začetnih požarih v industrijski coni na območju Konusa, ki se nahaja v središču Slovenskih Konjic.

Obstoj industrijskega društva in njegova kasnejša reorganizacija v prostovoljno gasilsko društvo je osebna zasluga Sava Grilja, predsednika društva in hkrati direktorja podjetja Konus Konex, d. o. o.

Slovesnost ob praznovanju 50 let obstoja društva, 1995

V letu 1995 je društvo že bilo na trdnjših nogah in je svojo petdeseto obletnico prav slovesno praznovalo. Jubilejni praznik društva so finančno podprli vsi gospodarstveniki v industrijski coni, kar je priznanje delovanju društva na tem območju. Ob jubileju je društvo nabavilo tudi nove uniforme, kar je članstvu bila velika moralna podpora.

V letu 1996 je Slovenska razvojna investicijska družba gasilski dom dala v javno prodajo. Gledano s stališča prihodnosti gasilskega društva in Industrijske cone Konus se je vodstvo podjetja Konus Konex odločilo gasilski dom kupiti, da ne bi dobil lastnika, ki bi ga uporabil za druge namene. Novi lastnik gasilskega doma, Konus Konex, d. o. o., Slovenske Konjice, je tako gasilskemu društvu zagotovil časovno neomejen prostor za uspešno delo društva.

Tudi tehnično opremljanje društva se je nadaljevalo in leta 1998 društvo prejme kombi TAM 80 GV-1.

Sprejem in blagoslovitev vozila, 1998. V ospredju predsednik društva Savo Grilj, blagoslovitev daruje mnsgr. Ivan Pajk.

Na valovih burnih dogodkov in uspeha

Nove gospodarske razmere niso bile naklonjene delovanju industrijskih gasilskih društev. Spremenjena in razdrobljena lastništva gospodarskih subjektov so prinesla raznolika mišljenja v zvezi s financiranjem društva in tudi glede požarnega varstva. Številna industrijska društva po Sloveniji so bila ukinjena.

V ljudski modrosti je znan rek: „**Ni pomembno, če padeš, pomembneje je, da se pobereš!**“

V takšni prispodobi je vodstvo IGD Konus ubralo novo pot za prihodnji obstoj. V skupnem dogovoru med društvom, občino Slovenske Konjice in Gasilsko zvezo Slovenske Konjice leta 1997 se je društvo preimenovalo v **Prostovoljno gasilsko društvo Industrijske cone Konus**. Nov status društva je zagotovil financiranje iz javnih sredstev in hkrati opravljanje javne gasilske službe po pogodbi z Občino in Gasilsko zvezo Slovenske Konjice.

Z novim nazivom in položajem je društvo praznovalo 60 let obstoja in delovanja. Praznika ob visokem jubileju so se udeležili takratni predsednik Gasilske zveze Slovenije Ernest Öery, župan občine Slovenske Konjice Janez Jazbec, predsednik Gasilske zveze Slovenske Konjice Stanislav Hlastec in mnogi drugi gostje. Svečani del programa so popestrili gasilski pevci iz Zreč.

Na valovih burnega razvoja vodstvu društva uspe društvo popeljati v novo obdobje uspešnega delovanja. Vendar pri tem ne gre za naključne dogodke, ki občasno prinašajo uspehe. Predsednik društva, sedaj PGD IC Konus, Savo Grilj, izkušen direktor podjetja v lasti, se v praksi drži Murphyjevih zakonov, ki me drugim pravijo: „**Prepuščene same sebi se stvari vedno slabšajo.**“

Ob zaključku svečanosti v prostorih bivše upravne stavbe Konus, 2005

Društvo je izdalo spominsko značko ob 60. obletnici, 2005

Zavedajoč se pomena, da se stvari obračajo v pravo smer zavoljo izkušenj, je društvo v letu 2010 doseglo svoj veliki met.

Za uspešno izpeljavo preoblikovanja društva in njegovega vključevanja v nove programe javne gasilske službe PGD IC Konus leta 2003 prejme odlikovanje, gasilsko plamenico III. stop-

nje, in leta 2006 gasilsko odlikovanje II. stopnje. Obe odličji je podelila Gasilska zveza Slovenije.

Praznovanje praznika dan gasilca – dan solidarnosti v občini Slovenske Konjice v letu 2010 skupaj organizirajo GZ Slovenske Konjice in PGD IC Konus pred gasilskim domom. Prireditev z izjemno udeležbo gasilske in druge javnosti je društvo zaznamovala kot njegov največji dosedanji uspeh. Zvrstili so se govorniki iz gasilskih in državnih vrst ter s tem popestrili praznik in nove pridobitve.

Društvo je prevzelo gasilsko vozilo Mercedes Sprinter GVV-1 in 800-litrsko motorno brizgalno Rosenbauer Fox. Uspeh pri nabavi nove tehnike je sofinanciranje iz sredstev za investicije v gasilstvo, ki v ta namen jih ponuja občina Slovenske Konjice skupaj z Gasilsko zvezo Slovenske Konjice.

Savo Grilj, predsednik PGD IC Konus med pozdravnim nagovorom, 2010

Prevzem motorne brizgalne Rosenbauer Fox. Srečko Ljubič, strojnik, Branko Arbeiter, poveljnik in podžupan občine Bojan Podkrajšek pred gasilskim domom, 2010.

Praznik je zaznamovalo tudi razvitje prvega prapora Gasilske zveze Slovenske Konjice. Blagoslovitev vseh treh novih pridobitev sta opravila konjiški arhidiakon Jože Vogrin in župnik Stanko Krajnc z Gorenja.

Predsednik društva Savo Grilj in poveljnik Branko Arbeiter ob prevzemu vozila Sprinter pred gasilskim domom, 2010

RAZNOVRSTNE DRUŠTVENE AKTIVNOSTI

Strokovno izobraževanje

Izobraževanje in praktično usposabljanje članstva je bila vedno osrednja naloga društva. Poudarek pri usposabljanju se je obdržal tudi za preventivno delovanje na delovnih mestih v različnih proizvodnih obratih gospodarskih dejavnosti v industrijski coni. Takšna usmeritev se je večkrat obrestovala, ko je prišlo do požarov ali drugih nezgod.

V letu 2013 je v društvo včlanjenih 47 članov, od tega 10 članic. Iz vrst članov je opravljenih kar 28 specialnosti za intervencijske potrebe v primerih nesreč.

Takšna struktura članstva navkljub povprečni starosti 58 let zagotavlja zadovoljivo operativno sposobnost. Vsekakor pa je društvo tik pred odločitvijo za večjo aktivnost pri pridobivanju mlajših članov in članic, kar je v skladu s programi prostovoljnih društev, ki opravljajo javno gasilsko službo.

Podeljeni častni društveni naslovi

Društvo je v svoji daljši zgodovini za zgledno sodelovanje in osebni prispevek k razvojnim programom podelilo tudi častna priznanja.

Naslov častnega člana je v letu 1967 prejel takratni predsednik občine Slovenske Konjice in predsednik PGD Slovenske Konjice, Florjan Jančič. Naslov častnega člana je društvo leta 1985 prav tako podelilo Juretu Pokornu, ki je bil generalni direktor Industrijskega kombinata Konus od leta 1971 do 1992.

Tekmovalna desetina članic, 1978

Ob izteku mandata poveljnika društva v času od 1976 do 2003 je naslov častni poveljnik prejel Franc Kranjc.

Gasilsko-športne in druge aktivnosti

Kot dokaz tekmovalnosti društvo hrani sliko desetine članic, ki so na republiškem tekmovanju leta 1978 na Ravnah na Koroškem dosegle 1. mesto.

Na seznam tekmovalnih uspehov je treba zapisati tudi, da so veterani leta 1982 v Velenju dosegli 1. mesto na republiškem tekmovanju industrijskih gasilskih društev.

Krona tekmovalnemu duhu skozi zgodovino udeležb desetini na raznih tekmovanjih je velika bera priborjenih pokalov v 2012. Pokale in zmagovalna mesta so si priborile:

- članska desetina, tri prva mesta in tri pokale ter prehodni pokal članov skupine B,
- desetina veterank, dvoje prvih mest in dva pokala,
- desetina veteranov, dva pokala za prvo in tretje mesto.

Tekmovalni uspehi so potrdili pridnost in discipliniranost na vajah in tekmovalnem prostoru. Skupni uspeh je društvu v čast, zato desetinam in pokalom pripada častno mesto v pisni zgodovini društva.

Meddruštveno in tovariško sodelovanje društva z drugimi društvi ima dolgo in spoštljivo tradicijo. Posebej pomembna je trdna povezanost treh društev PGD Slovenske Konjice, PGD Tepanje in PGD IC Konus.

Tradicionalna tovariška srečanja treh društev ob Florjanovi nedelji niso le čaščenje sv. Florjana kot zaveznika pred povodnji in požari, temveč spoštovanje narodne tradicije, katere del so tudi gasilci.

Veteranska desetina s pokalom, 1982

Predsedniki društev polagajo venec na spominsko obeležje.

Sveče so prižgali poveljniki društev.

Še trdnjšo vez so vsa tri društva sklenila v letu 2012 s postavitvijo **spominskega obeležja v spomin in zahvalo za prostovoljno delo vsem umrlim članicam in članom**. Obeležje je postavljeno na javnem pokopališču v Slovenskih Konjicah. Društva ga upravljajo ter zanj po sprejetem protokolu tudi skrbijo. Obeležje je bilo

blagoslovljeno 9. avgusta 2012 ob prazniku dan gasilca – dan solidarnosti.

Blagoslovitev sta opravila konjiški arhidiakon Jože Vogrin in župnik Stanko Kranjc iz Gorenja pri Zrečah. Govor pred spominskim obeležjem je imel župan občine Slovenske Konjice, Miran Gorinšek.

Zmagovalci s pokali skupaj s predsednikom društva, 2012

Stavba gasilskega doma PGD IC Konus

S spoznanjem, da je varnost v najširšem in globokem smislu dandanes največja vrednota, je obstoj gasilskega društva s strokovno usposobljenim članstvom več kot opravičljiv.

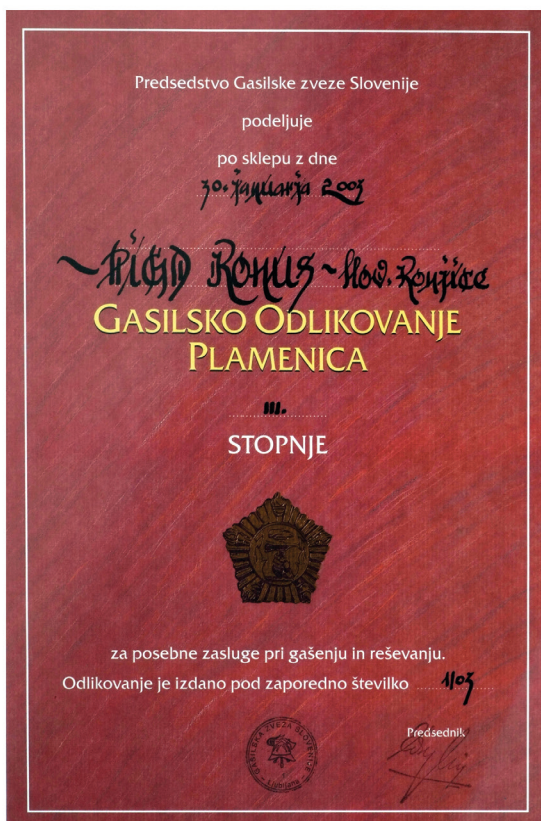
Globalne spremembe in naravne nesreče ne čakajo na rešitelje, temveč rešitelji čakajo, da v nesrečah rešujejo. Pregovor pravi, da nesreča pride na krilih, odide peš.

Tudi v domačem kraju imamo s tem velike izkušnje. Leto 2004 je prineslo naravno ujmo in s tem tudi spominski praznik dan gasilca – dan solidarnosti v občini Slovenske Konjice.

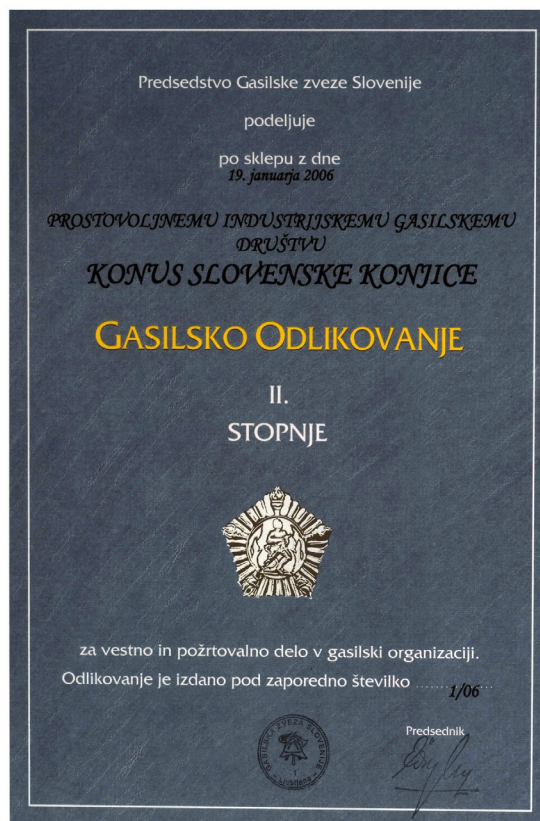
Kronika ni le pisni dokument in vir zgodovinskih podatkov, je tudi in predvsem duša in podoba društva. Kronika PGD IC Konus teče v drugo stoletje, kar ni splot naključij, temveč trdna volja in skupna modra odločitev vodstva društva, Občine in Gasilske zveze Slovenske Konjice v letu 1997, da se društvo formalnopravno preoblikuje za nadaljnje delovanje.

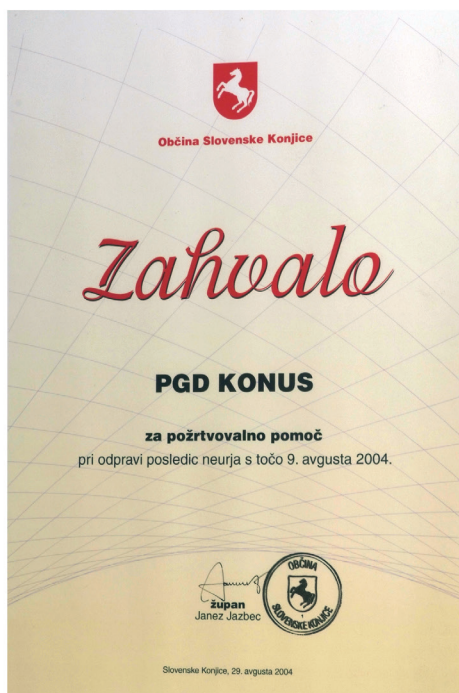
Florjanova nedelja, prijateljsko srečanje treh društev pred župnijskim domom, 2011

Plamenica III. stopnje, 2003

Gasilsko odlikovanje II. stopnje, 2006

Županova zahvala, 2004

Faksimile monografije *Gasilstvo na Konjiškem 1873–2013*, ki je izšla ob 140-letnici organiziranega gasilstva v Slovenskih Konjicah (vir: arhiv Gasilske zveze Slovenske Konjice)

III. DEL

PRIČEVALCI ČASA

1. poglavje

PRIČEVALCI ČASA SO POKLON SPOMINU NA
MINULO DELO V DRUŠTVU**KO VRTIMO ČAS NAZAJ, BOGATIMO
GASILSKO ZAVEST**

Pričevalci s spomini na minule dogodke utrjujejo preteklost v sedanjosti, kakor tudi s pričevanji obnavljajo nezapisano zgodovino za prihodnost. V pričevanjih je lepota življenja in spoznanje, da po tej poti delimo življenje z drugimi. Tako minuli časi postanejo zlati časi, ki se jih radi spominjamo.

Leto 2025 je jubilejno leto in praznik 80 let dela in obstoja PGD IC KONUS. Visoka obletnica je tudi prava vzpodbuda, da se člani društva ozrejo v pretekli čas in praznik društva obeležijo s svojimi spomini. Čeprav so pričevanja nezapisan čas in niso zgodovinski dokument, nam veliko povedo o času in dogodkih, ki so jih doživeli pričevalci.

Spominjali so se ...**Branko Arbeiter, 1960**

V društvo se je vključil v letu 1976, kot 16-letni mladinec, vajenec strojnega ključavničarstva v podjetju Konus. Ves čas gasilskega staža se je strokovno izobraževal tako v gasilskih specialnostih kakor za napredovanje v naziv gasilski častnik II. st.

V pogovoru pravi, da ima na čase raznih aktivnostih v društvu spomine na intervencije ter na druge družabne dogodke.

»Da je bila leta 2014, ko so sodelovali v Cerknici v času naravne ujme žledolo-

Branko Arbeiter, 1960

ma, kar zahtevna intervencija. Očiščevali smo regionalno cesto, nad katero so se zgrnila podrta drevesa. Pretila nam je nevarnost, da nam katero drevo pade na glavo. Kot vodja interventne ekipe na zahtevnem terenu sem bil kar zaskrbljen, da pridemo zdravi nazaj v Konjice.«

Najbolj ga vežejo lepi spomini na gasilsko-športna tekmovanja. »V letu 2012, ko sem vodil tekmovalno desetino na meddruštvenem tekmovanju, je desetina na isti tekmovalni dan osvojila kar tri pokale. To je bil naš dan zmage in veselja v desetini in društvu. To smo dobro potrdili.«

Tovariš Branko je po večkratnih poveljniških mandatih v društvu v letu 2021 prejel naslov častni poveljnik PGD IC KONUS.

Branko je od leta 2020 upokojenec in s spoštovanjem gleda na preteklost svojega društva. Prav tako pa hrani številna priznanja, med njimi sta odlikovanje gasilska plamenica I. st. GZ Slovenije in bronasti znak poveljstva Civilne zaščite RS. Vsekakor pa mu je najbolj pri srcu zlato priznanje za prizadevno delo v PGD IC KONUS.

Jožef Malec, 1951

V svet gasilcev je tovariš Jožef stopil kot 16-letnik, ko se je leta 1976 zaposlil v podjetju Konus. Danes opravlja zaupanja vredno gasilsko zadolžitev gospodarja doma PGD IC KONUS. To nalogo v društvu opravlja že od leta 2008.

Člani društva mu izrekajo priznanje za vestno gasilsko delo in njegovo pripravljenost pri organiziranju društvene družabnosti, kot so letni pikniki, izleti, tekmovanja in druge oblike srečanj.

Jožef Malec, 1951

V društvu je tudi predsednik komisije za veterane, saj je tudi sam veteran in upokojenec.

S strokovnim izobraževanjem je dosegel čin nižjega častnika II. st. Za požrtvovalnost ga je društvo nagradilo z zlato plaketo, GZS pa mu je podelila odlikovanje I. st.

Jožef se spominja tudi večjega požara v Konusu leta 1977, ko je zaradi obrtniškega vzdrževanja in varjenja kabine za vbrizgavanje nastal požar.

Posebej se ga je kot gasilca operativca dotaknil primer iskanja pogrešane osebe leta 2020, o čemer pove:

»Pogrešano osebo smo našli v vodnem toku korita reke Dravinje, nizvodno od mosta pri parkirišču Konus. Bilo je zelo mrzlo. Spust v vodno korito Dravinje je bil nujen. Ko sem z drugimi prišel do utopljene osebe in jo spoznal, sem doživel pravi šok. Kar nekaj dni sem potreboval, da sem ozdravil prehlad, posebej svojo dušo.«

Anica Žnidarič, 1957

Tovarišica Anica se je kot mladenka, vajenka krojaške stroke v podjetju Konus - Koko, leta 1976 vključila v PGD IC KONUS.

Njena aktivnost v društvu je bila izjemno prepoznavna, posebej v gasilsko-športnih dejavnostih in pri organizaciji družabnih srečanj v društvenem življenju.

Zraven gasilskih veščin je opravila tudi 80-urni tečaj iz prve pomoči. Vodila je komisijo za delo s članicami in se aktivno udeleževala predavanj pri GZS za usposabljanje članic. Čeprav je upokojenka, je še vedno aktivna članica. Anica ima čin gasilec II. st. in je nosilka gasilskega odlikovanja I. st. GZS.

Iz svoje športne aktivnosti se spominja tekmovanja v Metliki, in sicer:

»Po utrujajoči vožnji do Metlike je naša tekmovalna desetina hitro opravila nastop. Do razglasitve rezultatov je bilo potrebno čakati. Nekoliko utrujena sem šla počivat v kombi in v dremavici zaslišala naše članice, kako vpijejo: 'Zmagale, zmagale smo.' Ja, to je bila lepa nagrada našemu trudu.«

Anica Žnidarič, 1957

Ljudmila Oder, 1945

Med članstvom, zlasti med članicami konjiške gasilske zveze, je Ljudmila znana kot Milka. 1981–2018 je opravljala tajniška dela PGD IC KONUS. Danes je kot veteranka v pokoju najstarejša članica društva s činom gasilec II. st.

Vendar tovarišica Milka ni bila le tajnica društva, temveč že leta 1977 tudi desetarka tekmovalne desetine članic. Z njo je uspešno tekmovala v gasilsko-športnih disciplinah več kot 10 let.

Njeni gasilski koraki so se začeli v letu 1977, ko je izpolnila pripravniški staž in postala članica društva. V podjetju Konus se je namreč zaposlila 1976. in se takoj vključila v gasilsko prostovoljno delo.

Iz zakladnice spominov na gasilsko delo pripoveduje:

»V GZ Slovenske Konjice sem imela nalogo delo s članicami. V nekem obdobju smo se zbrale članice iz vseh PGD GZ Slovenske Konjice in obiskale vsa društva v zvezi. Bile smo lepo sprejete, si ogledale domove in gasilsko tehniko. Po ogledih smo imele zaključek, ki se ga rada spomnim, kakšno tovarštvo in prijateljstvo je bilo med nami.«

Ljudmila Oder je za osebni prispevek v gasilstvu med ostalimi priznanji prejela tudi visoko gasilsko odlikovanje za posebne zasluge GZS, srebrno plaketo GZ Slovenske Konjice in posebno priznanje za delo tajnice društva

Karel Simon Oder, 1944

Karel se je zaposlil v podjetju Konus leta 1959. Med gasilske vrste je stopil 1967., po enoletnem pripravništvu. Ves čas je bil aktivni operativec ter s strokovnim izobraževanjem napredoval v čin gasilskega častnika II. st. Njegova osebna specifičnost je bila prva pomoč. Znanje si je pridobil na številnih tečajih. Na tekmovanju Civilne zaščite si je priboril naslov prvaka.

V gasilsko-športnih disciplinah je v društvu vodil desetini A in B ter tudi veteransko desetino. Podpoveljniško funkcijo v društvu je opravljal odgo-

Ljudmila Oder, 1945

Karel Simon Oder, 1944

vorno in uspešno, kakor tudi delo mentorja. V domači gasilski zvezi je bil zadolžen za praktično in teoretično poučevanje razvoja prve pomoči po društvih.

Sodeloval je v intervenciji pri požaru v podjetju 1969., ob naravni ujmi (poplavi) v Celju 1990 in drugih primerih.

Povedal je:

»V lepem spominu mi je ostal dogodek iz leta 1975, ko je ob sprejemu prvega gasilskega vozila nastopila desetina veteranov. Kot mlademu gasilcu so mi ostali za vzor, vse do sedaj, ko sem tudi sam veteran in še kot upokojenec tekmujem.«

Karel Simon Oder je za svoj trud v gasilskih vrstah prejel visoko gasilsko odlikovanje za posebne zasluge GZS, srebrno priznanje za prizadevno delo v društvu in zlato plaketo GZ Slovenske Konjice.

Branko Platovšek, 1950

Gasilstvo je vedno raslo z vstopi mladih članov v organizacijo. Med njimi je bil tudi Branko, ki se je v letu 1967 včlanil v IGD Konus. V podjetju se je namreč leto pred tem zaposlil in se odzval povabilu sodelavcev, gasilcev, da postane aktivni član.

V podjetju je opravljal delo v obratu opetnice in kasneje v kontroli kakovosti.

Izobrazil se je za gasilca II. st. in postal strojnik. Kot operativec se spominja nekaj intervencij, v katerih je sodeloval v industrijski coni – začetni požari v krom obratu in na silosu za prah – prav tako pa tudi pri reševanju ob poplavljanju reke Dravinje.

V društvu je bil izvoljen v nadzorni odbor in za člana častnega razsodišča. Bil je redni član tekmovalnih desetlin A in B ter sedaj veteranske desetine.

Za osebni prispevek k delovanju društva mu je društvo podelilo srebrno priznanje za prizadevno delo.

Gasilska zveza Slovenske Konjice mu je prav tako podelila priznanje I. st., GZS pa gasilsko odlikovanje I. st.

Branko Platovšek je prav tako nosilec plakete gasilskega veterana.

Branko Platovšek, 1950

Srečko Ljubič, 1959

Vsak gasilec ima za seboj zanimivo pot. Srečko se je v Konusu zaposlil 1984. leta kot strugar v Kotermu in proti koncu delovne dobi bil na delovnem mestu operativnega gasilca v programu požarnega varstva Industrijske cone Konus.

V članstvo IGD Konus je bil sprejet 1986.

V svoji gasilski prizadevnosti je 1991, kot zadnja generacija Srednje gasilske šole v Ljubljani, postal gasilski častnik.

Po tem času je opravil še specializacijo za strojnika in bil kot glavni društveni strojnik 20 let. To zadolžitev je opravljal na vseh vajah in tekmovanjih. Kmalu je tudi napredoval v gasilskega častnika II. st.

Društvo mu je zaupalo opravljanje podpoveljniške naloge in zadolžitev v letu 2001, prav tako pa tudi naloge desetarja operativne desetine društva.

Dobro se spomni požara na silosu praha v Konusu, ko je sodeloval v intervenciji nevarnega požara.

Srečko Ljubič je prejel mnoga priznanja, med njimi so najvišja: zlato priznanje za prizadevno delo, IPGD IC Konus, priznanje I. st., Gasilska zveza Slovenske Konjice, odlikovanje za posebne zasluge, GZS.

Srečko je tudi nosilec plakete gasilskega veterana.

Srečko Ljubič, 1959

2. poglavje

PONATIS KRONIKE NAŠIH PRVIH SEDEMDESET LET 1945–2015

Druga edicija orisa zgodovine društva pod naslovom Naših prvih sedemdeset let je bila predstavljena na letni skupščini društva 21. januarja 2015.

Letni skupščini je prisostvoval tudi župan Občine Slovenske Konjice Miran Gorinšek, ki je društvu izročil priznanje ob 70-letnici delovanja.

Pisni oris in slikovno gradivo, predstavljeno v društveni kroniki, so pripravili:

- idejna zasnova: Florjan Jančič, Karel Rečnik,
- besedilo: Florjan Jančič,
- izbor fotografij: Avguštin Hlastec, Branko Arbeiter.

Že od nekdaj velja zlato pravilo, da se pri ponatisih ničesar ne dodaja ali odvzema, temveč se bralca opozori na možnosti ponovitve slikovnega ali pisnega gradiva, predvsem kadar gre za sklop gradiva dveh ali več kronik, kot je primer v pričujoči jubilejni kroniki 80 let PGD IC Konus 1945–2025.

NAŠIH PRVIH SEDEMDESET LET

1945 - 2015

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO
IC KONUS
SLOVENSKE KONJICE

Faksimile brošure z naslovom *Naših prvih sedemdeset let 1945–2005 – Prostovoljno gasilsko društvo IC Konus Slovenske Konjice*, izdane ob 70-letnici društva; naslovnica. (vir: arhiv IGD Konus)

NAŠIH PRVIH SEDEMDESET LET 1945 - 2015

**JUBILEJ IZKAZUJE USPEŠNO IN HKRATI TUDI
TRNOVO RAZVOJNO POT, KI JE UTEMELJILA
SEDANJOST IN PRIHODNOST DRUŠTVA**

Faksimile brošure z naslovom *Naših prvih sedemdeset let 1945–2005 – Prostovoljno gasilsko društvo IC Konus Slovenske Konjice*, izdane ob 70-letnici društva (vir: arhiv IGD Konus)

NAŠIH PRVIH SEDEMDESET LET 1945 - 2015

**UVODNE MISLI
PRESEDNIKA DRUŠTVA OB JUBILEJU 70 LET
OBSTOJA IN DELOVANJA DRUŠTVA**

Današnje razmere, ko društvo opravlja javno gasilsko službo, so neprimerljive z obdobjem velikih naporov za obstoj in razvoj društva. Kot predsednik Industrijskega gasilskega društva KONUS od leta 1981, sem ob prelomnem letu 1992, razumel spremembe družbenih razmer in na novo urejanje pravnih razmer v lastninskih odnosih. Te spremembe so namreč postavile pod vprašaj obstanek društva, ki je bilo ustanovljeno v letu 1945.

Odločitev za obstoj društva je bila razumna, kot preventivna požarnovarnostna služba, saj je društvo delovalo v industrijskem kompleksu mesta Slovenske Konjice.

Nastajajoče spremembe ni bilo mogoče preskočiti čez noč. V več letnem trdem delu v borbi za obstoj, se je društvo v letu 1997 preoblikovalo iz statusa industrijskega društva v Prostovoljno gasilsko društvo industrijske cone Konus. Nov status je društvu omogočil vključitev v Gasilsko zvezo Slovenske Konjice in podpis pogodbe za opravljanje javne gasilske službe ter hkrati pravico do finančne pomoči iz javnih sredstev.

Danes se ob 70 letnici obstoja, ko praznujemo svoj jubilej, s ponosom oziramo na prehojeno pot, še toliko bolj pa smo zadovoljni, ker je društvo v strokovnem in tehničnem pogledu doseglo primerno raven usposobljenosti za operativno delovanje.

Veselimo se tudi uspeha, da ima društvo urejeno zgodovinsko pot v Kroniki društva, iz katere je mogoče prepoznati društveno razvojno moč, prostovoljno in humanitarno delo članov in članic ter nenazadnje tudi vso pismeno in slikovno gradivo društvene dediščine.

Tudi sedanja Jubilejna edicija o delu društva, je namenjena pregledu razvojne poti, s poudarkom na delo zadnjih deset let.

Predstavljen oris zgodovine je namenjen, da v javnosti obudimo spomin in zahvalo za požrtvovalnost, tovarištvo in podporo društvu,

Faksimile brošure z naslovom *Naših prvih sedemdeset let 1945-2005 - Prostovoljno gasilsko društvo IC Konus Slovenske Konjice*, izdane ob 70-letnici društva; naslovnica. (vir: arhiv IGD Konus)

NAŠIH PRVIH SEDEMDESET LET 1945 - 2015

ki zagotavljata sedanost in bodočo varno življenje v svojem požarnem okolišu.

Ob tokratni priložnosti se zahvaljujem tudi vsem izven društvenim dejavnikom za pomoč, posebej še občini Slovenske Konjice in Gasilski zvezi Slovenske Konjice.

Predsednik PGD - IC Konus
Savo Grilj, VGČ org II. st.

Faksimile brošure z naslovom *Naših prvih sedemdeset let 1945–2005 – Prostovoljno gasilsko društvo IC Konus Slovenske Konjice*, izdane ob 70-letnici društva (vir: arhiv IGD Konus)

NAŠIH PRVIH SEDEMDESET LET 1945 - 2015

**KORENINE DRUŠTVA SEGAJO V ČAS
II. SVETOVNE VOJNE**

Zgodovinsko lahko korenine društva opredelimo v čas industrijskega razvoja mesta Slovenske Konjice. Takratni lastnik Tovarne usnja Lavrič se je zavedal nevarnosti požarov v proizvodnih obratih, v katerih je bilo med II. svetovno vojno zaposlenih preko 200 delavcev. V tej skrbi je leta 1943 ustanovil gasilsko enoto, ki bi v tovarni skrbela za požarno varnost.

Zanimivost te enote je tudi, da je v njej bil takrat v tovarni zaposlen Rudi Gorenjak, ki je v letu 1945 ob ustanovitvi Industrijskega gasilskega društva Konus, postal prvi predsednik društva. Ob ustanovitvi društva je bil v tovarni prav tako zaposlen Franc Černec, gasilski častnik, ki je prevzel mesto poveljnika društva.

Predsedniki društva po časovnem zaporedju

Rudi Gorenjak

Franjo Ulčnik

Faksimile brošure z naslovom *Naših prvih sedemdeset let 1945-2005 - Prostovoljno gasilsko društvo IC Konus Slovenske Konjice*, izdane ob 70-letnici društva; naslovnica. (vir: arhiv IGD Konus)

NAŠIH PRVIH SEDEMDESET LET 1945 - 2015

Miro Pesko

Savo Grilj

Poveljniki društva po časovnem zaporedju

Franc Černec

Franc Jelenko

Faksimile brošure z naslovom *Naših prvih sedemdeset let 1945–2005 – Prostovoljno gasilsko društvo IC Konus Slovenske Konjice*, izdane ob 70-letnici društva (vir: arhiv IGD Konus)

NAŠIH PRVIH SEDEMDESET LET 1945 - 2015

Franc Krajnc

Janko Adamič

Branko Arbeiter

NAŠIH PRVIH SEDEMDESET LET 1945 - 2015

Društvo je kmalu dobilo tudi svoj prostor izven dvorišča tovarne in prevzelo gasilsko brizgalno in opremo, ki je ostala po vojni v tovarni. To je bil zelo skromnem začetek. Vendar čas hitrega tehnološkega razvoja podjetja Konus, zahteva od društva vse večje število članov, njihovo usposobljenost in vključevanje v požarno varnost, zlasti v preventivo, na vse bolj tehnološko zahtevnih delovnih mestih.

Dosedanja organizacija in novo članstvo, sta v novih razmerah v podjetju dala društvu polet. Članstvo postaja številčnejše. V društvo se vključujejo tudi ženske in vodilni kadri podjetja.

Prapor iz leta 1952

Prapor iz leta 1978

V letu 1952 društvo razvije prvi prapor in v letu 1978 drugi društveni prapor. Če za trenutek preskočimo čas, ko teče beseda o praporih, bo društvo v letu 2015 svečano razvilo že tretji društveni prapor, kot simbol pripadnosti in ponosa v javnih nastopih in na svojih svečanostih.

Skozi razvojni čas so za društveno življenje pomembna prelomna leta 1962, 1967 in 1977, ko se društvo opremlja z gasilsko tehniko ter osebnimi delovnim in zaščitnimi sredstvi.

Faksimile brošure z naslovom *Naših prvih sedemdeset let 1945–2005 – ProstoVOLjno gasilsko društvo IC Konus Slovenske Konjice*, izdane ob 70-letnici društva (vir: arhiv IGD Konus)

NAŠIH PRVIH SEDEMDESET LET 1945 - 2015

V LETU 1971 ZAČETEK GRADNJE GASILSKEGA DOMA

V to obdobje velikih aktivnosti spada tudi čas, ko se leta 1971 prične gradnja novega gasilskega doma v industrijskem kompleksu Konus.

Gasilski dom postaja zlata vez med gasilskimi rodovi. V njem se kalijo gasilsko tovarištvo, disciplina in red. Gasilci se vanj vračajo po intervencijah, največkrat pa se dobivajo na društvenih sestankih. Dom jim postaja društvena zakladnica zgodovine in ohranjanje dediščine. Dom torej postaja duša društva in bo upodobljen na spominski medalji na hrbtni strani.

Gasilski dom

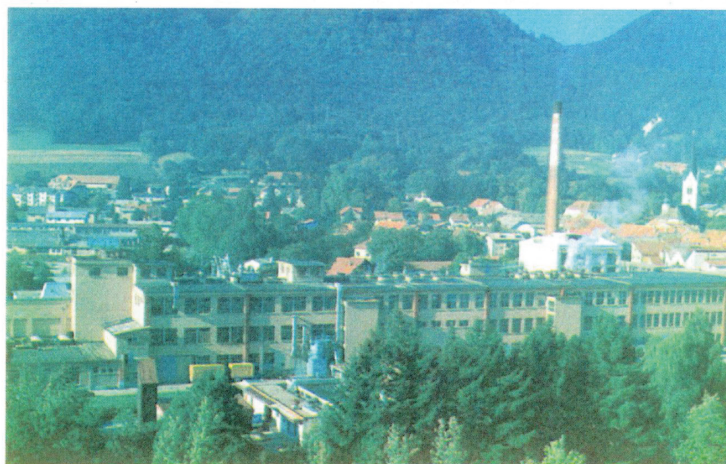
Faksimile brošure z naslovom *Naših prvih sedemdeset let 1945–2005 – Prostovoljno gasilsko društvo IC Konus Slovenske Konjice*, izdane ob 70-letnici društva; naslovnica. (vir: arhiv IGD Konus)

NAŠIH PRVIH SEDEMDESET LET 1945 - 2015

ŠTIRIDESET LET DELOVANJA DRUŠTVA

Prvi večji jubilej društvo proslavlja v letu 1985 ob 40 letnici obstoja in delovanja. Glede na to, da se je podjetje tehnološko preobrazilo iz usnjarske tovarne v kemični kombinat, se pred celotnim članstvom društva postavljajo nove naloge s področja požarnega varstva, še posebej na delovnih mestih, ki predstavljajo večjo nevarnost povzročitve začetnih požarov in drugih nesreč.

V takratnem času se društvo postavlja v sam vrh dobro delujočih društev v Občinski gasilski vezi Slovenske Konjice. Posebno mesto mu pripada na preventivnem področju v tehnoloških procesih kemičnega kombinata. Takrat namreč v industriji na območju mesta Slovenske Konjice, deluje še Industrijsko gasilsko društvo v Lesnem industrijskem obratu Slovenske Konjice, in obe štejeta za pomemben požarnovarnostni dejavnik v krajevni industriji.

Faksimile brošure z naslovom *Naših prvih sedemdeset let 1945-2005 – Prostovoljno gasilsko društvo IC Konus Slovenske Konjice*, izdane ob 70-letnici društva (vir: arhiv IGD Konus)

NAŠIH PRVIH SEDEMDESET LET 1945 - 2015

**1991 - 1997
NEGOTOVA PRIHODNOST Z USPEŠNIM
NADALJEVANJEM**

Leto 1991, čas nastanka samostojne republike Slovenije. Zakonodaja o preoblikovanju lastninskih odnosov je prinesla množično ukinjanje industrijskih gasilskih društev.

Prične se trnova pot in borba za obstoj društva, čeprav društvo v vsakdanjem življenju deluje naprej. Težave pridejo tudi, ko gasilski dom pristane v lastništvu države.

NA VALOVIH BURNIH DOGODKOV IN USPEHA

Že v letu 1995 je bilo društvo na trdnjših nogah in dostojno proslavilo 50. jubilej delovanja. Tudi tehnično opremljanje društva se je nadaljevalo. V letu 1998 društvo prejme vozilo TAM 80 GV - 1. Razmerje glede gasilskega doma, se uredi tako, da ga društvo časovno neomejeno uporablja.

Vendar je položaj društva še vedno negotov. Z izjemno trdno voljo in vztrajnostjo predsednika društva Sava Grilja, društvo v letu 1997 s podpisom pogodbe z Občino Slovenske Konjice in Gasilsko zvezo Slovenske Konjice pridobi status »Prostovoljno gasilsko društvo industrijske cone Konus«, ali skrajšano PGD - IC KONUS, SLOVENSKE KONJICE.

S pridobljenim statusom je društvo vključeno v GZ Slovenske Konjice ter po pogodbi opravlja javno gasilsko službo.

Za zavzeto in uspešno prostovoljno delo, zlasti glede »borbe« za preživetje in za nadaljevanje organiziranega požarnega varstva v industrijski coni Konus, so društvu in tudi posameznim zaslužnim članom bila podeljena priznanja in odlikovanja.

Faksimile brošure z naslovom *Naših prvih sedemdeset let 1945-2005 - Prostovoljno gasilsko društvo IC Konus Slovenske Konjice*, izdane ob 70-letnici društva; naslovnica. (vir: arhiv IGD Konus)

NAŠIH PRVIH SEDEMDESET LET 1945 - 2015

Tako je za uspešno delo društvu GZ Slovenije podelila odlikovanje Gasilska plamenica III. stopnje (2003) in Gasilsko odlikovanje II. stopnje (2006).

Praznovanje 60. jubileja je društvu dalo nov polet in nove pridobitve. Že v letu 2010 društvo nabavi vozilo Mercedes Sprinter GVV-1 in motorno brizgalno Rosenbauer Fox 3 ter nekaj osebne opreme. Tako opremljeno in strokovno usposobljeno društvo lahko sodeluje v vseh akcijah z drugimi gasilskimi društvi.

Gasilsko vozilo z motorno brizgalno

Gasilska tehnika in sodobna osebna oprema od članstva zahteva dodatna izobraževanja in posamezne specialnosti. Društvo je člane vključilo v izobraževalne programe ter doseglo zadovoljivo število strokovno usposobljenih članov za operativno delovanje.

Faksimile brošure z naslovom *Naših prvih sedemdeset let 1945–2005 – Prostovoljno gasilsko društvo IC Konus Slovenske Konjice*, izdane ob 70-letnici društva; naslovnica. (vir: arhiv IGD Konus)

NAŠIH PRVIH SEDEMDESET LET 1945 - 2015

GASILSKO ŠPORTNE AKTIVNOSTI

V raznovrstnih društvenih aktivnostih je v zgodovinskem obdobju, ki se predstavlja ob jubileju, bilo največ uspešnega napredovanja na gasilsko-športnem področju.

Prvi večji uspehi so bili doseženi v letu 1978 in 1982. V društveno zgodovino pa so se vpisali tekmovalni uspehi v letu 2012. Tekmovalne desetine so se v društvo vrnile kar s petimi pokali, kar je dokaz trdega dela in pripadnosti društvu.

Društvo krasijo tudi druge aktivnosti, s katerimi si zagotavlja finančna sredstva, predvsem pa aktivnosti, ki povečujejo operativno sposobnost in stalno rast članstva.

V raznovrstnih društvenih aktivnostih je v zgodovinskem obdobju, ki se predstavlja ob jubileju, bilo največ uspešnega napredovanja na gasilsko-športnem področju.

Tekmovanja pa se društvo ne udeležuje samo na državni ravni, temveč tudi na mednarodnih tekmovanjih in dosega visoka odličja in odlične rezultate, ter tako s ponosom zastopa GZ Slovenske Konjice.

Zmagovalci s pokali 2012

Faksimile brošure z naslovom *Naših prvih sedemdeset let 1945-2005 - Prostovoljno gasilsko društvo IC Konus Slovenske Konjice*, izdane ob 70-letnici društva; naslovnica. (vir: arhiv IGD Konus)

NAŠIH PRVIH SEDEMDESET LET 1945 - 2015

PREVENTIVNE IN OPERATIVNE DEJAVNOSTI

Izjemne napore vlaga članstvo v preventivne dejavnosti, saj v povprečju prihaja do požarov v industrijskem kompleksu minimalno tri do pet krat na leto.

Ker večina gasilcev izhaja iz podjetij v samem industrijskem kompleksu, je s tem preprečena možnost večjih katastrof.

Takšen pristop in organiziranost zagotavljata večjo premoženjsko varnost lastnikov in tudi delovnih mest zaposlenih.

Predvsem je potrebno ugotoviti, da naše društvo ni aktivno samo v industrijski coni, ampak v sklopu GZ Slovenske Konjice deluje tudi širše.

V tem okvirju je pomembno omeniti le nekaj večjih akcij oziroma sodelovanj članov pri nujenju pomoči in sicer;

1. Izven požarnega okoliša Gasilske zveze Slovenske Konjice

Pri naravni ujmi na Ptuju, pri gašenju požarov na Krasu ter pri poplavah v Celju. Nadalje večdnevna udeležba pri odstranjevanju posledic žleda v kraju in okolici Cerknice ter pri poplavah na območju Gasilske zveze Celje.

2. Na območju požarnega okoliša Gasilske zveze Slovenske Konjice

Več dnevna in številna udeležba pri reševanju premoženja in ljudi pri poplavah v Dravinjski dolini in še posebej pri naravni ujmi z točo v Slovenskih Konjicah. Člani društva so zagotavljali tudi prometno varnost ob različnih javnih prireditvah.

Vse te akcije zahtevajo ne samo strokovno usposobljenost in kondicijo, temveč tudi veliko odgovornost, solidarnost in srčnost naših članov.

NAŠIH PRVIH SEDEMDESET LET 1945 - 2015

V delovni skupini so tudi člani PGD - IC Konus

14

Faksimile brošure z naslovom *Naših prvih sedemdeset let 1945-2005 - Prostovoljno gasilsko društvo IC Konus Slovenske Konjice*, izdane ob 70-letnici društva; naslovnica. (vir: arhiv IGD Konus)

NAŠIH PRVIH SEDEMDESET LET 1945 - 2015

KRONIKA – ZGODOVINSKI ZAPIS

V jubilejnem zborniku »Gasilstvo na konjiškem 1873 – 2013« je izšla tudi društvena kronika PGD - IC KONUS. Celovit oris preteklosti, ki smo jo nasledili, je vir zgodovinskih podatkov in hkrati duša in podoba društva. Pot razvoja društva je dokaz, da se le s trdno voljo premagujejo težave in da prave odločitve prinašajo prihodnost.

Kot že omenjeno je bodočnost društva bila utemeljena v letu 1997 s preoblikovanjem statusa društva za opravljanje javne gasilske službe pod nazivom

»Prostovoljno gasilsko društvo industrijske cone Konus«.

Razvoj društva na področju strokovnosti in gasilske tehnike ter vključevanje društva v program požarne varnosti Gasilske zveze Slovenske Konjice, vsekakor opravičuje skupno odločitev, katera je bila sprejeta v letu 1997.

PROSTOVOLJNO
GASILSKO DRUŠTVO
INDUSTRIJSKE CONE KONUS
SLOVENSKE KONJICE

DRUŠTVENA KRONIKA
1945–2013

Prva stran društvene kronike

K podobi društva zajeti v DRUŠTVENI KRONIKI, spada tudi oris zgodovinske poti društva v predstavljeni ediciji 1945 - 2015, kot dodani pisni vir o delovanju društva.

Faksimile brošure z naslovom *Naših prvih sedemdeset let 1945–2005 – Prostovoljno gasilsko društvo IC Konus Slovenske Konjice*, izdane ob 70-letnici društva (vir: arhiv IGD Konus)

NAŠIH PRVIH SEDEMDESET LET 1945 - 2015

V SPOMIN IN V ZAHVALO POKOJNIM ČLANOM

V skupnem dogovoru med PGD - IC Konus in sosednjima PGD Tepanje in PGD Slovenske Konjice, je bilo v letu 2012 na konjiškem javnem pokopališču postavljeno »Gasilsko spominsko obeležje«. Obeležje je izraz spoštovanja za minulo prostovoljno delo pokojnih članov in članic ter skupno mesto spomina ob praznikih in pogrebih. Med društvi je podpisan tudi Protokol o skupnem ravnanju z obeležjem, ki zagotavlja javno spoštovanje namena postavitve obeležja.

Delegacija društva na spominskem obeležju

NAŠIH PRVIH SEDEMDESET LET 1945 - 2015

STATIČNI PREGLED DRUŠTVA V LETU 2015**ORGANI DRUŠTVA****UPRAVNI ODBOR**

1. Savo Grilj, predsednik
2. Avguštin Hlastec, namestnik predsednika
3. Branko Arbeiter, poveljnik
4. Ljudmila Oder, tajnica
5. Karl-Simon Oder, član
6. Anica Žnidarič, član
7. Stanislav Godec, član
8. Boris Zolar, član
9. Igor Sevšek, član

Sedijo z leve proti desni: Anica Žnidarič, Branko Arbeiter, Savo Grilj,
Ljudmila Oder

Stojijo z leve proti desni: Stanislav Godec, Igor Sevšek, Avguštin
Hlastec, Boris Zolar, Karl-Simon Oder

Faksimile brošure z naslovom *Naših prvih sedemdeset let 1945–2005 – Prostovoljno gasilsko društvo IC Konus Slovenske Konjice*, izdane ob 70-letnici društva (vir: arhiv IGD Konus)

NAŠIH PRVIH SEDEMDESET LET 1945 - 2015

NADZORNI ODBOR

1. Janko Adamič, predsednik
2. Slavko Sušak, član
3. Zvonka Krajnc, član

Člani nadzornega odbora od leve proti desni:
Slavko Sušak, Zvonka Krajnc, Janko Adamič

NAŠIH PRVIH SEDEMDESET LET 1945 - 2015

POVELJSTVO DRUŠTVA

1. Branko Arbeiter, poveljnik, GČ I. st.
2. Karl Rečnik, namestnik poveljnika, GČ
3. Jože Malec, gospodar-hišnik, NGČ II. st.
4. Anica Žnidarič, vodja oddelka-desetar, G II. st.
5. Srečko Ljubič, vodja oddelka, GČ II. st.
6. Avguštin Hlastec, član, VGČ I. st.

Člani poveljstva

Sedijo od leve proti desni: Branko Arbeiter, Anica Žnidarič, Karl Rečnik

Stojita od leve proti desni: Jože Malec, Avguštin Hlastec

NAŠIH PRVIH SEDEMDESET LET 1945 - 2015

DISCIPLINSKA KOMISIJA

1. Franc Krajnc, predsednik
2. Dušan Podrgajs, član
3. Bojana Jošt, član

Člani disciplinske komisije od leve proti desni:
Dušan Podrgajs, Bojana Jošt, Franc Krajnc

NAŠIH PRVIH SEDEMDESET LET 1945 - 2015

ŠTEVILO ČLANIC IN ČLANOV DRUŠTVA

1. Članice - 9
2. Člani - 38
3. Častni člani - 2

Člani organov društva - 2015

Gasilsko društvo je v svojem delovanju v znak zahvale in podpore pri razvoju v daljšem obdobju podelilo naslov častnega člana Konjičanoma Florjanu Jančiču in Juriju Pokornu.

Častni član Florjan Jančič

Častni član Jurij Pokorn

NAŠIH PRVIH SEDEMDESET LET 1945 - 2015

**JUBILEJNO LETO 2015
PRAZNOVANJE IN NOVE PRIDOBITVE**

Jubilejno leto 2015 se bo v znamenju društvenih svečanosti in novih pridobitev pričelo z slovesnim programom 70. letne skupščine društva, dne 21. februarja 2015.

Jubilejna skupščina (občni zbor) po potekala v Svečanem delu in v nadaljevanju s poročili o delu ob zaključku leta.

Na letni skupščini (občnem zboru), bo predstavljena JUBILEJNA EDICIJA, kot novejši oris delovanja društva, ki skupaj z DRUŠTVENO KRONIKO zaokrožuje zgodovinsko pot društva 1945 - 2015.

Na skupščini bo prav tako slovesno podeljena društvena SPOMINSKA - JUBILEJNA MEDALJA, kot znak zahvale za prostovoljno delo vsem članicam in članom ter častnim članom društva. Jubilejno medaljo bo društvo podelilo tudi drugim za sodelovanje in za zasluge za napredek društva.

NAŠIH PRVIH SEDEMDESET LET 1945 - 2015

**PRAZNIK » DAN GASILCA – DAN SOLIDARNOSTI
9. AVGUST« V OBČINI SLOVENSKE KONJICE**

V skupni organizaciji PGD - IC Konus in GZ Slovenske Konjice, bo prireditev praznika potekala v našem gasilskem društvu. Po usklajenem programu bo društvo svečano sprejelo in blagoslovilo nove pridobitve in sicer;

1. Gasilsko vozilo FORD GVM – 1
2. Razvilo in prevzelo že tretji društveni prapor

Slavnostni govornik bo po skupnem programu z Gasilsko zvezo Slovenske Konjice, tudi predsednik našega društva Savo Grilj, ki bo v imenu društva podelil društvena priznanja in društveno jubilejno medaljo, kot javno zahvalo za pomoč pri razvoju in pri požarno varnostni krepitvi društva.

Ob že drugi prireditvi gasilskega praznika v kratkem zaporedju v našem društvu, izražamo zadovoljstvo in hkrati to zaupanje jemljemo kot priznanje našemu delu in napredku.

Članstvo z gosti ob praznovanju 60 letnice društva

Faksimile brošure z naslovom *Naših prvih sedemdeset let 1945–2005 – Prostovoljno gasilsko društvo IC Konus Slovenske Konjice*, izdane ob 70-letnici društva (vir: arhiv IGD Konus)

NAŠIH PRVIH SEDEMDESET LET 1945 - 2015

ZAKLJUČNA DRUŠTVENA MISEL:

*PROSTOVOLJNOST JE VREDNOTA, KI KRASI ČLOVEKA,
ŠE POSEBEJ GASILCA. NAŠA POMOČ V NESREČI MNOGE
OSREČUJE, NAS PA PLEMENITI KOT SRČNEGA ČLOVEKA.*

*NAJ TUDI JUTRIŠNJI DAN, KOT DOSEDAJ,
TO VREDNOTO ŠE KREPI MED NAMI IN LJUDMI.*

NA POMOČ!

Izdajatelj PGD - IC KONUS Slovenske Konjice,

Zanj predsednik društva Savo Grilj

Besedilo Florjan Jančič,

Izbor fotografij: Avguštin Hlastec in Branko Arbeiter

Na naslovnici: Jubilejna spominska medalja

- idejna zasnova Florjan Jančič in Karl Rečnik

Fotografije Foto Nareks, arhiv društva

Naklada: 200 izvodov

Leto 2015

Faksimile brošure z naslovom *Naših prvih sedemdeset let 1945-2005 - Prostovoljno gasilsko društvo IC Konus Slovenske Konjice*, izdane ob 70-letnici društva; naslovnica. (vir: arhiv IGD Konus)

NAŠIH PRVIH SEDEMDESET LET

1945 - 2015

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO
IC KONUS
SLOVENSKE KONJICE

Faksimile brošure z naslovom *Naših prvih sedemdeset let 1945–2005 – Prostovoljno gasilsko društvo IC Konus Slovenske Konjice*, izdane ob 70-letnici društva; naslovnica. (vir: arhiv IGD Konus)

IV. DEL

ZAPISANO V ŠTEVILKAH
IN LISTINAH —
DRUŠTVENA STATISTIKA
IN LETOPISI SKOZI ČAS

1. poglavje

DRUŠTVENA STATISTIKA ZA
PRETEKLOST IN PRIHODNOST

Podatki krepijo prepričanje, da je gasilska enota PGD IC Konus trden člen v verigi požarne varnosti. Ob tem pa krona vsega ostaja človek – gasilec prostovoljec.

Nov razvojni čas društva nastopi po letu 2015 in se zao-
krožuje 2025. Pisno in podatkovno gradivo se vsebinsko po
poglavjih v zadnjih desetih letih dopolnjujeta in vključujeta
v celoto jubilejnega gradiva 1945–2025.

V obdobju 2015–2025 je v društvu prišlo do vidnega
napredka.

Posebej se je poskrbelo za nove mlajše članstvo, tako na
operativnem kot organizacijsko-kadrovskem področju. V
letu 2023 se je načrtno prenovil kadrovski sestav organov
društva.

Društvo je dobilo petega predsednika. Dotedanji pred-

sednik, četrti po vrsti, Savo Grilj je po 40 letih uspešnega
vodenja društva prejel naslov častni predsednik društva.

V jubilejnem letu PGD IC Konus po programu investicij
GZ Slovenske Konjice in Občine Slovenske Konjice prejme
novo gasilsko vozilo.

Z dobro organiziranim prostovoljnim delom v društvu
je v celoti obnovljen gasilski dom.

Podobo aktivnosti društva prav tako vsebinsko dopol-
njujejo zbrani podatki:

V letu 2025 je v PGD IC Konus včlanjenih 66 članov, od
tega je 20 članic in 46 članov. V društvo ni vključen mladins-
ki pomladek.

ORGANI PGD IC KONUS 2023–2028

Upravni odboriz leve: Avguštin Hlastec – namestnik predsednika, Anica Žnidarič – članica, Anita Hrovat – blagajničarka, Marko Grilj – predsednik, Savo Grilj – častni predsednik, Tomaž Brumec – poveljnik, Jasna Ružički – tajnica, Karolina Ošina – članica, Jože Malec – član

Nadzorni odbor iz leve: Janko Adamič – predsednik, Mira Furman – članica, Maks Iršič – član

Poveljstvo z leve: Gašper Žnidarič – namestnik poveljnika, Avguštin Hlastec – član, Branko Arbeiter – častni poveljnik, Tomaž Brumec – poveljnik, Sandi Javornik – vodja skupine

Izobraževanje članstva in krepitev gasilskih veščin je osnovno bogastvo gasilskega društva:

Naziv specialnosti	Št. udeležencev
Tečaj za gasilca pripravnika	17
Tečaj za operativnega gasilca	14
Tečaj za višjega gasilca	5
Tečaj za gasilskega častnika	2
Osnovni tečaj za gasilca	31
Nadaljevalni tečaj za gasilca	28
Tečaj za vodjo skupine	7
Tečaj za vodjo enote	3
Tečaj za vodjo enot	4
Tečaj za člane višjih poveljstev	1
SKUPAJ	112

Dopolnilno izobraževanje in usposabljanje po organiziranih programih sta temeljni nalogi gašenja in reševanja strokovno usposobljenega gasilca operativca v gasilski enoti. Vodstvo PIGD IC na tem področju aktivno deluje, kar izkazujejo društveni podatki:

Aktivne vrste članov po dopolnilnih usposabljanjih

Naziv specialnosti	Št. udeležencev
Tečaj za usposabljanje gasilcev za gašenje notranjih požarov, modul A	4
Tečaj za usposabljanje gasilcev za gašenje notranjih požarov, modul B	1
Tečaj za usposabljanje gasilcev za delo z motorno žago	13
Tečaj za vodje intervencij	1
Tečaj za strojnika	11
Tečaj za nosilca izolirnega dihalnega aparata	11
Obnovitveni tečaj za nosilca izolirnega dihalnega aparata	1
Praktične vaje za IDA	1
Tečaj za reševalca ob nesrečah z nevarnimi snovmi	4
Tečaj za sodnika gasilskih in gasilsko-športnih disciplin	3
Tečaj za predavatelja	1
Usposabljanje za informatiko	5
Tečaj za mentorja mladine	1
Usposabljanje za delo s helikopterjem	2
Tečaj za usposabljanje gasilcev za gašenje požarov v naravi	2
Usposabljanje gasilcev za posredovanje v dvocevnih predorih	1
Tečaj za uporabnika radijskih postaj	7
Tečaj za tehničnega reševalca	3
SKUPAJ	72

ODLIKOVANJA IN PRIZNANJA, PODELJENA DRUŠTVU 2006–2015

Usmeritvam programskih nalog in izvrševanju v operativnem delovanju društva so sledila tudi javna priznanja ter odlikovanja.

PGD IC KONUS	gasilsko odlikovanje II. st.	19. 1. 2006
PGD IC KONUS	gasilsko odlikovanje I. st.	21. 1. 2025
PGD IC KONUS	srebrna plaketa GZ Sl. Konjice	9. 8. 2010
PGD IC KONUS	zlata plaketa GZ Sl. Konjice	21. 2. 2015

Častni naslovi

- Jurij Pokorn – častni član
- Florjan Jančič – častni član
- Franc Kranjc – častni poveljnik
- Branko Arbeiter – častni poveljnik
- Savo Grilj – častni predsednik

Čini aktivnih vrst članov

Stopnje činov	Ostali aktivni člani			Veterani		
	M	Ž	Skupaj	M	Ž	Skupaj
Gasilec pripravnik	1	2	3			
Gasilec	3	4	7			
Gasilec I. stopnje	6	1	7			
Gasilec II. stopnje	6	6	12	6	4	10
Višji gasilec	5		5			
Višji gasilec I. stopnje	1		1			
Višji gasilec II. stopnje	2		2			
Nižji gasilski častnik II. stopnje	2		2	2		2
Gasilski častnik	1		1			
Gasilski častnik I. stopnje	1		1			
Gasilski častnik II. stopnje	3		3	1		1
Višji gasilski častnik organizacijske smeri II. stopnje				1		1
Višji gasilski častnik II. stopnje	1		1			
SKUPAJ	32	13	45	10	4	14

Aktivne vrste članov po dopolnilnih usposabljanjih

	ČLANI	ČLANICE	SKUPAJ
Tečaj za usposabljanje gasilcev za gašenje notranjih požarov, modul A	4		4
Tečaj za usposabljanje gasilcev za gašenje notranjih požarov, modul B	1		1
Tečaj za usposabljanje gasilcev za delo z motorno žago	13		13
Tečaj za vodje intervencij	1		1
Tečaj za strojnika	11		11
Tečaj za nosilca izolirnega dihalnega aparata	11		11
Obnovitveni tečaj za nosilca izolirnega dihalnega aparata	1		1
Praktične vaje za IDA	1		1
Tečaj za reševalca ob nesrečah z nevarnimi snovmi	4		4
Tečaj za sodnika gasilskih in gasilsko-športnih disciplin	3		3
Tečaj za predavatelja	1		1
Usposabljanje za informatiko	2	3	5
Tečaj za mentorja mladine	1		1
Usposabljanje za delo s helikopterjem	2		2
Tečaj za usposabljanje gasilcev za gašenje požarov v naravi	2		2
Usposabljanje gasilcev za posredovanje v dvocevnih predorih	1		1
Tečaj za uporabnika radijskih postaj	7		7
Tečaj za tehničnega reševalca	3		3
SKUPAJ	69	3	72

DRUŠTVENE PLAKETE IN PRIZNANJA

Upravni odbor društva je do leta 2024 za marljivo prostovoljno in prizadevno delo pri izvrševanju nalog društva ter za njihov osebni prispevek za napredek društva podelil članom in članicam 160 društvenih plaket in priznanj.

Podeljene društvene plakete za prostovoljno delo:

- 49 bronastih plaket
- 34 srebrnih plaket
- 19 zlatih plaket

Podeljena društvena priznanja za prizadevno delo:

- 29 bronastih priznanj
- 20 srebrnih priznanj
- 9 zlatih priznanj

Gasilsko-športne aktivnosti

Podeljena društvena priznanja za tekmovalne dosežke iz gasilsko-športnih disciplin je prejelo 18 članov društva.

Društvo se z desetinami udeležuje meddruštvenih, občinskih, regijskih in državnih ter obmejnih (Slovenija/Avstrija) tekmovalnih prireditev.

Članice B- in člani B-desetine so med drugim osvojili izjemna mesta, in sicer članice na pokalnem tekmovanju 2. mesto, člani in starejši gasilci pa so se uvrstili na državno tekmovanje v Kopru in Celju. Tudi z zamejskega tekmovanja se je desetina vrnila s pokali.

Pregled tekmovalnih rezultatov

2015–2024

- 2015 GZ:
 - 1. mesto, člani b
 - 2. mesto, starejši gasilci
- 2016 državno tekmovanje v Kopru:
 - 57. mesto, starejši gasilci
- 2017 GZ:
 - 1. mesto, starejši gasilci
 - 2. mesto, članice
 - 3. mesto člani
- 2018 memorial franca hlasteca:
 - 3. mesto
- 2019 pokalno tekmovanje GZS:
 - 2. mesto, članice
- 2019 regijsko tekmovanje
 - 2. mesto, starejši gasilci
 - 2. mesto, člani a
- 2020–2021 ni bilo tekmovanj
- 2022 GZ:
 - 3. mesto, člani
 - 2. mesto, starejši gasilci
 - 6. mesto, regijsko: starejši gasilci
- 2023 GZ:
 - 3. mesto, starejši gasilci
- 2024 GZ:
 - 6. mesto, člani
 - 1. mesto, starejši gasilci
 - 11. mesto regijsko: starejši gasilci

• druga gasilska odlikovanja, plamenice:

- plamenico III. st. – 10 članov
- plamenico II. st. – 6 članov
- plamenico I. st. – 7 članov

• gasilska odlikovanja:

- odlikovanje III. st. – 7 članov
- odlikovanje II. st. – 3 člani
- odlikovanje I. st. – 4 člani

Priznanja poveljstva Civilne zaščite Slovenije

Poveljstvo CZ Slovenije je za sodelovanje v silah CZ podelilo:

- 1 srebrni znak Civilne zaščite,
- 3 bronaste znake Civilne zaščite.

Tradicija letnih srečanj članstva z družinskimi partnerji

Tradicionalne osnove družabnosti v društvu, ki krepijo medsebojne odnose in pri tem vključujejo v družabno življenje društva tudi partnerje članstva, so vsekakor društvene strokovne ekskurzije ali izleti, na katerih se spoznavamo z drugimi gasilskimi tovariši in slovenskimi znamenitostmi. V družbi z družinskimi člani izkazujemo zahvalo za našo odsotnost pri prostovoljnem društvenem delu ter na intervencijah.

Drugi temelj tradicionalnih vsakoletnih srečanj članstva z družinskimi člani ter tudi drugimi simpatizerji društva je kosteranjev piknik.

Priznanja GZ Slovenske Konjice članom društva

Članicam in članom društva je GZ Slovenske Konjice v preteklem obdobju podelila 26 najvišjih priznanj:

- 24 članov III. st.
- 15 članov II. st.
- 18 članov I. st.

Priznanja GZS članom društva

Aktivnim članicam in članom društva je GZS v zadnjem obdobju podelila več gasilskih odlikovanj:

- priznanje za posebne zasluge: 8 članov

Družabne in športne igre za krepitev kondicije članstva

Zgodovina športnih aktivnosti gasilstva sega daleč v preteklost. Raznolikost iger so prinesli družbene spremembe in krajevni običaji. Danes so v ospredju predvsem športna srečanja starejših gasilcev in gasilcev veteranov. Sicer pa ima društvo bogato preteklost na športnih aktivnostih, kot so nogomet, strelstvo, šah ...

Vsebinsko so športna srečanja skrb za starejše gasilce in medgeneracijsko povezovanje. Čeprav po vsebini opisana oblika ni ravno društvena družabnost, sodeluje članstvo, da bi zagotovilo denarne prihodke društvu,

pri čiščenju prometnih površin industrijske cone in vrši požarne straže podjetjem na tem območju.

Posebnost v društvu je tudi zbiranje članov in veteranov vsak torek v mesecu v gasilskem domu. Namenjeno je urejanju doma, opreme predvsem pa tovariškemu druženju.

V društvu so urejene tudi žalne slovesnosti za premrle članice in člane.

DRUŠTVENA GASILSKA TEHNIKA V UPORABI MED LETOMA 1976 IN 2025

VOZILA:

- RENAULT TRAFIC (nabava 1983)
- TAM 85 (nabava 1998)
- MERCEDES SPRINTER GVV - 1 (nabava 2010)
- FORD GVM - 1 (nabava 2015)

MOTORNE BRIZGALNE:

- ROSENBAUER, 8/8 (nabava 1976)
- MAGIRUS, 8/8 (nabava 2006)
- ZIEGLER FOX 3 (nabava 2010)
- ROSENBAUER BEAVER, 8/8 (nabava 2022)

Poleg društvene gasilske tehnike sta pomembni tudi osebna in druga gasilska oprema. Društvo ima v letu 2025 zadovoljivo opremo po merilih o opremljanju in razvrščanju gasilskih enot.

Gasilsko vozilo s peno in vodo je nabavljeno za večjo operativnost društva pri opravljanju javne gasilske službe, in sicer po investicijskem programu Občine Slovenske Konjice in Gasilske zveze Slovenske Konjice, kar je v skladu s sprejeto Strategijo razvoja požarnega varstva v Občini Slovenske Konjice do leta 2026.

Po finančnem načrtu je plačilo razdeljeno na prispevek občine, društva in donatorjev. Vozilo bo društvo prevzelo v operativno uporabo 9. avgusta 2025, na praznični Dan gasilca - dan solidarnosti.

IZOBRAŽEVANJE NA PODROČJU PREVENTIVNIH UKREPOV

Obdobje sedanosti vključuje društvo med usposobljeno gasilsko operativo, ki zagotavlja varnost v svojem požarnem okolišju in sodelovanje v operativnih potrebah Gasilske zveze Slovenske Konjice, Slovenskih Konjic in tudi širše. PGD IC Konus opravlja javno gasilsko službo, zato je delovanje na področju preventivnih ukrepov tudi

Novo vozilo IVECO GVSV, nabava 2025

ena izmed prvih nalog.

Kratek pogovor s predsednikom PGD IC Konus Markom Griljem

Tovariš predsednik, znana je aktivnost društva na preventivi. Od kot takšna vzpodbuda?

V preteklih sedmih letih smo se v društvu veliko bolj ukvarjali s preventivo kot prej. Uvedli smo usposabljanja za gašenje z gasilnikom za vse zaposlene v Industrijski coni Konus. Posebej za to smo v letu 2018 kupili trenažer Leader GF 42, ki nam omogoča, da pod kontroliranimi okoliščinami zanetimo ogenj, ki ga tečajnik pogasi sam. Pri tem sam aktivira aparat in ogenj pogasi. Zadeva je bila zelo uspešna in zelo dobro sprejeta med podjetji in tečajniki. Najprej tečajnikom razložimo razliko med obema gasilnikoma (na prah in CO₂), demonstriramo gašenje, potem vsak sam pogasi plamen na trenažerju. To izobraževanje so nam v Konus Konexu, Isokonu in ostalih podjetjih zapisali v interne dokumente o požarni varnosti, tako da jih od sedaj naprej dela vsak zaposleni.

Zelo dobrodošla je ideja društva, da tudi v mestu Slovenske Konjice javnim ustanovam ponudite preventivno izobraževanje zaposlenih.

Ko smo izobrazili vse zaposlene v industrijski coni (nekateri tudi ponovno po 4 letih), smo v letu 2023 pričeli z izobraževanjem zaposlenih v ostalih javnih ustanovah. Do konca leta 2024 smo usposobili zaposlene v Zdravstvenem domu Slovenske Konjice, na upravni enoti in občini Slovenske Konjice, šoli Loče, šoli Pod goro, Lambrechtovem domu ... V planu imamo izobraziti vse zaposlene v šolah in vrtcih v Občini Slovenske Konjice. Če nam bodo to dopuščali čas in sredstva, bomo vključili tudi šole v sosednji občini. Do konca leta smo izobrazili preko 1000 ljudi. Za vse tečajnike je izobraževanje brezplačno.

Zanimiv je vaš praktični pristop, kako izvajati evakuacije kolektivov ...

Naslednja oblika preventive je pregled podjetij, kjer operativni člani PGD IC Konus pregledujemo podjetja v naši industrijski coni. Namen je, da se spoznamo s prostorom in tudi da damo podjetjem nasvete glede boljše požarne ureditve. Na koncu pregledov pošljemo zapisnik. Ugotovili smo, da podjetja stvari glede požarne varnosti urejajo v skladu z zapisnikom in našimi predlogi.

V večjih podjetjih na letni ravni izvajamo vaje z različnimi scenariji, skupaj z evakuacijo. Tudi tu razložimo pomen vsem zaposlenim glede pravilne evakuacije in sodelovanja z gasilci med samo intervencijo.

Seveda je največji poudarek še vedno na intervencijah, ampak se že preveša v smer preventive, ki stane veliko manj, učinek pa je največji od vseh gasilskih aktivnosti.

Gasilska enota društva sodeluje tudi v raznih intervencijah ...

Zaradi podnebnih sprememb in naravnih ujm smo pričeli aktivno pomagati ostalim društvom v občini, predvsem pri poplavih in toči. Aktivno sodelujemo na intervencijah v merilu cele Slovenije, povsod, kjer smo pozvani s strani gasilske zveze. Odpravljali smo posledice toče v Beli krajini 2018, bili na požaru na Krasu 2022, povodnji v Savinjski dolini 2023.

Leta 2022 smo sodelovali tudi na Gasilski olimpijadi v Celju, kjer smo skrbeli za nastanitev sodnikov skupaj z Gasilsko zvezo Slovenske Konjice.

Preventivne aktivnosti društva se tudi v prihodnje nadaljujejo, vendar zato so potrebni izobraženi člani.

Prav pri dobivanju novega članstva je naša stalna naloga, in lahko rečem, da smo uspešni. Tudi to nam omogoča, da je naslednja oblika preventive pregled podjetij, kjer operativni člani PGD IC Konus pregledujemo podjetja v

Gasilska tehnika v operativni rabi, 2025

naši industrijski coni.

MLAJŠE ČLANSTVO V PGD IC KONUS, USTVARJALCI SEDANJOSTI IN PRIHODNOSTI

»Prostovoljnost je vrednota, ki osrečuje dvakrat, tistega, ki se razdaja, in drugega, ki mu je namenjena.«
(Ljudska modrost)

Prostovoljstvo je družbena brezplačna in častna aktivnost posameznika v humanitarne namene. V PGD IC Konus združuje svojo prostovoljnost 66 članov. Med njimi so se v jubilejnem letu 2025 odzvali na razgovor: članica Karolina Ošina in člana Gašper Žnidarič ter Aleksander Javornik.

Karolina Ošina, 1988

Nekateri novi člani imajo pri vstopu med gasilske vrste že kar nekaj znanj, ki so jih pridobili v okolju, kjer živijo. Tudi Karolina je o gasilstvu že veliko vedela, preden je leta 2015 postala članica PGD IC Konus. V podjetju Konus Konex je od leta 2006 zaposlena kot konfekcionarka.

Karolina Ošina

Kot članica se je strokovno izobraževala in pridobila naziv gasilec II. st. Opravila je tudi tečaje iz informatike in AED.

V društvu vodi komisijo za članice. Svojo aktivnost izkazuje na tekmovanjih in drugih društvenih dejavnostih.

Gasilka Karolina Ošina je za svoj osebni prostovoljni prispevek prejela od društva bronasto priznanje za prizadevno delo. GZ Slovenske Konjice pa ji je podelila priznanje III. st.

Gasilka Karolina v svoji gasilski srčnosti večkrat pomaga gasilcem na Zbelovem.

Aleksander Javornik, 1988

Aleksander je v gasilske vrste vstopil iz osebnih razlogov. V letu 2016 je postal član PGD IC Konus.

V Konus Konexu se je že v letu 2007 zaposlil in je sedaj upravljalec linije.

Aleksander Javornik

V svojem strokovnem gasilskem izobraževanju si je pridobil naziv višji gasilec. Izobraževanje je nadaljeval v pridobivanju gasilskih specialnosti, ki jih vsak operativec nujno potrebuje pri intervencijah.

Opravil je vrsto tečajev za gasilske specialnosti:

- tečaj za delo dihalnimi aparati,
- tečaj za usposabljanje v notranjih požarih,
- tečaj za usposabljanje gasilcev za gašenje požarov v naravnem okolju,
- tečaj za nevarne snovi,
- tečaj za delo z motorno žago.

Gasilec Aleksander Javornik je kot član društva za prostovoljstvo in izobraževanje od društva prejel srebrno priznanje za prizadevno delo. GZ Slovenske Konjice pa mu je podelila priznanje III. st.

Gašper Žnidarič, 1988

Vedno je bilo vznemirljivo biti del nečesa, kar gasilske vrste so. Tudi Gašper se je leta 2015 vključil med članstvo PGD IC Konus. V tem podjetju je od 2007 zaposlen kot upravljalec linije. Gašper Žnidarič se je kot operativni gasilec ves čas izobraževal ter dobil naziv višji gasilec.

Gašper Žnidarič

Opravil je vrsto tečajev za gasilske specialnosti:

- tečaj za delo z dihalnimi aparati,
- tečaj za usposabljanje v notranjih požarih,
- tečaj za usposabljanje gasilcev za gašenje požarov v naravnem okolju,
- tečaj za nevarne snovi,
- tečaj za delo z motorno žago.

Kot operativec je sodeloval pri večjem požaru v IC Konus na objektu mizarske delavnice. Društvo mu je zaupalo naloge namestnika poveljnika društva ter ga nagradilo s srebrnim priznanjem, GZ Slovenske Konjice pa s priznanjem II. st.

2. poglavje

LETOPISI – DRUŠTVENE LISTINE

Pisno dokumentirani dogodki imajo posebno vrednost za zgodovino društva. Živimo v globalnem svetu, v katerem imajo zapisi o lastni preteklosti posebno vrednost. Pregovor pravi, da karkoli počneš, delaj to s premislekom. Bistvo premisleka je, kako ohraniti društveno snovno in nesnovno gasilsko dediščino novim rodovom, kako krepiti medgeneracijsko solidarnost, spoštovanje in zavest prostovoljstva.

Pričujoče obdobje bogatijo zapisi, poročila in druge pisne priloge o dogodkih in delovanju društva. Obdobje sedanjosti vključuje društvo med usposobljeno gasilsko operativno, ki zagotavlja varnost v svojem požarnem okolišju in sodelovanje v širših operativnih potrebah Gasilske zveze Slovenske Konjice.

ŠTIRIDESET LET DELOVANJA DRUŠTVA 1945–1985

Prvi pomembnejši jubilej IDPG Konus je bil obeležen v letu 1985, ob 40-letnici društva. Na svečani seji je predsednik Savo Grilj prebral obširni govor o položaju društva v OGZ Slovenske Konjice in delovni organizaciji Konus, prav tako je opredelil naloge društva in članstva za prihodnost.

Tovarišice in tovariši gasilci !

V prijetno dolžnost mi je, da ob pomembnem in redkem jubileju, ki ga praznuje industrijsko gasilsko društvo KONUS spregovorim nekaj besed.

Prve korenine gasilstva v naši občini segajo daleč nazaj. Ko se je pisalo leto 1873 so takratni mestni "vel možje" sklenili, da zaradi večkratnih požarnih katastrof, ki so prizadele Konjice, ustanovijo gasilsko društvo. Seveda pa začetki našega razvoja ne segajo tako daleč v preteklost. Kljub temu pa najdemo zametke gasilskega dela nekaterih naših članov že v predvojnih letih, ko je bila takratna "leder fabrika" še last lavriča. Seveda takrat še ni bilo društva, ampak so bili to začetni, še precej nerodni gasilski koraki, ki pa so se počasi, a vztrajno razvijali.

Dokončen poraz okupatorja in njihovih pomagačev na pomeni pravi razcvet gasilstva v naši delovni organizaciji, saj je že v prvih dneh svobode leta 1945 bilo uradno ustanovljeno industrijsko gasilsko društvo KONUS. Marsikdo med nami se še spominja teh dni. Težke posledice vojne so zahtevale najprej temeljito obnovo domovine. Pomanjkanje tehničnih sredstev in opreme je bilo obširno in pereče ter takratnega stanja nikakor ne moremo primerjati z današnjim, ko imamo na razpolago vse najnujnejše stvari.

Kljub temu pa nihče izmed vas ni obupa in ponosni smo, da so ti veterani ostali zvesti gasilstvu in so še danes med nami.

Pri članih gasilskega društva ne gre prezreti resnice, da aktivno delo v gasilstvu predstavlja veliko breme, zahteva od vsakega gasilca veliko požrtvovalnosti, humanega čuta in dostikrat veliko osebnih naporov ob reševanju tistega, kar smo skupaj ustvarili. Vendar je veliko tega poplačanega ob spoznanju, da so naši posegi preprečili ali vsaj zmanjšali ogromne materialne škode, ki bi jo lahko povzročili ognjeni zublji, ter da družba ceni naša prizadevanja. Prav zaradi te vloge, ki jo imajo vse gasilske organizacije, predstavljamo, skupaj s protipožarnimi enotami civilne zaščite, pomemben člen v verigi sistema splošne ljudske obrambe in družbene samozščite. To so tako ogromne vrednosti, da jih težko vrednotimo, zlasti še, če upoštevamo in primerjamo vse aktivnosti in posege članov našega, kot tudi ostalih društev, v celotnem obdobju obstoja.

In kaj pomeni oziroma kakšno vlogo ima naše gasilsko društvo v okviru DO KONUS? O tem vprašanju bi lahko razpredali misli in nizali dejstva skoraj v nedogled. Omenim pa naj le nekaj stvari:

Delavci Konus-a vemo, da je naša tovarna uspešno izvedla prestrukturiranje proizvodnje, da smo prenehali proizvajati usnje ter, da danes stopamo po poteh kemijsko predelovalne industrije. Ta proizvodnja pa ima, poleg neštete številne prednosti, tudi precej požarno nevarnih pasti. In ravno na teh mestih so nenehno prisotni požarnovarnostno izurjeni delavci, člani našega, pa tudi ostalih društev, katerih znanje, spretnost in iznajdljivost sta že mnogokrat

pregnala rdečega petlina brez večjih posledic. Hkrati pa ti delavci prenašajo svoja znanja tudi na tiste tovarišice in tovariše, ki še niso člani našega društva.

Povdariti moram, da je razumevanje in pomen ter delo društva skozi celotno obdobje delovanja izredno, da so zelo redki delavci, tako v proizvodnji, kot za pisalno mizo, ki še niso dojeli pomena požarnega varstva in s tem našega gasilskega društva. Ob današnji slovesnosti moram ^{Vzedežati} ~~z vedno večjo uspešnostjo~~, da se v našem društvu ne srečujemo s problemi finančne narave ter, da imamo v našem gasilskem domu toliko materialnih sredstev, da bi lahko ugnali srednje velik požar. Naj pa takoj povem tudi naš osnovni moto pri nadaljni nadgradnji sistema požarnega varstva v naši tovarni ... Ocenili smo in se dogovorili, da je veliko bolje preprečevati požare, kot pa gasiti in kasneje odstranjevati posledice ognjenih ujm. Tako visoko zastavljene cilje skušamo doseči z realizacijo dveh osnovnih nalog:

prvič: doseči pri vseh naših delavcih tako visoko požarnovarnostno kulturo, da bi iz vzrokov za nastanek požara izključili tako imenovani "človeški faktor";

drugič: z uvažanjem avtomatskih stabilnih gasilnih naprav na tistih delovnih mestih, ki predstavljajo največjo požarno nevarnost, ~~kar~~ je klasična oblika gašenja nemogoča.

Pa naj si bo o tem dovolj. Naj še spregovorim nekaj besed o povsem društvenih stvareh. Če se najprej dotaknem naše številčnosti lahko ugotovimo, da nas je, v primerjavi s prvimi leti po ustanovitvi kar precej, saj takratno število med 15 in 25 članov skoraj trikratno presegamo. A vseeno ne moremo biti zadovoljni in nujno je, da še nadalje krepimo naše vrste z novimi močmi, predvsem takšnimi, ki bodo aktivni v tekmovalnih desetinah.

In če se, nenazadnje, ustavimo nekoliko še pri doseženih rezultatih, bi le-te lahko strnili s kratko oceno. Obdobje takoj po ustanovitvi tekmovalno ni bilo preveč bleščeče. Prvi zabeleženi boljši rezultati spadajo v obdobje med leti 1969 do 1975, ko so se naši tekmovalci večkrat vračali s pesmijo na ustitih in pokalom v rokah. S svojimi rezultati pa se še danes radi postavijo pred gasilskimi in delovnimi tovariši.

Pa tudi današnja generacija tekmovalcev velja pohvaliti, tako tistih v povsem gasilskih disciplinah, kot tistih, ki nas zastopajo v šahu, nogometu ipd.

Ravno zaradi teh stvari in že prej omenjene požrtvovalnosti ima naše društvo veliko podporo in zaupanje, tako pri samoupravnih organih, kot tudi pri vodstvu delovne organizacije.

Zato je prav, tovarišice in tovariši, da na koncu pozdravim tudi dejstvo, da so našo današnjo slovesnost omogočili vsi naši delavci. V njihovem imenu se vsem, ki ste se danes udeležili naše skromne slovesnosti, iskreno zahvaljujem. Vsem slavljencem, članom industrijskega društva KONUS, pa iskreno čestitam z željo, da tudi v bodoče tako vestno izpolnjujemo svoje naloge, da si še naprej prizadevamo izpopolniti našo strokovnost, katero moramo prenašati na ostale sodelavce, s čimer bomo zagotovili možnost nadaljnjega razvoja naše delovne organizacije ter socialno varnost zaposlenim.

Hvala !

Faksimile iz arhiva društva

OBDOBJE ŠAHOVSKIH TURNIRJEV V OBČINSKI GASILSKI ZVEZI SLOVENSKE KONJICE V ORGANIZACIJI PGD IC KONUS

1976–1986

Lepo nedeljsko jutro je pozdravilo prve gasilce, ki so se začeli počasi zbirati pred kulturnim domom v Ločah. Maloštevni mimoidoči so zvedavo opazovali lepe rdeče avtomobile in se spraševali, čemu neki se zbirajo prav danes.

Mnogim, lahko bi rekli skoraj vsem, je poznano, da so ravno gasilci med nami najbolj aktivni ter da se poleg požarne preventive in požrtvovalnega dela ob nesrečah, ko rdeči petelin uniči streho nad glavo našim sosedam, ukvarjajo tudi z različnimi oblikami družabnega življenja.

Prav gotovo pa je malo kdo pomislil, da se bo tega lepega dne odvijalo eno najbolj-zanimivih tekmovanj med gasilci:

šahovski turnir za prehodni pokal.

Prav tovrstno tekmovanje je bilo organizirano že 1976. leta, ko so člani IGD KONUS organizirali prvi turnir, ki je postal izredno zanimiv že tri leta kasneje. Ob takratni morebitni zmagi prostovoljnega gasilskega društva Slov. Konjice bi se namreč pokal za trajno preselil v njihove vitrine. To radost pa so jim preprečili šahisti IGD Konus. Tako se je dokončna odločitev o tem, kdo bo osvojil pokal v-trajno last, preložila še vsaj za dve leti, saj prvega pogoja: trikrat zapored osvojiti pokal, najresnejša tekmeča nista mogla izpolniti.

Še bolj dramatičen pa je bil turnir leta 1983. Vsi nestrpni in: ti so pričakovali dokončno odločitev, tako člani PGD Slov. Konjice, kot tudi gasilci Konusa. Ena teh dveh ekip bi ob prvi morebitni osvojitvi turnirja zmagala že petič in prehodni pokal bi postal trajna last zmagovalca. In kaj se je zgodilo takrat?

Nepričakovano, vendar popolnoma zaslužno so zmagali šahisti iz Loč, ki so osvojili pokal tudi naslednje leto.

S tem se je draž tekmovanja še povečala, saj sta dobila PGD Slov. Konjice in IGD Konus še tretjega tekmeča za dokončno osvojitve pokala.

Dne 24. 4. 1986, torej 10 let po prvi organizaciji turnirja, pa se je sreča, ob polni meri šahovskega znanja seveda, nasmehnila tekmovalcem IGD KONUS, ki so tako za trajno preselili pokal v svoje prostore.

Ob takšnem izidu tekmovanja seveda ni težko razumeti, zakaj so bili ravno Konusovi gasilci najboljše razpoloženi in zgovorni ob okusnem prigrizku, ki so ga pripra-

vili gostoljubni domačini.

V nadaljnjem razgovoru pa so se vsi zedinili, da se vidijo in pomerijo šahovsko znanje tudi prihodnje leto, ko bodo na vrsti borbe za nov prehodni pokal.

Zapis Branko Kmetec, 1986

SPOŠTOVANE GASILKE IN GASILCI, DRAGI GOSTJE, LEPO POZDRAVLJENI V LETU 2020

V letu 2019, za katerega poročam, smo v društvu zasledovali razvojne cilje in izvrševali naloge tekočega pomena. Predvsem pa skrbeli za požarno kondicijo društva, to je za intervencijske sposobnosti enote in za preventivo v požarnem okolišu. Tako nekako bil lahko opredelili našo operativno in razvojno usmeritev.

Najprej bi podal nekatere podatke naše enoletne aktivnosti in sicer v sledečem skupinskem pregledu.

NAJPOMEMBNEJŠA NALOGA DRUŠTVA JE
IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE ČLANIC IN
ČLANOV DRUŠTVA

Temelj operativne sposobnosti članstva za intervencije je sposobnost ravnanja z tehniko in utrjevanje skupnih ali pa tudi nastop posameznika v gasilski intervenciji. Osnova tega je strokovnost, prisebnost in vaje. Prav zato v društvu programsko zastavljamo naš razvoj s:

- kadrovske krepitve društva
- tečaji za operativnega gasilca za članice in člane
- konkretnimi vajami uporabe dihalnih aparatov zaprtih prostorih in prikazi gašenja
- z napovedanimi in nenapovedanimi vajami v industrijski coni Konus in z
- udeležbo na vajah zunaj požarnega okoliša društva
- preventivnimi pregledi o izvajanju požarne varnosti v proizvodnih objektih.

To so osnove operativne sposobnosti društva in gasilske enote, s katero se vključujemo v lokalni sistem javne gasilske službe v občini Slovenske Konjice.

V programu zastavljenem v letu 2019 smo zabeležili kar nekaj uspehov, ki jih bom na kratko opredelil, podrobnejše informacije bo podal poveljnik;

Pri izobraževanju kot osnovni skrbi smo napredovali, saj je nekaj članov in članic opravilo tečaj za gasilca pripravnik, gasilca operativca in iz specialnosti dihalnih naprav.

Napredovanje v izobraževanju je vsekakor povezano z vstopom mlajše generacije v društvo in v tej navezi tudi oblikovanje novih idej in miselnost. Prav zato v društvu že sedaj pripravljamo mlajše člane za bodoče vodstvo društva, kar je v skladu z usmeritvijo razvoja društva in z prenehanje mandata sedanjem vodstvu.

Iz programa preventive moram posebej izpostaviti prikaz gašenja z gasilnikom v podjetju Isokon. Prikazu je sodelovalo oziroma prisostvovalo 200 zaposlenih. Kratek tečaj so izvedli naši člani društva Marko Grilj, Tomaž Brumec in Gašper Žnidarič.

Iz omenjenega programa napovedanih in nenapovedanih vaj, je bila uspešna nenapovedana vaja 28. oktobra lani z predpostavka da gori v laboratoriju. Podobna vaja je bila tudi v podjetju Isokon, kjer se je izkazalo, da tukaj zaposleni delavci, ki so člani našega društva, pravilno ukrepajo v primeru požara.

Ostale aktivnosti iz operativnega delovanja društva bomo podrobneje slišali iz poročila poveljnika društva.

Poudariti bi želel, da smo lani opravili obsežni preventivni pregled stanja požarnega varstva v osmih podjetjih, ki delujejo Industrijski coni Konus, kar je lep prispevek k splošni varnosti pred morebitnimi takšnimi in drugačnimi nesrečami v središču mesta Slovenske Konjice.

Preventiva je največja varovalka pred malimi in velikimi požari in tudi pred drugim delovnim nesrečama. Prav temu smo v podjetjih namenili preglede, ki nas usmerjajo v izboljšanje razmer na preventivnem področju.

Ne morem pa mimo tega, da ne omenim dva začetna požara, čeprav nista bila v proizvodnji. Člani društva so stanje hitro sanirali o čemer bo tekla beseda v poveljniškem poročilu.

Sedaj bi se na splošno dotaknil aktivnosti v lanskem letu na področju

GASILSKO-ŠPORTNIH TEKMOVANJ IN DRUGIH AKTIVNOSTI IN VEŠČIN.

Leto, ki je za nami je bilo vsekakor polno aktivnosti v prirejanju raznih srečanj in tekmovanj, ki jih lahko štejejo med strokovno in kondicijsko usposabljanje članstva ter v obliki tovariško-družabnega druženja.

Pri gasilskih tekmovanjih je prav tako kot pravimo, potrebno je imeti tudi kanček sreče. Društvene tekmovalne ekipe veteranov, članic in članov so v konkurenci bili uspešni, vendar nismo dosegli uspehov iz predhodnega leta.

Med dejavnosti, ki kažejo na društveno aktivnost članic in članov štejemo tudi družabna srečanja. To so šahovski turnir, pikado, kegljanje, udeležbe na pohodih,

posvetih in gasilskih vajah.

Posebej bi izpostavil udeležbo na gasilski Florjanovi maši, našem pikniku in izletu. Vse našeto krepi tovarštvo in vnaša zdrav duh v medsebojne odnose v društvu.

Organizacija društvenega piknika in izleta, je oblika nekakšne splošne zahvale članstvu za vložen trud in porabljen čas, ki ga s prostovoljnim delom in drugimi aktivnostmi dajemo društvu. Pohvaliti moram člane, ki so v lanskem letu skrbeli za vzdrževanje našega skupnega Spominskega obeležja na javnem pokopališču. Tukaj gre za naš odnos do pokojnih članov in tudi za naš gasilski ugled.

Med aktivnostmi, ki majo pomen druženja, je bil tudi ogled novih proizvodnih prostorov in strojev novejših tehnologije. To je bilo novo spoznanje o boljših delovnih pogojih, večji proizvodnji in varnost zaposlenim. Ogled je imel izobraževalno noto in končno tudi vesel zaključek.

Pri tem pa ne smemo pozabiti, da so preventiva, strokovnost in tudi vaje naše zlato pravilo delovanja.

Pogodbo o izvajanju javne gasilske službe za leto 2020 smo že podpisali. Prav tako je bil opravljen strokovni, finančni in administrativni pregled delovanja društva s strani komisije GZ Slovenske Konjice, ki je potekal brez pripomb.

Spoštovane članice in člani!

Takšen kratek oris posameznih sklopov našega dela je le del celote, kajti veliko več operativnih podrobnosti oziroma podatkov bo podal poveljnik društva, saj je operativna jedro našega delovanja. Seveda pa bodo svoje povedali tudi drugi, ki imajo poročila.

Vendar želim ob zaključku podati nekatere podatke o finančnem in material poslovanju v preteklem letu.

Pridobljena finančna sredstva smo v glavnem usmerili v nabavo osebne zaščitne opreme in nadomeščali izrabljeno opremo ter pokrivali tekoče stroške. Obseg finančnih sredstev namenjenih društvu je pod pričakovanji, vendar kljub temu določen del sredstev hranimo za novo investicijo v prihodnosti.

Omenil bi tudi usmeritve in cilje, ki bi jih društvo glede na dane razmere moralo sledi in dolgoročno tudi uresničevati.

- V dogovoru z drugimi podjetji v IC KONUS je bil 2019 sprejet dolgoročni operativni program, ki bi zajel usposabljanje, kako ravnati z gasilniki in drugimi ukrepi za preventivno delovanje vseh zaposlenih pri začetnih požarih. Prve aktivnosti smo izvedli v Isokonu.
- Nadaljevali bomo z aktivnostmi na pridobivanju

novih članic in članov, ki bodo zagotavljali široko osnovo in razpršenost usposobljenih članov po delovnih mestih sosednih podjetij.

- Dosedanje izkušnje so pokazale, da moramo zagotavljati pri eventuelnih večjih požarih zadostno količino požarne vode za vse sodelujoče intervencijske enote. To smo praktično preizkusili na skupni vaji Gasilske zveze, kar se je pokazalo, da smo našli dobro rešitev za večje intervenciji.

Skrbeli bomo za družabne in tovariške odnose, ki so vez med članstvom. To je tudi osnova za dobro počutje novih članov in članic, kar lahko društvo ponudi zraven izobraževanja.

Prav tako bomo poskrbeli za večje število usposobljenih članov za delo z dihalnimi aparati IDA in za projekt AED za pomoč z avtomatskimi defibrilatorji.

Ne morem se izogniti naši društveni obvezi čiščenja okolice, kajti z opravljenim delom financiramo tudi delovanje društva. Poudariti moram, da se pri delu srečujejo vedno eni in isti člani. Ta skromna udeležba je pravo nasprotje drugim družabnim srečanjem.

Spoštovani!

V prepričanju, da je naše društvo v letu 2019 dobro opravilo svoje poslanstvo tako v operativnem in tudi gospodarskem smislu ter predvsem skrbelo za boljšo požarno varnost v IC Konus, kar se izkazuje z našimi aktivnostmi se v imenu društva in svojem imenu zahvaljujem vodstvu naše gasilske zveze in poveljstvu ter sosednim gasilskim društvom za sodelovanje in podporo, ki smo jo bili v preteklem času deležni.

Želim, da se danes na našem občnem vsi dobro počutimo v tovariškem vzdušju, hvala za udeležbo.

Z gasilskim pozdravom Na pomoč!

Slovenske Konjice, marec 2020

Predsednik PGD IC Konus: Savo Grilj

ČAS EPIDEMIJE COVIDA-19

V letih 2020 in 2021 je obdobje epidemije covida-19 močno vplivalo na družbeno in gospodarsko življenje pri nas. Kot je razvidno iz zapisnika 21. 6. 2021, je združevanje ljudi bilo prepovedano in so nekatera dela potekala na daljavo, tudi v gasilski organizaciji.

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO
INDUSTRIJSKE CONE »KONUS«
SLOVENSKE KONJICE

Zapisnik dopisne skupščine v času protikoronskih ukrepov

PGD-IC KONUS, ki je potekala od 21. 6. 2021 do 30. 6. 2021

Na podlagi sklepa seje Upravnega odbora, ki je potekala dne 4. 3. 2021 se zaradi protikoronskih ukrepov in zaradi tega tudi prepovedi občnih zborov Skupščina društva izvede dopisno.

Prav tako je na seji UO društva bil sprejet sklep, da se kandidacijska komisija po opravljenem kandidacijskem postopku preimenuje v volilno komisijo, ki opravi volilno opravilo in tudi izdela zapisnik dopisne Skupščine.

Vsem članom društva (67 članov) je bilo poslano gradivo za skupščino, ki je zajemalo:

- Vabilo z dnevnim redom
- Poročilo predsednika
- Poročilo poveljnika
- Poročilo komisije za veterane
- Poročilo komisije za delo z članicami
- Finančno poročilo
- Poročilo Nadzornega odbora
- Poročilo kandidacijske komisije
- Glasovnica

Volilna komisija v sestavi:

- Predsednik: Avguštin Hlastec
- Član: Karolina Ošina
- Član: Jasna Ružički
- Član: Anita Hrovat
- Član: Gašper Žnidarič

se je sestala dne 7. 7. 2021 v prostorih društva in pričela odpiranje pisemskih ovojnic, ki so prispele do predpisanega roka.

V določenem roku je bilo vrnjenih 51 ovojnic in enako število glasovnic, (76 %)

Vse glasovnice so bile veljavne.

Po pregledu izražene volje članov so ugotovitve sledeče:

- 1. Za predlagani dnevni red je bilo prejetih 51 glasov ZA, 0 glasov PROTI

- Sklep: Predlagani dnevni red je bil sprejet z 51 glasovi ZA
- 2. Za podana poročila je bilo prejetih 51 glasov ZA, 0 glasov PROTI
- Sklep: Podana poročila so bila sprejeta z 51 glasovi ZA
- 3. Za kandidata za Predsednika Marka Grilj je bilo prejetih 51 glasov ZA, 0 glasov PROTI
- Sklep: Za Predsednika društva je z 51 glasovi ZA, izvoljen Marko Grilj
- 4. Za kandidata za Poveljnika Tomaža Brumec je bilo prejetih 50 glasov ZA, 1 glas PROTI
- Sklep: Za Poveljnika društva je z 50 glasovi ZA, izvoljen Tomaž Brumec

Slov. Konjice, 7. 7. 2021

Zapisala:

Jasna Ružički – tajnik

Predsednik delovnega predsedstva:

Avguštin Hlastec

Overovatelji zapisnika:

Karolina Ošina – delo s članicami

Anita Hrovat – blagajnik

Gašper Žnidaršič – delo s člani

Priloge: (v arhivu društva)

- poročilo Predsednika
- poročilo Poveljnika
- poročilo o delu veteranov
- poročilo o delu članic
- finančno poročilo
- poročilo nadzornega odbora
- poročilo Kandidacijske komisije
- glasovnice

ZAPISNIK VOLILNEGA OBČNEGA ZBORA 18. 2. 2023 V IZVIRNIKU

Sedež: PGD – IC KONUS, Mestni trg 18, 3210 Slov. Konjice. Predsednik; Marko Grilj tel. 041 527 517 Poveljnik; Tomaž Brumec tel. 031 692 740 DŠ: 67333494; TRR: 0510 0801 5193 781; E-mail: pgdic.konus@gmail.com

ZAPISNIK VOLILNEGA OBČNEGA ZBORA

Dne 18. 2. 2023 je potekal 78. Občni zbor- PGD-IC Konus, v prostorih dvorane Konjičanke.

Predsednik PGD – IC Konus Marko Grilj je otvoril občni zbor in vse navzoče toplo pozdravil z gasilskim pozdravom na pomoč.

Predsednik društva prav tako predlaga dnevni red občnega zbora ter povpraša o morebitnih dopolnitvah. Ker na dnevni red ni bilo pripomb, ga poda na glasovanje. Člani društva soglasno potrdijo dnevni red občnega zbora PGD – IC Konus.

DNEVNI RED:

1. Otvoritev in pozdrav
2. Izvolitev delovnega predsedstva (delovni predsednik, zapisnikar, overovatelja zapisnika, verifikacijska komisija)
3. Poročila:
 - predsednika
 - poveljnika
 - blagajniško poročilo
 - članice
 - veterani
 - nadzorni odbor
 - verifikacijska komisija
4. Razprava po poročilih in sprejem poročil
5. Sprejetje pravilnika o pogrebi članov PGD IC Konus
6. Razrešnica dosedanemu vodstvu društva
7. Volitve novega vodstva društva za mandatno obdobje 2023–2028
8. Plan dela za leto 2023 in potrditev
9. Določitev kandidatov za skupščino GZ Slov. Konjice za mandatno obdobje 2023–2028
10. Podelitev priznanj in odlikovanj
11. Beseda gostov

Prisotni vabljeni:

Predstavniki društev: Slov. Konjice, Tepanje, Draža vas, Žiče, Loče, Zbelovo

1. OTVORITEV IN POZDRAV
Navzoče na občnem zboru je pozdravil predsednik društva Marko Grilj. Z minuto molka smo se poklonili preminulim članom.
2. IZVOLITEV DELOVNEGA PREDSEDSTVA
(delovni predsednik, zapisnikar, overovatelja zapisnika, verifikacijska komisija)
Delovni predsednik: Avguštin Hlastec
Člana: Branko Platovšek, Anica Žnidarič. Vodja zapisnika: Jasna Ružički. Overovatelja zapisnika: Karolina Ošina, Valerija Fijavž
Verifikacijska komisija: Jože Malec, Ludvik Godec, Branko Arbeiter
Sklep 1. Člani potrdijo delovno predsedstvo.
3. POROČILA
 - a.) predsednik društva poda poročilo, ki je priloga zapisnika
 - b.) poveljnik društva poda poročilo, ki je priloga zapisnika
 - c.) blagajniško poročilo zaradi odsotnosti blagajnika poda predsednik društva in je priloga zapisnika
 - d.) predsednica komisije za delo članic poda poročilo, ki je priloga zapisnika
 - e.) predsednik komisije za delo z veterani poda poročilo, ki je priloga zapisnika
 - f.) predsednik nadzornega odbora poda poročilo, ki je priloga zapisnika.
 - g.) predsednik verifikacijske komisije poda poročilo o prisotnosti članov na občnem zboru, iz katerega je razvidno, da je od 56 vpisanih članov društva, prisotnih 32 ali 57,1% članov, kar daje sklepčnost občnemu da lahko pravno veljavno sprejema sklepe. Zapisnik je priloga zapisniku.
4. RAZPRAVA PO POROČILIH IN SPREJEM SPOROČIL
Poročila so bila dana v razpravo, pripomb in dopolnitev ni bilo, zato so poročila bila dana v potrditev.
SKLEP 2: Poročila so bila soglasno potrjena.
5. SPREJETJE PRAVILNIKA O POGREBIH ČLANOV PGD- IC KONUS
Pravilnik o pogrebi je bil obravnavan na seji UO in je bil poslan zraven vabila na občni zbor.
SKLEP 3: Pravilnik je bil soglasno sprejet in potrjen
6. RAZREŠNICA DOSEDANJEMU VODSTVU DRUŠTVA
Delovni predsednik pove, da je čas, da razrešimo vodstvo in organe društva. Da lahko kasneje izvedemo volitve. Ter predlog poda na glasovanje.
SKLEP 4: Prisotni člani soglasno razrešijo vodstvo in organe društva.
7. IZVEDBA VOLITEV ZA FUNKCIONARJE IN ORGANE PGD – IC KONUS ZA MANDATNO OBDOBJE 2023–2028
Tov. Avguštin Hlastec, poda poročilo kandidacijske komisije, ki je priloga zapisnika. Na osnovi poročila poda naslednjo kandidacijsko listo
Kandidacijska lista je sledeča:
Kandidat za predsednika društva je MARKO GRILJ
Kandidat za poveljnika društva je TOMAŽ BRUMEC
Kandidati za nadzorni odbor društva so JANKO ADAMIČ, MAKS IRŠIČ in MIRA FURMAN
Predlagana lista je bila dana na glasovanje. Prisotni člani društva soglasno potrdijo predlagano listo.
SKLEP 5: Na osnovi opravljenih volitev je novi predsednik društva Marko Grilj, novi poveljnik društva je Tomaž Brumec in novi člani Nadzornega odbora so Janko Adamič, Maks Iršič in Mira Furman
8. PLAN DELA ZA LETO 2023 IN POTRDITEV
Plan dela prebere poveljnik Tomaž Brumec.
SKLEP 6: Plan je bil soglasno potrjen.
9. DOLOČITEV KANDIDATOV ZA SKUPŠČINO GZ SLOV. KONJICE ZA MANDATNO OBDOBJE 2023–2028
Kandidati so: Jože Malec, Karolina Ošina, Jasna Ružički.
Sklep 7: Predlagani kandidati so soglasno potrjeni.
10. PODELITEV PRIZNANJ IN ODLIKOVANJ
Priloga v arhivu.
Častni predsednik Savo Grilj, je prejel Kipec Florjana.
11. BESEDA GOSTOV
Predsednik GZ Slov. Konjice Tomaž Pahole je nagovoril navzoče.

Zapisala:

Jasna Ružički

Predsednik delovnega predsedstva:

Avguštin Hlastec

Overovateljja zapisnika:

Karolina Ošina, Valerija Fijavž

PRILOGE (v arhivu društva):

- poročilo predsednika
- poročilo poveljnika
- blagajniško poročilo
- poročilo nadzornega odbora
- poročilo verifikacijske komisije
- poročilo o delu veteranov
- poročilo o delu članic
- poročilo kandidacijske komisije

3. poglavje

MALA GALERIJA SLIK

Utrinki iz življenja in dela gasilcev Konusa

Obujanje in ohranjanje kolektivnega spomina na društveno delo v vsakdanjem življenju kakor tudi v ostalih aktivnostih je izraz spoštovanja preteklega časa. Časa, ko smo skupaj z drugimi ustvarjali pogoje dela za sedanost in bodočnost.

Društveni jubilej je poseben dogodek, ki ga obeležujemo na več načinov po predstavitvenih vsebinah. Obležba v besedi in sliki je posebna vrednost za bodoče gasilske rodove. Trenutki, ujeti v fotografijah, in njihova lepota časa postanejo pričevalci naše minljivosti, ki hkrati bogatijo naše duhovno in kulturno življenje.

Društveni izlet, Metlika, 2018

Društveni izlet, Novo Mesto, 2024

Člani PGD IC KONUS in zaposleni podjetja Konus-Konex po uspešno izvedeni vaji evakuacije, 2024

Tekmovalni desetine starejših gasilcev in članov B, 2014

Tekmovalna desetina članice A, 2018

Tekmovalna desetina člani A, 2018

Tekmovalna deseterina starejši gasilci, 2018

Člani PGD IC KONUS in zaposleni podjetja Isokon po uspešno izvedeni vaji evakuacije, 2019

Praznovanje 70 let društva, svečana seja, 2015

Vsakoletni poklon gasilcev na spominskem obeležju, 2013

Vpogled v večnamenski prostor z garažo pred obnovo, 2024

Člana društva pri prostovoljnem delu pri obnovi doma, 2024

Garažni prostor po obnovi, 2024

Priprave članov za društveno vajo, 2024

Gasilski dom, 2025

Intervencija, podjetje Isokon, Slovenske Konjice, 13. 7. 2025

AVTORJEVA SKLEPNA MISEL

Namen društvene kronike je zajeti čas nastajanja industrijskega gasilstva v gospodarstvu mesta Slovenske Konjice in v nadaljevanju iz bogate zakladnice razvoja IPGD IC Konus ustvariti v besedi in sliki življenjsko podobo jubilaranta.

Praznično leto 2025, ko društvo oboležuje 80-letnico dela, slovensko gasilstvo pa 155 let, je tudi čas zahvale gasilskim rodovom, ko je vsak svoj kamenček vložil v razvojne temelje društva.

Za preglednost časovnih obdobij so v novi kroniki uporabljeni dosedanja zapisi o zgodovini društva, in sicer kot ponatisi (faksimile) predhodnih malih kronik.

V jubilejni kroniki so izpostavljena tudi pričevanja članic in članov o njihovem dolgoletnem gasilskem prostovoljnem delu in o dogodki iz tega časa.

V začetnih poglavjih kronike se besedilo zgodovine iz zakladnice požarnega varstva in gasilstva širi z orisom v učno uro. Takšen dodan prikaz podatkov predstavlja kroniko kot zanimivejšo branje in tudi izboljša splošno uporabnost za članstvo in širšo javnost.

Na poti skozi čas organiziranega gasilstva v Slovenskih Konjicah se je za razumevanje nastajanje pogojev za ustanavljanje gasilskih društev potrebno ozreti nazaj.

Tudi PGD IC Konus je nastalo z razlogom ter raslo s svojo vizijo v nedrhih gospodarskega in splošnega razvoja Slovenskih Konjic v času, ki ga ni več.

Društveni jubilej – 80 let obstoja in uspešnega delovanja – je postal stvarnost, ki se nikoli ne ponovi.

Vesel sem, da lahko kot častni član društva PGD IC Konus z avtorskim delom prispevam k praznični obeležitvi jubileja društva.

Florjan Jančič

V sklepni misli še o našem mestu

Mnogim je pomembna le sedanost, vendar se je v besedi in mislih lepo vračati v preteklost. Iz nje se učimo, da nekoga moraš imeti, ker z mestom živimo v dobrem in slabem.

Konec šele delo krasi!

Jubilejno leto je prineslo nove ideje in rešitve za izdajo kronike društva 1945–2025. V sodelovanju z Avguštinom Hlastecem, članom PGD IC Konus, ki je poznavalec zgodovine društva, je skrbna priprava gradiva vsekakor dodana vrednost kronike.

Prav z njegovimi arhivskimi prispevki in drugimi podatki društvo in članstvo ostajata v središču zgodovinskega orisa 80-letnega delovanja.

Gusti, hvala!

Hvala tudi uredniku kronike Blažu Prapótniku za neprecenljive nasvete pri nastajanju zgradbe kronike in za skrbno uredniško ter oblikovalsko delo.

Avgust Hlastec

Florjan Jančič

FLORJAN JANČIČ – BIOGRAFIJA

Florjan Jančič se je rodil 30. januarja 1936 v Slovenskih Konjicah, kjer tudi prebiva.

Že leta 1965 je vstopil v slovensko gasilsko organizacijo in postal predsednik PGD Slovenske Konjice ter društvo vodil skupaj 38 let. Zgodovina gasilskega društva, ustanovljenega leta 1873, mu je dala širok vpogled v preteklost slovenskega gasilstva in mu krepila zavest za ohranjanje gasilske dediščine. Prav iz teh vzgibov je leta 2000 dal pobudo za ustanovitev *Gasilskega muzeja Dravinjske doline* v prostorih PGD Slovenske Konjice in o tem leta 2002 napisal knjigo *Gasilstvo Dravinjske doline*.

Njegova knjižna dela obsegajo kronike, zbornike in monografije, ki so prinesli nove podatke o zgodovini gasilstva in požarnega varstva na Slovenskem ter v lokalnem okolju. Njegovo prvo avtorsko knjižno delo je izšlo leta 2002.

Florjan Jančič je soavtor zbornika *Gasilstvo na Slovenskem* (2009) in monografije *Konjice 870 let prve pisne omembe kraja* (2016). Na področju ohranjanja kulturne dediščine je avtor razstave *Dotik s časom – 1700 let legende o sv. Florjanu, 304–2004*.

Bil je tudi eden od snovalcev ustanovitve praznika *Dan gasilca – dan solidarnosti* leta 2005 v Občini Slovenske Konjice in postavitve edinstvenega obeležja v spomin pokojnim gasilcem in gasilkam na konjiškem pokopališču leta 2012.

GZ Slovenije mu je leta 2004 za ohranjanje gasilske dediščine podelila najvišje gasilsko priznanje – nagrado Matevža Haceta. V letu 2011 mu je Občina Slovenske Konjice za delovanje v gospodarstvu in družbenopolitičnem življenju v občini podelila naziv častni občan Občine Slovenske Konjice.

Za zgodovinopisje v domačem okolju mu je uredništvo konjiškega časopisa Novice leta 2014 podelilo javno priznanje za življenjsko delo.

Predsednik Republike Slovenije Borut Pahor je Florjanu Jančiču leta 2022 v Slovenskih Konjicah na svečanosti v domu kulture podelil državno odlikovanje, medaljo za zasluge za pomemben prispevek k slovenskemu gasilstvu in za ohranjanje ter varovanje gasilske dediščine. Florjan Jančič je na spletni strani Wikipedija zabeležen kot gasilski publicist. Njegovo obsežno publicistično delo je delno razvidno na portalu COBISS, nekaj brošur bibliotekarsko ni obdelanih, zato so v bibliografiji dodane posebej.

Blaž Prapótnik

FLORJAN JANČIČ – BIBLIOGRAFIJA

2001

JANČIČ, Florjan (urednik). *Muzej gasilstva Dravinjske doline*. Slovenske Konjice: Gasilska zveza, 2001. 14 str., ilustr. [COBISS.SI-ID 12256053]

2002

JANČIČ, Florjan. *Gasilstvo Dravinjske doline*. Slovenske Konjice: Gasilska zveza, 2002. 176 str., ilustr. [COBISS.SI-ID 47551489]

2006

JANČIČ, Florjan, EÖRY, Ernest (avtor dodatnega besedila). *Odlikovanja – zakladnica časti in ponosa*. Ljubljana: Gasilska zveza Slovenije, 2006. 148 str., ilustr. ISBN 961-6482-07-6. [COBISS.SI-ID 227419136]

MOTALN, Valerija (urednik). *KONJIŠKO 860 let: 1146–2006: zbornik ob 860-letnici Slovenskih Konjic.*/ Slovenske Konjice: Občina, 2006. ISBN 961-238-698-6 1. [COBISS.SI-ID - 227330048]

2008

JANČIČ, Florjan. *Gasilska dediščina Slovincem v ponos*. Ljubljana: Gasilska zveza Slovenije, 2008. 141 str., ilustr. ISBN 978-961-6482-10-3. [COBISS.SI-ID 238799360]

JANČIČ, Florjan. *Naših sto petintrideset let : Prostovoljno gasilsko društvo Slovenske Konjice : 1873-2008*. Slovenske Konjice: Prostovoljno gasilsko društvo, 2008. 176 str., ilustr. ISBN 978-961-238-942-0. [COBISS.SI-ID 61277185]

2010

JANČIČ, Florjan. *Deseti jubilej ohranjanja lastnih korenin skozi muzejske zbirke : 2000-2010 : Muzej gasilstva Dravinjske doline Slovenske Konjice*. Slovenske Konjice: Svet muzeja - GZ: PGD: Občina, [2010?]. 42 str., ilustr. [COBISS.SI-ID 15745077]

POGRAJC, Marko (avtor, urednik, fotograf), EÖRY, Ernest, JANČIČ, Florjan, SEVER, Franc, TOMAT, Viljem, KAVČIČ, Viktor, KNEZ, Božo. *Gasilstvo na Slovenskem 1999-2009 : ob 140-letnici organiziranega gasilstva : zbornik več avtorjev*. Ljubljana: Gasilska zveza Slovenije, 2010. 148 str., fotogr. ISBN 978-961-6482-15-8. [COBISS.SI-ID 253530880]

2013

JANČIČ, Florjan. *Gasilstvo na Konjiškem : 1871-2013*. Slovenske Konjice: Gasilska zveza: Občina, 2013. 239 str., ilustr. ISBN 978-961-92153-3-3. [COBISS.SI-ID 268856320]

2015

JANČIČ, Florjan. *Jubilejna kronika : Gasilska zveza Slovenske Konjice : 1955-2015*. Slovenske Konjice: Gasilska zveza, 2015. 55 str., ilustr. ISBN 978-961-281-777-0. [COBISS.SI-ID 278718720]

2016

BOLDIN, Aleksandra (urednik). *Konjice: 870 let prve pisne omembe*. Slovenske Konjice: Občina, 2016. 310 str., ilustr. ISBN 978-961-92153-4-0. [COBISS.SI-ID 284984064]

2017

JANČIČ, Florjan (avtor, prevajalec). *Spomini na življenje in delo : Ernest Eöry (1936-2016)*. Slovenske Konjice: Epigraf, 2017. 143 str., ilustr. ISBN 978-961-93009-1-6. [COBISS.SI-ID 292190464]

2019

JANČIČ, Florjan. *Tepanje, moj kraj, moj dom : 90 let Prostovoljnega gasilskega društva Tepanje 1929-2019*. Tepanje: PGD, 2019. 163 str., ilustr. ISBN 978-961-290-096-0. [COBISS.SI-ID 298961408]

2020

JANČIČ, Florjan. *30 let prostovoljnega gasilskega društva Gorenje pri Zrečah : 1990-2020*. Gorenje pri Zrečah: PGD, 2020. 101 str., ilustr. ISBN 978-961-290-951-2. <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-07JD98DF>. [COBISS.SI-ID 18084611]

2021

JANČIČ, Florjan. PGD Slovenske Konjice ima dva dragulja - poleg operative tudi gasilski muzej. *Gasilec : glasilo gasilcev Slovenije*. mar. 2021, letn. 75, št. 3, str. 70-73, ilustr. ISSN 1318-1009. [COBISS.SI-ID 63349507]

2023

JANČIČ, Florjan. *Sto petdeset let gasilstva v mestu Slovenske Konjice : 1873-2023*. Slovenske Konjice: Občina, 2023. ISBN 978-961-92153-6-4. [COBISS.SI-ID 151047427]

JANČIČ, Florjan. *Sto let gasilstva v Draži vasi : 1923-2023*. Draža vas: PGD: KS, 2023. ISBN 978-961-07-1700-3. <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-L40IOF7V>. [COBISS.SI-ID 159982339]

(Vir bibliografskih zapisov: vzajemna baza podatkov COBISS.SI/COBIB. SI, 8. 10. 2023)

VIRI IN LITERATURA

Brošure, ki niso zajete v portalu COBISS

1993

JANČIČ, Florjan. *PGD Slovenske Konjice 120 let, 1873–1993: PGD Slovenske Konjice, 1993, 40 str.*

2000

JANČIČ, Florjan. *Konjiški gasilci na poti v tretje stoletje: PGD Slovenske Konjice, 18 str.*

2004

JANČIČ, Florjan. *Dotik s časom, Sedemnajst stoletij legende o svetniku Florjanu in gasilskem zavetniku 304–2004: PGD Slovenske Konjice, 12 str.*

2005

JANČIČ, Florjan. *Gasilska zveza Slovenske Konjice 1955–2005: GZ Slovenske Konjice, 005, 37 str.*

2015

JANČIČ, Florjan. *Naših prvih sedemdeset let 1945–2015: Prostovoljno gasilsko IC Konus Slovenske Konjice: PGD IC KONUS, 2015, 24 str.*

2021

JANČIČ, Florjan. *Jubilejna kronika Petindvajsetletnica društva Prijatelji Celje, 1996–2015: Društvo Prijatelji Celje in Grafika Gracer, d. o. o., Celje, 2015, 72 str.*

- Božič, Branko: Gasilstvo na Slovenskem do leta 1963. Ljubljana: GZS, 1998.
- Boldin, Aleksandra (ur.): Konjice: 870 let prve pisne omembe. Slovenske Konjice: Občina, 2016.
- Liponik, Janez: Zbirka znakov, značk, odlikovanj in drugih gasilskih eksponatov, samozaložba, 2013.
- Planinc, Petra: Stari gasilski praporji 2024.
- Hieng, Primož: Sv. Florjan. Kamnik: Harlekin, 1997.
- Motaln, Valerija (et al.): Konjiško 860, 1446–2006. Slovenske Konjice: Občina, 2006.
- Rozman, Anton in Boldin, Aleksandra: Na valovih duha. Ljubljana: Buča, 2023.

SLIKOVNO GRADIVO

- Društveni arhiv
- Foto Nareks
- Gasilski muzej dr. Branko Božič
- Gasilski muzej Dravinjske doline
- Arhiv avtorja
- Epigraf
- Prispevki članov društva in drugih

